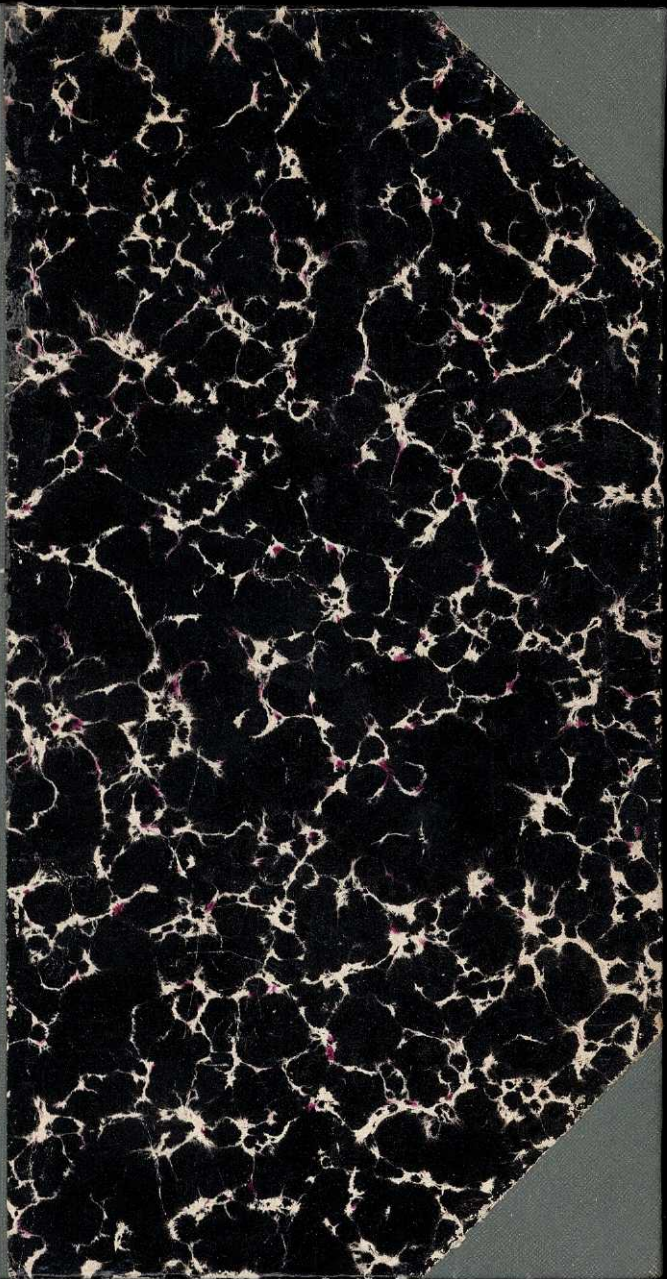

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Litt.
Su.

S.

greve Carl Smolitsky
redaktör af MIKAEL LYBECK:

• UNGE HEMMING •

NOVELL

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

MIKAEL LYBECK:

UNGE HEMMING.

NOVELL.

UNGE HEMMING.

KARAKTÄRSSTUDIER

AF

MIKAEL LYBECK.

STOCKHOLM.
ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

STOCKHOLM.
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1891.

1.

Likt en stor, stor, blodsprängd spindel ligger München på bayerska högslätten; järnvägsnätet är väfven, och blodet: Bier. Drypande af svett, nästan rusig, söker djuret släcka sin törst ur egna, uppsvalda ådror, och den pussiga kroppen glänser af fuktighet.

Sommarlifvet har vunnit stadga i sin karaktär. Främlingar från aflägsna trakter, flertalet på genomfart till Italien och Schweiz, undra, dröja och undra. Wienarne anlända i mängd för att lifva upp sina minnen; nordtyskarne se öfverlägsna ut.

Midt på dagen är det stekande hett, aftnarna komma ofta med kornblix och

kyla. Isar, stadens upprinnelse, håller på att sina ut och förser motvilligt bryggerierna med vatten. Under praktbron, som förlänger hufvudgatan, samlar den på en hand trådarna, sina många kanaler, och tvinnar dem hvirflande om hvarandra öfver bottenläggningen af trä. När den därpå vill i stillhet hämta krafter, alldeles andtruten, blir den öfverrumplad, ledes bunden in i kvarnvärk och fabriker, drifver och trälar. »Moren har gjort sin skyldighet, moren får gå.» Orkeslös kryper den ut i Englischer Garten... suger där osund näring ur den grågula, sankamarken.

Det skymmer. Man är i början af juni månad, och luften kännes ljum, trots det sedvanliga, korta kvällsregnet. Augustinerkeller, i en utkant af staden, har säsong. Stammarna i den vidsträckt trägården stå så tätt, att deras grenar korsar hvarandra i löfvärket, och skuggorna falla lika täta. Madamer, som i porten och längs den sandade uppgången bjuda ut ägg, rättikor och salt, ha därför små ljus i små hornlyktor bredvid sig. Långa

rader af ölkrus posta utmed bordskanterna, och hvarje bänkplats är upptagen — hufvud vid hufvud på feta, pösande kroppar.

I anläggningens midt rufvar förrådsbyggnaden öfver en kulle. Taket är platt och breder ut sig likt ett par svarta vingar, där pärtorna äro fjädrar, skyggande öfver en mängd utsprång och sidoflyglar. Ett af gafvelkrönen bär flaggstång. Strömmen af människor flyter in och ut genom de breda, gapande dörröppningarna, i köket lånar grannen gaffel af grannen och får en smörtärning ur vattenkaret bakom disken. Strax utanför åter, i det fria, kneipar en studentcorps vid sitt reserverade bord, med egen vaktmästare som betjäning. Nickande tar stadsbudet plats bredvid docenten, och båda fröjda sig lika synbart öfver den svarta drycken och den rörliga omgifningen. Dibarnet tystas med en klunk, och senare bäres älsta flickan öfver axeln hem af pappa. — — Rundt kring alt detta löper det höga, grå planket, bortom hvilket förstadsgatan mynnar ut i landsbygdens allfarväg.

I afton är trädgården full af folk som vanligt.

Axelson, svensk målare och medelålders man, tränger sig förut, lille Otto Wigand, norrman, följer efter. De ha valt ut åt sig hvar sitt Maass, icke altför surt, och nå nu vattenkranarna för att skölja dem. Då detta är gjordt, ställa de sig i kön vid disken, få rågade mått, när deras tur kommer, och kasta sina tjugufyra pfennige i skänkkarlens öppna, våta näfve.

På väg till de öfriga nordborna, hörs Axelson yttra till något spörsmål af den andre:

— Hvarför skulle ej talang kunna finnas utan energi — han uttalar vanligen orden på ett egendomligt, korrekt sätt och med märkbar skorning. — Du frågar då om allting, och alltid när man minst väntar det.

— Jag vill inte häller ha något svar, förstår du . . .

— Det var ju underligt; jag kommer att lägga det på minnet.

— Ja, gör det — Wigand rodnar ända i pannan som en pojke, hvilket han äfven är, och då får det hvitgula, kortklipta håret konturer och några långa kindstrån relief. Han tillägger: — jag tänker högt, det gör man ju så ofta.

De trängas ett ögonblick ifrån hvarandra i folkhopen; när Wigand åter är tillräckligt nära kamraten för att kunna sänka rösten, frågar han brådskande:

— Du har väl inte att låna mig ett par mark, Axelson? . . Du får igen dem endera dagen?

— Kanske till i öfvermorgon. Jag har att få af Vass.

— Tack, det var bra.

— Jag ger sen.

— Ser du, allt mitt gick som afbetalning på hyran. Och jag behöfver färg. Du kan ju ge mig en gullslant till i öfvermorgon. Kan du?

— Prat . . . färg! Nå, vi få väl se. — Så slå de sig ned bland de andra.

Några pojkar kasta utifrån sten mot planket och ha roligt, när en spårvagnskusk springer till porten och höter åt

dem med handen. Vid foten af ett trä, strax bredvid, plundra två barnungar ett stånd vildblommor, som icke blifvit nedtrampadt; modren söker locka dem till sig med en semla för att de ej må tappas bort i trängseln. En italienare, med positiv och markatta, går från bord till bord. Djuret blåser trumpet, knäcker nötter och skjuter med en knallhattspistol — kvinnorna i närheten spritta till för hvar gång, skrika och skratta. Till sist får markattan en halffyld seidel, och medan den fuktar nosen, utan att dricka, håller ägaren fram hatten och tigger.

Axelson torkar omständligt ölskummet ur mustascherna, innan han berättar:

— Hit har kommit en ny. Vass har träffat honom.

— Hvar?

— I kafé Probst, efter middagen. Han är från Finland. Arkitekt.

En stund senare bli de varse tvänne herremän, som närma sig utför backen, mycket försiktigt för att ej snafva i trä-rötterna och hållande drypande krus fram-

för sig. — Hit... hitåt, här sitta vi!..
vinkar Axelson åt den ene med handen.

Samuel eller Sam Vass, svensk och därjämte målare, såsom de allra flesta af kolonin, är mycket mager och har en urblekt, brunaktig vaggonsmössa på hufvudet. Den andre är Hemming Lind. Dragen i dennes ansikte äro mycket regelbundna; öfra halfvan bär ett glest stänk af fräknar, den nedra ett ljusbrunt, krusigt helskägg. Håret är mörkt, i nacken kort, uppe på hufvudet yfvigt; dräkten af tunt tyg, åtsittande. Han ser något äldre ut, än han är. Endast i ögonen ligger oftast ett barnsligt uttryck, som man strax måste fästa sig vid, trots skuggan från den mjuka filthatten.

Vass presenterar. Han har just fått tag i sin oljiga atelier-pipa och pekar med den på de olika parterna. Då han talar, gå ögonen ihop och läpparna smalna, så att nästan hvar lucka i tandraderna blir synlig.

— Det här är finnen, förstås... följ med, Otto!.. ja, detta är Otto Wigand, och det där hans landsman Uskedal.

Den sistnämde räcker handen — hal-
sen, mycket kort, likasom tänjes ut, när
han vänder bredsidan med högra öron-
myningen mot Hemming och frågar:

— Hur var det ni hette?

— Hemming Lind — skriker Vass —
finsk student och polytekniker och arki-
tekt och . . .

— Ja, den Sam, den Sam! — Man
bereder plats åt nykomlingen.

Hemming känner sig riktigt varm om
hjärtat. Tänk, att så här med ens slippa
in i en konstnärsklik! Det hade alltid
varit hans önskan, äfven under resan, och
nu berodde det blott på honom själf, om
han komme att trifvas. Visst skulle han
det . . . därom var intet tvifvel. De se ju
alla så vänliga och kloka ut. Därför
gjorde han som grannen, blåste skummet
af sitt öl, bugade sig och drack dem till
(Axelson svarade med ett: välkommen!).
— Nu fäste han sig äfven vid de två öf-
riga i sällskapet: Gregers Vinther Thorne,
norrman, som är en ovanligt vacker karl
och halfsofver, samt en blek bildhuggare
från Stockholmstrakten. Denne har Vass

kristnat till Erik Väderhatt — ja, den Sam! — och Lind kan förstå namnet, när han får syn på mannens stora, slokiga hufvudbonad; paraplyn står klämd mellan knäna.

Uskedal tiger, Thorne tiger, Wigand tiger; Axelson, som just slutat äta, tor-
kar pennknifven på skinkans omslags-
papper och börjar för Hemmings räkning:

— München är en stor konst-stad som arkitekten vet.

Arkitekten tror det mycket gärna, men känner den föga tils vidare.

Vass vill vara artig — Axelsons sir-
lighet har smittat. Han nämner några offentliga byggnader, som äro särdeles förtjänta af beundran.

— Ni har, förstås, inte sett nya råd-
huset ännu . . . efter allas mening den go-
tiska stilen fulländad. Och dessutom står
det så fint i färgen, det kan jag bedöma.
För att nu inte tala om Rathskeller . . . i
bottenvåningen.

— Dit bör ni värkligen gå — infaller
Uskedal, men drar hufvudet försiktigt till-
baka, då fortsättningen motas med:

— Naturligtvis... jag kommer att dröja här ganska länge.

— Jaså-så.

— Man kan få toddy där — tillägger Thorne upplysande,

Samtalet slingrar sig vidare under Axelsons och Vass' ledning, på områden, inom hvilka främlingen antages vara synnerligen hemmastadd. Den förstnämde kan icke nog enträget vidhålla att Nationalmuseet kräfver minst tre dagars besök; så bär det af öfver Pinakoteken och Propyläerna till Schackska galleriet. Vass har redan blifvit efter, och Hemming värjer sig i det längsta mot allt detta, som står i Baedeker, men förstår nog att artighet dikterar ifvern. Han ger sig därför på nåd och onåd — Uskedal, som skrufvat sig närmare för att höra bättre, fogar numera åter in ett par meningar — och Glyptoteket genomgås i minnet med rätt stor utförlighet. Väderhatten och Wigand äro borta för tillfället.

Nu slår det Hemming, huru tillmötesgående de alla äro mot honom. Han har på länge hvarken talat eller hört

nordiskt språk, klangen gör honom vek, och han tycker sig ha stora skyldigheter mot sina nya bekanta. De ha tagit emot honom utan fordringar, utan garanti och utan opposition; och helt småningom, medan han lyssnar till Axelsons stämma och korrekta uttal (Thorne halfsofver fortfarande, Wigand ritar af en krämarfru på bordsskifvan), öfvergår det inom honom till klarhet, att han bör ge dem några småmynt tillbaka på deras vänlighet, något om sig själf. Och så berättar han då, hurusom han att börja med besökt ett högre, klassiskt läroverk i Helsingfors, men därpå ändrat kurs, gått in vid Polyteknikum och efter vanligt antal år blifvit arkitekt. Han kände inom sig en konstnärlig skaparkraft, som han icke kunde låta bli att hoppas något af... kanske var det barnsligt, men han måste i alla fall försöka... och han trodde sig nu ha funnit den rätta banan. Här, ute i Europa, gafs tillfälle till omfattande detaljstudier, och här gafs det talrika väckelser. Endast här utöfvades »den stora konsten». Det rent praktiska —

stockar och stenar, om han så finge uttrycka sig — var egentligen inte hans sak. Kunde hans talang ej nå högre, nå själfständighet och innehåll med individuelt lif, så ville han icke kännas vid den. Ty på sant konstnärskap utan energi trodde han icke. »Och nu fordras framför allt energi. Att finna sig själf och finna fullt uttryck därför, det är just energi. Eller ock att finna sitt andra jag . . . kvinnan, den intelligenta kvinnan, drifkraften» (han skakar på hufvudet för att reda sina intrasslade definitioner). Detta år har han stält sig själf på prof för att erfara, huruvida någon proportion mellan vilja och kunna existerar. Och det hoppas han få klart för sig i deras krets.

Hvarför orda om allt detta? . . . frågar han sig i detsamma, när han varse blir ett förvånadt, nyfiket uttryck i Vass' ansikte. I första hastigheten räknar han öfver huru många krus han tömt, men då siffran icke skrämmer och intet smålöje förråder sig hos åhörarne, vore han färdig att fortsätta, eftersom han kommit

i farten. Ämnet intresserar honom själf obeskrifligt. Ty fränsedt att Hemming Lind gärna är förtrolig på tu man hand, så har han dessutom ofta sökt dissekera sin inre människa, och han kan, som antydt, icke frigöra sig från en seglifvad förhoppning om att verkliga anlag äro honom medfödda. Men nu går det visst icke an att därom närmare uttala sig. Således afbryter han något tvärt sin tankegång — tillägger, att han vistats en tid i Hannover och senast kommer från Berlin, där han »studerat vidare».

— Ni har stipendium? — frågar Wigand.

— Nej, det har jag inte.

— Jaså — Thorne småler och ser därvid, om möjligt, ännu bättre ut än eljes — enskild förmögenhet?

— Inte det håller.

Häraf finner sig Väderhatten föranlåten att dricka honom till, om det är tillåtet. Det skulle glädja honom. »Vi lefva alla nästan för dagen här i München.»

Hemming tar detta meddelande som en säker bekräftelse på riktigheten af egna föreställningar. Han är en jämförelsevis ung man, med ett jämförelsevis stort bagage af själfgjorda teorier, hvilka den praktiska verksamheten, åtminstone tils vidare, af älskvärd efterlåtenhet lämnat orubbade på många områden. Det har ständigt för honom utgjort en alldeles särskild njutning att till ett helt sammanfoga möjligheter, som han läst om eller tänkt sig, för att längre fram komma i tillfälle att pröfva sin skapelse på de faktiska förhållandena. Och det är för honom hvarje gång en icke liten triumf, om resultatet af hans halft naiva, halft skarpsinniga spekulationer lyckas öfverlefva hälst den första, flyktiga beröringen med verkligheten — hvilken triumf han (låt vara att den icke ofta inträffar) alltid njuter med sitt egendomligt vackra leende och en så varm, glad blick i ögonen, att de lätt fuktas.

Nu hade han för sin privata samling af typer uppkonstruerat en bild af t. ex. den unge målaren, hvori det krya arbets-

modet och fattigdomen spelade hufvudrollerna. Han tänkte sig denne gärna en smula lättsinnig, med det kvicka skämtet på läpparna och en öppen, gifmild hand, så länge det fans något i den — men han tänkte sig aldrig resignationen. Han kunde se sin man förtärande ett knapt mål om dagen, med det ypperligaste lynne i världen och färgfläckar i ansiktet, någon gång vildt brusande upp mot lumpenhet i allmänhet (och allmänhetens lumpenhet i synnerhet), men han kunde icke se honom i bitter likgiltighet låta bli att röra armarna i andlig och lekamlig sjönöd. Därför glädde honom Väderhattens yttrande så synnerligt, ty det tyktes tyda på att han, Hemming Lind, nu funnit just dem han sökt: männen med det krya arbetsmodet. I följd häraf besvarade han skålen med en värme, som gjorde att Vass vände på hufvudet, men ingenting sade.

Eftersom samtalet stannat af och ingen för ögonblicket syntes hågad att upptaga det, så blef omgifningen i stället föremål för en viss likgiltig uppmärksam-

het. Uskedal, redan en äldre man, bjöd på cigarrer, liknande Wigands frågor i så måtto, att de alltid döko upp, när grannen var minst beredd därpå. Väderhatten tog en för att göra sig själf glad, och Axelson en annan för att ej göra kamraten ledsen, men Vass hade sin pipa och var otålig:

— Hva fan . . . när jag nu inte vill ha — hvarvid Uskedal enligt sin vana misstänkte att svensken ansåg dem dåliga, och därför spottade ut en antydan om priset tillsammans med den afbitna spetsen.

— Hvar manne Madsen håller till i kväll? — Det är naturligtvis Wigand som frågar, ty Otto Wigand frågar beständigt.

— Han är väl hemma med sin fru — förmodar Axelson, utan att taga cigarren ur munnen. Hemming kan icke låta bli att utbrista:

— Är då någon af er gift?

Vass tittar på honom med en min, midt emellan tvekan och förnøjelse. När nu Lind börjar blinka en smula ifrigare, med en ovan anstrykning af cynism i ansiktsuttrycket, svarar han:

— Ja, Madsen är gift på sätt och vis . . . till gagnet, om ej till namnet, som här är brukligt. Ni får inte stöta er vid sånt, ifall ni händelsevis vore annorlunda konstruerad.

Som det låg ett slags försök till urskuldande i svaret, blef Hemming plötsligt generad, icke rätt vetande hvad de trodde om honom. Han kom sig därför ej för med annat än några otåliga gester, hvilka skulle betyda så mycket som: För all del . . . alla formaliteter för min skull äro öfverflödiga.

Häråt sitter Thorne och småler för sig själf, långsamt stoppande sin pipa ur Vass' tobakspung. Uskedal, som icke riktigt följt med, upptar i detsamma frågan hvar de nästa afton skola träffas. Då nu Väderhatten antar i Schwartz, gamla vinterstället, så måste det för Hemming tydliggöras hvar nämnda Gasthaus är beläget, äfvensom en hel mängd andra dithörande råd och förklaringar afgifvas.

Skymningen är redan så pass förherskande, att det blir tid att tänka på hemfärden.

— I Valhalla äter jag middag, som vanligt — yttrar Axelson, just då de alla resa sig. Nya råd och nya förklaringar, öfver hvilka Vass' stämman dominerar:

— Jag ska föra er omkring i morgon, herr Lind.

— Hinner ni med det?

Vass mönstrar de öfriga med en vädjande uppsyn. Om han hinner? Han sticker armarna i öfverrocken:

— Nå, för en gång... aldrig mer.

Kvällen är halfmörk. De försvinna i massan af människor, hvilken lik en smalnande ström slingrar sig inåt staden. Ett sorl af röster fyller luften mellan husen, och skrattet flyter som skum på ljudvågorna. Några fång gnistor kastas upp ur bryggeriernas höga skorstenar, två hundar skälla bakom staketet till en brädgård, och en spårvagns röda lykta glimmar ett par gathörn framför dem — det fäster sig ögat och örat vid. Väderhatten börjar plötsligt springa, men stannar, då han håller på att snafva. De gå på två led... Sam Vass i têtén, med den ljusbruna paletån slagen åt båda sidor,

skidande framåt på sina långa, spruckna resårskor och med munnen i full gång. Gregers Vinther Thorne håller honom under armen, släpande efter som vore vidbyxorna honom för tunga.

De ta en genväg snedt öfver den öppna platsen framför centralstationen. Vid pelarhallen stå de gula postvagnarna, väntande på aftontågen, under det att en sömnig postiljon lockar toner ur sitt horn för att icke ramla från kuskbocken.

Skandinaverna bo nästan alla i närheten af Konstakademin och Universitetet, i den senast bygda delen af staden, där gatorna äro breda och renligheten större. När de passera Hemmings hotell, vill denne skilja sig, men Vass yrkar enständigt på mera öl... »så bruka vi på hemvägen», samt lofvar att återvända med nykomlingen efter slutfördt »arbete». Lind låter öfvertala sig, och i detsamma gå de förbi ett kafé.

— Biljard, hvasa? — Thorne småler och menar att det kostar pengar; Wigand, som just fått sina tio mark, är genast lifvad och frågar om herrarkitekten spelar?

Emellertid anser Axelson att man strax bör gå till Malkasten, gatan framåt, och därifrån snält hem.

— Otto Wigand behöfver färg och dessutom sofva — tillägger han.

— Sofva! Nog hinner jag sofva.

Då de stå vid det gammaldags värds-
husets gårdsport, tar Uskedal afsked. Han
har modell i morgon klockan åtta —
Vass underhandlar, håller honom i armen
och antyder möjligheten af andra motiv.
Ordbyttet blir ifrigt:

»Hvilka motiv? Det är så likt er
svenskar att alltid» — — Seså, seså, han
komme ju att möta ensamna — — »Du
är oförskömm!»

— Nå, Uskedal, hva tjänar det där
till? — invänder Axelson; Lind ser frå-
gande från den ene till den andre, men
Sam Vass endast skrattar, tyst, med pli-
rande ögon.

Uskedal räcker Hemming handen:

— Vi träffas i morgon — han lyfter
på stråhatten. Vass tar honom i famn:

— Go-natt, go-natt, tvärvigg! — Resten blir förnyad munterhet, medan norrmanen häftigt gör sig lös. — »Pojke!»

På den trånga, kringbygda gården ses ett tiotal lönnar . . . bord och bänkar därunder; midt emot ingången baksidan af ett fyravånings-stenhus, till höger en låg, hvitrappad byggnadslänga, kägelbanan, och till vänster en taggkrönt mur. Ett par gäster sitta kvar vid sina glas under högljudt samtal. Skänkflickan kommer ut ur källarsalen för att servera — ljusskenet inifrån faller öfver trappan, medan dörren är öppen. Genom löfhvalvet skönjer man mörka molnmassor; endast en liten flik af den synliga himmeln är klar. Kornblixtar korsar hvarandra lekfullt efter dagens hetta.

Gregers Vinther Thorne får fatt i uppapperskan och undrar hvar han sett henne förr. Då han friskat upp sitt minne med en så djup klunk, att han vågar försöka med namnet Rosa, drar han henne ned på sitt knä och är ingalunda i behof af någon stor öfvertalningsförmåga för att få henne att dricka. — »Lilla vän-

nen» . . . Hon skrattar och håller för säkerhets skull fast hans händer.

Axelson finner Spatenbräu mera smakligt än Löwenbräu — Vass motsatsen. Som ämnet för ögonblicket upptar dem, och Wigand (likaledes för ögonblicket) icke har något att fråga, så lägger Väderhatten beslag på Lind. Han anförtrodde honom en hel serie bekymmer, hvilka alla stå i intimt sammanhang med det missförhållandet, att han på mycket lång tid icke haft något att göra.

— Som bildande konstnär kan jag inte förtjäna något, jag, det är ju själf-fallet, men träsniderier till slottsmöbler, det betalar sig. Och nu står intet arbete af det slaget att få.

I detsamma börjar det regna. Till kugelbanan är dörren öppen, och dit taga de genast sin tillflykt. Wigand bullrar en stund för sig själf med kloten, medan krusen fyllas på. Thorne önskar, altjämt leende, mera ljus, enär han tycker sig se sina vänner så otydligt, men är nöjd som det är, bara flickan håller sig i närheten. Detta ger riktning åt konversationen för

en god stund framåt, hvarunder Vass med hemlig undran synes vilja länsa Hemming på alla bans erotiska erfarenheter. Den sistnämde är vid godt humör, trots Väderhattens nedstämmande meddelanden, skrattar af alt hjärta och utan reflexion, samt ger emellanåt några flyktiga vinkar, hvilka delvis tillfredsställa svenskens nyfikenhet.

En stund senare lämna de stället; Vass och Lind följas åt. När upppasserskan stänger porten efter dem, låtsar Thorne ett ögonblick fördröja sig. Wigand frågar honom ifrigt om han lyckades?

2.

Regnet har fallit så stridt, att det icke hunnit uppsugas af den stenlagda marken. Mulet, öfveralt mulet — därför mörkare; lyktorna kring centralstationen spegla sig blinkande i slasket. En yrva-ken nattvind gör ett försök med att fäja himmeln för morgonen, och en ensam, yfvig träkrona, som vid förbigåendet skyntar ofvan en mur, skakar prasslande på sig, ungefär som en hund, hvilken kommit ur vattnet. Klockan närmar sig ett; i några kaféer lyser ljus ur köksdepartementen.

Lind begynner nu och då: »Det är underligt med mig» — men blir afbruten af än ett, än ett annat. När de stå vid

ingången till hotellet, i det hvita skenet ifrån glödlampan, vill han därför ha Vass in med sig.

— Jag har vin och cigarrer.

Portiern bligar sömnigt ut genom glasrutan i sin dörr, då de båda herrarna stiga uppför trappan till tredje våningen. En af städerskorna i den andra har slumrat in på stolen bredvid ringledningen, med armarna i kors och hufvudet sjunket mot ena skuldran. Vass vill genast raka vägen fram för att väcka henne, huru vet han nog, men Hemming kommer ånyo med sitt »det är underligt med mig» och famlar efter hans fingrar, så att det galanta företaget trasslas bort i en härfva af meningar, hvilka alla innehålla rörda, tvekande förslag om du- och broderskap.

Rummet n:r 54 har en viss anstrykning af elegans, tack vare den ännu ej språkta trymån och diverse schaggmöbler. En koffert, en öppen handkappsäck, samt några kringkastade kragar, skjortor och portföljer ge detsamma dess bebodda utseende. Sam Vass undersöker genast

botten på ett skåp: — »Där brukade jag förr ha mina flaskor.»

På bordet framför soffan finner Lind ett bref, läser utanskriften och ämnar bryta det, men låter bli, när han känner på sig att den andre är otålig. De två glasen vid vattenkaraffen granskas — Linds pennknif har korkskruf, Gud ske lof. De skåla på godt kamratskap. Värden tömmer sitt glas, och då följer gästen villigt exemplet.

— Bra för en målargom, det här, må du tro — förklarar Sam och snoppar cigarren. — Det vore synd att säga att jag är bortskämd med sånt på sista tiden.

— Jag brukar ibland ta med mig i kupén, ser du, och nu kommer det ju riktigt väl till pass. — — Hva det är roligt att ha träffat dig!

— Tack ska du ha. Ja, jag tänker vi nog ska sänjas. Jag är en stor slarf, jag, förstås... och det är du tydligen inte. Dess bättre.

— Nå-nå... du har kanske förmågan att ta alt en smula lättare, mer oreflek-

teradt. — Hemming sträcker handen efter flaskan.

— Fyller du på ren?.. ja, inte mig emot. Du är ju en rasande vänlig själ.

— Menar du det? — Lind blinkar ifrigt. Det ena uttrycket växlar med det andra i hans vackra ansikte, och han känner sig gripen af en obetvinglig lust att vara uppriktig.

— Bry dig inte om, ifall jag blir sentimental och pratar för mycket, jag vet nog själf af det. Jag är en besynnerlig blandning af barn och mogen man, fast jag borde vara endast det senare. Jag är ju sju och tjugu år.

— Du är rolig, du!.. Vass skrattar på sitt vanliga, tysta sätt, ett nät af rynkor bildar sig kring ögonen, och läpparna strama kring den halföppna munnen. — Jag är i så fall tre år yngre. Hvem skulle tro det?

Kamraten torkar några svettpärlor ur pannan.

— Jag vet inte, om det är glädjen öfver att igen ha varit samman med nordbor... eller om jag värkligen är en vänlig

själ, eller hva det är . . . men jag känner mig så tacksam och så full af förhoppningar . . .

— och annat?

— Ja, *öl* också, om du vill. — En stunds tystnad, som tvärt brytes med:

— Har du mycken människokänedom, Vass?

— Åja. — — Skål!

— Hva tror du om mig?

Vass ställer bort sitt glas.

— Skål, sa jag.

— Nej, säg mig utan omsvep.

— Jag tror dig om alt möjligt godt, förstås.

— Det ska du alltid göra. Jag är en så inätvänd natur, att jag lätt kan förefalla otillgänglig. Och i grunden är jag det på intet vis.

— Förbannadt sant. Hör . . . du slår ju inte i åt dig själf?

— Jag tål inte mer, vet du. Låt inte det hindra dig; jag är ren tillräckligt spritlagd.

— Du är och är och är — målar skrattar; så håller han plötsligt flaskan

mot ljuset: — nåja, det här orkar jag nog med. — En belåten nick som förklaring.

Hemming kommer i detsamma ihåg brevet och skär varligt upp kuvertet med sin pennknif. Den andre betraktar honom mönstrande, efter att ha tagit en ny klunk ur sitt glas och lutat sig bakåt i soffan. Det ringer — man hör ljudet af kippande skor i korridoren, huru en dörr knarrar, några stötar i trappan och därpå en herrröst, som frågar när första morgontåget går till Salzburg? Så blir det tyst igen.

— Du måtte ha ett fönster öppet, eftersom vagnsskramlet tränger hit så tydligt. Tänk, att jag ej märkt det!

Arkitekten är altför upptagen för att låta störa sig.

— Är det hemifrån?

— Från gubben, styffar . . . ja, ja, förlåt, jag har strax läst det.

— Var du ogenerad.

Den resande i rummet bredvid är förargligt bullersam; drar oupphörligt ut byrålådor och skjuter in dem.

— Seså. — Hemming Lind sticker tummarna i västens armhål, andas djupt

ett tag och stirrar mot väggen. Vass bolmar på sin cigarr och väntar; han miss-tänker att kamraten har något på hjärtat: bäst att denne blir det kvitt med ens.

— Det är underligt med mig — orden komma i början långsamt och efter-sinnande — det är underligt hur olika människor kunna vara. Ser du, pappa var målare, konstnär; dog i Köpenhamn, jag tog reda på hans graf, då jag var där. Nu har jag sju syskon . . . det är ju nog, eller hur? Själ är jag enda barnet i mammas första gifte. Hanna är närmast mig i ålder, så kommer bror Henrik och sen fem systrar. Mycket systrar.

— Nätta flickor, hvasa?

— Mamma har varit mycket vacker

— Vass fäster sig vid uttrycken *mamma* och *gubben*.

— Det ser man på dig. Nå-nå, bli inte röd för det . . . (Paus.) Hva mer om styffar?

— Han har alltid varit god mot mig; är byggmästare och entreprenör i Helsingfors . . . en klok, praktiskt duglig . . . en helt och hållet praktikens man. Därför

har han så svårt att förstå mig, som lär likna pappa. Jag får altjämt höra om »griller och fantasier».

Hemming börjar gå af och an öfver golfvet:

— Jag är konstnär i tanken, jag, och således . . . hör för ro skull hva gubben skrifver (han nappar kuvertet från bordskanten och mumlar först några ord, hvilka för Sam låta som »skickar längre fram växeln»): » . . . mycket bråk. Jag hoppas till hösten hafva huset vid Boulevarden under tak, där kan du med tiden få arbete, om du vill, det är en rysk familj, som önskar stiltrogen inredning, någonting från något århundrade, med antikt badrum o. s. v., som jag nog hafver opp-tecknad. Det kan du taga reda på, jag skall vid tillfälle skrifva närmare i sak. För resten hoppas jag du rest bort ditt idégrubbel, med hvilket du aldrig kommer att få lös en enda penni. Vi ha min-sann nog af . . . » nåja, det är detsamma.

Vass harskar sig och spottar.

— Han är en klok karl, far din. Hade jag energi . . . Bygg du fähus, rätt

och slätt, och gör gubben till viljes, om han vill hjälpa dig. Jag känner till det där, jag.

Lind ser i början sårad, brydd, sedan begrundande ut. Han nästan spritter till vid frågan:

— Är den lilla lappen från morsgumman?

— Ja...

— Och hva skrifver hon? Min brukar alltid tala om när de baka, och som det ofta händt i slutet af månaden, så har jag pimplat och druckit på, förstås, ifall slantarna inte räkt till torrskaffning.

Hemming drar på munnen och tyckes för ögonblicket glömsk af alt annat.

— Hon skrifver (han ögnar igenom raderna)... ja, hon skrifver bara om sy-skonen. Det var mamma, som fick hela min resa till stånd — tillägger han därpå med ett tacksamt tonfall i rösten.

— Kunde jag inte tro det. Frågar hon om du behöfver pengar?

— Nej.

— Aldrig min häller; hon vet att jag ständigt behöfver. — — —

Tystnad. Lind är förlägen, biter i mustascherna och gör plötsligt våld på sig, i det han oroligt för handen öfver bordduken: — Du blir väl inte ledsen, jag kunde kanske ha att... som just är hitkommen?..

Vass tittar under lugg, både öfverraskad och en smula skamsen.

— Den här gången var det inte min mening att pumpa dig, men nog hade jag ämnat det längre fram. Nåja, vill du... så får jag då åtminstone klubba Axelson.

När affären är undanstökad, nästan tafatt å gifvarens sida, fortsätter denne sin vandring. Händerna håller han i byxfickorna och går utan att fästa blicken vid något bestämdt föremål. Nu slår han vatten i sitt glas och dricker. Till sist stannar han med förtviflad beslutsamhet, en otålig knyck på nacken, likasom till svar på tänkta invändningar.

— Jag har en stor plan, Vass. Det fins någonting uppkonstruerande i min tankegång, därför blef jag arkitekt. Det gäller en pristäflan där hemma — hus och härd för konsten. Det är en härlig

uppgift! Jag söker något nytt, något personligt i det gamla enahanda. Skönheten är odödlig, således lefver hon ännu, och jag vill finna henne. Men när jag tycker mig ha kommit henne riktigt nära, är hon ren långt ifrån mig. Hon är inbegreppet af alt det dyrbaraste jag känner. Hon måste bli min . . . min Daphne.

Vass ser handfallen ut.

— Jag vill förfölja henne, nå henne, famna henne, vore hon ock förvandlad, förstenad. Jag vill bygga henne ett tempel, där hon ska fylla hvart rum och där människorna kunna dyrka henne som en gudom. Konsten, den stora konsten, ska hjälpa mig. Därför älskar jag konsten, vansinnigt, ty Skönheten gömmer sig där inne. Kanske äfven i naturen, men där kan *jag* inte nå henne.

Vass vill visa att han hört på, dels af förundran, dels till tack för handräckningen nyss.

— Du menar i verkligheten? . . .

— Jag menar hva jag säger. Vänta, jag har lust att visa dig något.

Han hämtar en portfölj och letar ut ett stort pappersark, hvarpå med blyerts några antydningar äro gjorda — »första utkastet, förstår du» — en skizzerad byggnad i halfcirkel, på midten hög och kupolkrönt — »ett kvinnobröst... jag vill ha grundtankens båglinie in i alla detaljer». Vass är underligt spak och tam, spørjer endast huru han tänker sig att det där tabernaklet ska kunna stå?

— Åh, hela den praktiska lösningen af frågan kommer senare — tröstar Lind, utan att fästa sig vid benämningen. — Det är mig likgiltigt om projektet blir antaget eller inte, men jag vill visa dem (*dem* är prisnämnden)... ja, man ska se ändamålet, idén, utan bokstäfver. Färgrikdomen inte att förglömma.

Han fortfar med att ifrigt lägga ut sin plan och söka afge förklaringar, esomoftast inflickande en påminnelse om att han måste ha tid på sig... alt var ju långt ifrån uttänkt ännu. Men själfva grundidén *lefde* inom honom, det gälde blott att finna reelt uttryck därför.

— Det är annars gement med min konst att den oftast är förbunden med så mycken . . . hva jag ville kalla: mekanism. Jag önskade vara en chef, som ger idéerna, med tillräcklig stab af kunniga biträden. Det där tänker jag mig ungefär som en författare, besvärad af penna i handen.

— Har du verkligen lett några arbeten? — afbryter Vass oväntadt.

— Visst har jag det . . . hade en gång mer än hundra arbetare.

— Och du fick dem att lyda?

— Det var då en fråga! — Att döma af tonen faller lydningen af sig själf.

— Jaså. Ja, det är möjligt.

Svenskens min antyder ingen mistrohet. Han erfar blott en växande, för honom själf lika oförklarlig som ovan känsla af hänsyn för den sällsamma . . . för den andre; ämnar yttra något, men sväljer det i stället.

Lind har ett uppmärksamt öga:

— Du menar att jag är väl mycket barnslig, Vass? — Röstens klang är förändrad. — Altför sant. Jag har ju ren

sagt det. Och jag lider däraf, ty det är medvetet. Ofta har jag varit otroligt rädd för att förråda mig... jag är ju älst af syskonen. Herre Gud, hva jag ibland kunnat vara naiv! Frukta därför har gjort mig skygg... ja, jag är skygg. Och för egna fack-kamrater är jag så främmande. (Paus.) Här är det annat, här på ny botten känner jag mig otvungen... tror jag. Du kommer ju med tiden att för mig hänga i ram som ett afslutadt helt, den ram, som förhållandena ge dig. Och hvem vet om och när vi framdeles råkas? Det gör att jag här är käck och frimodig... alldeles som om i min hjärna samlats på lager en mängd intryck och reflexioner, dem jag nu kan få afsättning för. — — Är du nyfiken?

— Räck mig den där cigarrn!

Lind skrattar — »det var rent *Sam-språk*» — och förefaller plötsligt att vara riktigt uppsluppen. Han har en liten witz till hands, emedan vinet är slut, och hotar att midt i natten ringa på kypare för att få mera. Nästa ögonblick är han åter allvarsammare.

— Jag är uppvuxen i en enkel borgarfamilj, jag, där någon egentlig sammanhållning aldrig funnits till: mamma lite här, lite där... hon lagar ypperlig steksås, vet du, här får man ju ingen alls... ja, och gubben på sitt håll — flickorna plottra bort sin dag i trädgården eller kring sybordet. Jag har känt mig altför ensam. *Om* intressen existerat där hemma, så ha de åtminstone gått åt mycket olika håll. Jag är synnerligen opraktisk, det kan du vara säker på, och har ändå valt en praktisk bana, som jag inte kommer åt från den sida jag vill... bror Henrik blef student, han, och tog sen plats vid en bank. Genom honom har jag blifvit bekant med akademici. — (Här gör han ett uppehåll.) — Bland dem fins det koryfékretsar, som jag förargar mig öfver... men afundas. De kunna kvikt röra sig kring sig själfva och flyktigt beröra alt och alla. De kunna suga till sig konstnärerna från alla håll, så att jag med min hemgjorda skygghet aldrig... nåja. För de relationslösa, som inte ha någon konstaterad begåfning att peka på,

är det svårt att slippa inom deras periferi; skattas följaktligen som underlägsna.

— Bara sjuklighet hos dig... den tron.

— Nej, nej. Och så kostar det att vara med. Därför går så godt som en-hvar, af dem tidtals och skaffar sig till namnet en grad för att på det sättet i viss grad skaffa sig ett namn... som går Fattar du?

— Ja, att *du* kan vara giftig.

— Det är lätt. Vet du, Sam, jag har ibland från sidobord på kaféerna iakttagit mycket, som skrämt mig från hva som lockat mig. Det hvilar ett bredt grin öfver den inbördes roligheten, man skrattar, ty berättaren skrattar själf — och det, fast anledningen står i skyldskap till det blandvin eller den likör man dricker. Det går en fläkt af allsidig dominerung från det stubbade håret (Hemming för handen öfver hufvudet) ända ned till de uddhvassa bottinerna, som peka i vädret. . . så här!

— Det är ju likt Fillestad.

— Likt hvem?

— En dansk publicist . . . du kommer nog att träffa honom. Seså, gå på nu, medan du är rolig.

— De vilja inte bry sig om andra, därför har ingen en aning om att althop värkar blott på det några år yngre släktet, som nyss lärt sig ge sedlar i dricks-penning. Att jag ska retas af ett sånt . . . Kanske just emedan jag själf vore likadan: räfvén och rönnbären. Nå-å — — i hva jag sagt ser du väl hvarför jag är glad öfver att ha träffat er? Här ska jag finna uppmuntran och föredöme, här ska jag kunna ge form åt nya impulser, här måste gnistan och konstnärsgryet vara för handen.

Vass gör en grimas.

— Du tar alt så himla-högtidligt, Lind. Hva ha vi med gry och gnistor att göra! Jag vill färg, jag, helt simplement, som om det inte kunde vara annorlunda.

— Förklara närmare . . .

— Äsch . . . hvarför fan ska du ha mig att prata nonsens, som ingendera af oss blir klok på? Jag är glad, hvar gång

jag får fram hva jag ser... det jag tänker är mindre värdt än duken. — I Vass' häftighet ligger all den aktning, hvaraf han för närvarande är mäktig.

— Inte vill jag tvista om det; jag har väl ren varit...

— Varit och varit... har du varit kär?

— Nej. — Hemming biter sig i läppen. — Men jag har funderat mycket i ämnet. Ska jag nämligen tänka mig Skönheten...

— Är det förbannade begreppet här igen!

— Var nu lugn... det är ju förklarligt: ska jag tänka mig Skönheten förkroppsligad, så blir det alltid en kvinna. Jag har känt Skönheten, men aldrig den kvinnan. Hon är för mig oförklarlig.

— Jag önskar, för fan, att du finge tag i henne — Vass slösar med svordomar, när han är arg. — Men du skulle, förstås, genast ställa henne på piedestal och förgylla henne och bygga tempel... ursäkta (det är länge sedan han använt det ordet), jag menar ingenting illa. —

Han ritade en profil och en mjukt svängd nacke på baksidan af Linds utkast: — Jag har varit kär, jag, inte så jag resonerat, utan så jag velat bita i flickan... och bitit. Det skulle göra dig godt!

— I den meningen kan... inte är det att vara kär.

— Hva är det då?

— Något jag hvarken vill minnas eller kännas vid. Likasom inte *mitt*.

— Det är en söt frukt; spotta ut skalet, så har du ingen eftersmak.

Hemming skakar afvärjande på hufvudet.

Stationsklockan slår tre. Det ljuder som en signal till uppbrott, och svensken springer brådslande ur soffan.

— Nej seså, arkitekt, tack för Sam Vass... åh, nog hittar jag ner, inte behöfver du följa. I morgon kommer jag efter dig. — Han skrattar och slår Lind på axeln: — Du har alt varit lite blöt i natt, bror... bra att du vet af det. Ajö med dig!.. Nej, jag ska inte hvissla i trapporna. Sakramentskade turistbracka

här bredvid, som inte förstår att hålla sig stilla! — Händerna i öfverrockens fickor, och så ännu en nick som punkt efter alt-sammans.

— Sof godt, målare!

Hemming ser blek ut i den begynnande dagningen. Han går fram till det öppna fönstret. Håret fladdrar honom kittlande om pannan, och han stryker det otåligt bakåt; knäpper upp västen och stöder sig på armbågarna. Ovanligt lätt om hjärtat känner han sig, men fattar tillika hvad det kostat honom... huru han gifvit sig själf till pris. — Nå, hvad gör det?.. en främling. Men hans rof-giriga själfkritik jublar: nu har du varit riktigt dråplig, unge Hemming!

En ölvagn kör med skramlande tunnor och kättingar förbi lågt nere på gatan.

3.

Dagen därpå skaffade Lind sig kvarter. Vass hade hört af Fillestad, dansken, att vägg i vägg med dennes rum fans ett annat, likadant, som var ledigt — tämligen stort och tämligen hemtrefligt. Det var beläget i andra våningen af ett nytt, orappadt stenhus, som stod något aflägsset från de öfriga i den del af staden, där en hop privata spekulanter fått rätt att grunda sin blifvande förmögenhet på kunglig mark. Ty för att ernå hälst ett kort uppehåll i det ekonomiska oväder, som ett par regenters slöseri rifvit lös, hade en del af Hofgarten blifvit gifven till spillo, träd fälda, kanaler fyllda och vägar och gångstigar ändrat riktning.

Häraf begagnade sig företagsamheten, och som svamp efter regn sköt den ena byggnaden efter den andra upp ur jorden.

Samma morgon blef arkitekten tagen på säng. Bäst han låg i en tungsint dvala, idislande en mängd dunkla erinringar och lyssnande till en månglerska, hvilken så gält bjöd ut salad och tidiga bär-sorter att det hördes vida omkring, trädde Vass in utan anmälan. På hvad som några timmar tidigare dem emellan afhandlats skedde ingen hänsyftning. De åto ett par ägg nere i restaurationen, och Lind bad att få betala. Därpå bar det genast af ut. Klockan var då ungefär tio på förmiddagen.

Ute sken solen bländande klar; marken var redan hård och torr, här och där nästan dammig, trafiken sedan länge i gång. Tidt och ofta rullade de öppna spårvagnarna med god fart förbi hvarandra, fulla af folk... herrar stodo till och med på fotstegen och höllo sig fast. Den främmande omgifningen, med dess storstadsprägel, de karaktäristiska ansikstyperna, mestadels skinande blanka af

fetma och tvålvatten, samt den leende belysningen — alt tilldrog sig Hemmings uppmärksamhet. Huru stor lust han än kände inom sig att stundom spörja om ett och annat, så gick han dock under ihärdig tystnad vid kamratens sida. När han fann detta barnsligt, ämnade han yttra något, men kom sig ej för; det var som hade det klara dagsljuset hindrat honom.

I dessa funderingar blef han störd af Sams förtjusning öfver några färgsammanställningar. De passerade just en af Isars kanaler: solen slapp mellan tvänne väggar åt en flik af den grumliga vattenytan, som däraf strax antog en violett skiftning, växlande alt efter som småvågorna skvalpade mot den höga, brokiga kvarnstenfoten. En liten balkong bar några röda klutar hängande öfver skranket — »tänk, hvilka präktiga klickar af karmin!» — och breda, blånande skuggor föllo i vinklar utmed bortre gafveln, längs den gula, sandiga marken och ett söndrigt plank. Genom dettas springor stack en buske

fram sina taggiga kvistar. En piga dammade mattor på balkongen.

— Se, det vore då en bra bit, det! . . . titta på reflexerna bredvid flickan! Hit ska jag gå någon dag . . . kanske . . . och fandan tar konsthandlarne, om de ej köpa. Kunde jag bara få fram det riktigt på bar gärning!

När han föreslår att skölja ned intrycket med litet att dricka, ger Hemming med sig, intresserad som han är af den andres intresse. Likväl ligger det ett slags opposition i frågan:

— Du vill ha öl till hvila och öl till arbete, tror jag?

— Javisst . . . i den här hettan. Och annars med, förstås. Det vill du också, när du varit här några månader. Att streta emot hjälper inte . . . München är München.

— Vi få väl se.

Hans Christian Fillestad, som de efter andra seideln sökte upp i hans bostad, var en korpulent trettiofemårs-man, rödlett, med ljust kindskägg och något mör-

kare mustascher. »Politikens» korrespondent och kritiker, för tillfället stadd på studieresa, tecknade han sig *l'homme sans titre*, efter Paris-vistelsen. På visitkortet stod *littérateur*. När man hunnit till andra våningen, passerat en korridor, ringt eftertryckligt några gånger och därpå gått genom en öfverfylld tambur, hade man äntligen hopp om att träffa honom — ifall han var hemma.

Detta var i dag händelsen. Vass knackade på, fick höra ett vresigt »Herein» och steg in; Lind väntade utanför.

Fillestad låg utsträckt på soffan, med sin tunga kropp insvept i en morgonrock och dynan enkom bonad och böjd för den tjocka, fjuniga nacken. Rullgardinerna hängde för fönstren, till skydd mot solen, men voro för korta. Hvar gång han blåste ut cigarr-röken, gäspade han strax efteråt och sänkte tidskriften, i hvilken han ögnade, men däremellan var han långa stunder orörlig, tils han fann för godt att vrida sig åt sidan och spotta. Halfva ansiktet, till och med glasögonen, var försvunnet i skuggan från en stor,

kinesisk pappersparasoll, nedra delen där-
emot belyst. Kring de fylliga läpparna,
hvilka ingalunda doldes af skägget, her-
skade ett godmodigt drag af lugn belå-
tenhet, som tydligt vittnade om huru in-
nerligt han njöt af att ligga i fred
och läsa.

— Hvarför blir han i korridoren? ..
stig in — Fillestad hasar sig fram i sina
filttofflor och stöter upp tamburdörren.
Lind lyder och presenteras.

— Jaså, vi lära bli grannar.

— Därhän torde det väl gå — menar
Vass.

Värdinnan tillkallas. Hon är en liten
kvinna, med fint ansikte, och mycket en-
kelt klädd. Medan Hemming besiktigar
det ifrågasatta rummet, för Vass ordet
vid affärens uppgörande. Han söker pruta
på hyran och sticker till och med in ett
knaggligt, tyskt skämt midt i förhand-
lingen för att sålunda få fruns mulna
uppsyn att klarna — hvilket försök in-
bringar honom ett utdraget »Åhå-å» från
Fillestad — men alt förgäfves. I det-
samma återkommer Lind. Han förklarar

sig nöjd med alt, äfven priset, blott man ger honom en gungstol. — »En gungstol? Åja.» — Han får flytta in när hälst han behagar.

— Kommer Ni i kväll till Schwartz?
— (Ingen af nordborna är *du* med herr literatören; de hysa därför en viss respekt för mannen.)

— Nej... det är ett gement hå. Dit går jag endast i nödfall. — Och Fillestad söker åter upp soffan med en belåten suck.

Nu togo de andra naturligtvis afsked. Hemming ämnade uppvakta en mycket berömd, tysk arkitekt, en baron, hos hvilken han i början komme att arbeta, ifall det så läte göra sig. Sam sade sig vara betänkt på att släcka sin helvetes-törst under tiden, eftersom han igen var en rik man. Mötesplats bestämdes.

Middagstiden, här klockan ett, sammanträffade båda i Valhalla-trägården med Axelson. De funno honom i sällskap med en liten tysk målare, i stor engelsk ulster, herr Schoerl — och en tallrik vattenhaltig buljong. Axelson berättade om

Italien, hvarifrån han ganska nyligen återvändt. Se, det var då ett land! Ja, det medgaf tysken, Där kunde man lära sig att värkligen förstå konst och konstens utveckling. Där var naturen en enda stor, blomstrande lustgård. Dit borde herr Lind resa. — Äfven det medgaf tysken.

Vass betalade sin skuld till Axelson under bordet, beledsagande finansoperationen med en serie grimaser, och slevade i sig en portion mat såsom ett ondt, hvilket icke kunde undvikas. Han ville till Probst (skandinavernas kafé) för att läsa »Stockholms Dagblad». — »Hvem vet, jag kan ju vara utnämnd till professor vid akademien!» — Dit ville Axelson också, men han väntade på brynta potäter. Hemming, som redan fått och förtärt hvad han beställt, blef riktigt glad, när herr Schoerl ville detsamma.

I kaféet slogo de sig ned vid det runda stambordet. Wigand satt där förut och skyndade att fråga hvar de varit.

En halftimme tittades flitigt i bladen. Axelson rufvade öfver notisen om att en hemmavarande kamrat fått stipendium. —

Rundt omkring spelades kort, dracks kaffe och lästes. Tobaksrök fylde hela den aflånga, låga lokalen från golf till tak; dagern var knapp, närmast gården gas-kronorna tända. Vid buffeten slamrades med fat och skedar. Flickorna, som passade upp, skämtade än här, än där med sina bekanta, hämtade dominospel och brinnande Virginia-cigarrer, samt läto taga sig om lifvet af en och annan gunstling. Gaf någon särskildt akt därpå, så slogo de sin närgångne vän på fingrarna.

Helt oförmodadt ertappas Vass med att lära tysken en svensk mening. Denne upprepar:

— Pounsch . . . nicht wahr? . . . Poun-schen er Sveri-jes nati-onal-tryck. — Alla skratta, Schoerl med, och så sätter han sig plötsligt rak i stolen och stöter ordet *famos* in i vattenglasets, som han för till munnen.

»Da trank ich den Krug, den dritten,
da war sie wie Venus so schön.
Ich nahte ihr zärtlich mit Bitten:
mit mir durch das Leben zu geh'n.»

Han skrattar igen. Men efter denna gnolade strof, antagligen ett försök att fortsättningsvis roa de närvarande, öfvertar han (på Sams förslag) helt och hållet rollen af åhörare.

Resten af eftermiddagen fördrefs med gatupromenad, under det att Axelson höll föredrag om »de gamle holländarne». Då klockan slog sju i Ludwigskirche, styrdes stegen till Gasthaus Schwartz.

Stekos och instängd luft. — Det var då äfven en idé att sitta här, tänkte Hemming. Vass hade en aning om intrycket och förklarade därför kategoriskt att stället var förbannadt bra om vinterkvällarna. Billig mat.

Stamkunder vräkte sig öfveralt. Värddinnan höll armbågarna på den blankskurade bordsskifvan, förtrolig med granarna, och värden var mannen midt emot, förtrolig med glaset. En puckelryggig husvän drack vin och förde oljud, de öfriga i närheten höllo sig till öl och höllo sig tysta. Gasen ofvan den enda biljarden var stängd. Längre nere i salen hade två stadsbud roligt med uppasserskan,

hvar gång hon tassade förbi dem i sina strumpsockor. En mager kvinsperson, med vårtor, skänkte ut bakom disken och gjorde förtydligande tecken åt köksan, när någon af gästerna skrek en beställning. Ute i förstugan trängdes tjänstefolk vid luckan för att få krusen fyllda åt sina herrskap.

Framför midtersta fönstret åt gatan sutto Linds gårdags-bekanta. Förutom alla dem, som han redan kände (Hans Christian Fillestad undantagen), voro där ett par nya tillstädes. Den omtalade Madsen, en gladlynt Kristianiabo med radikala åsikter, burrade upp sin röda man och sade sig af de andra ha hört mycket smickrande om herr arkitekten. Hemming blef nyfiken, men fick just ingenting vidare veta — endast det tämligen allmänna epitetet *präktig* fastnade honom i minnet. Jaså, han var präktig!

Alexandersen — från Bergen, det hörde kännare strax på munarten -- hade sin syster med sig. Familjen bodde i München. Syskonen liknade hvarandra ej det ringaste; brodern skorrade fram en mängd tyska studentwitzar med synnerlig

förkärlek, fröken Gunhild däremot satt endast och såg och såg. — Axelson spelade kasino med Väderhatten, utan point; kunde däremellan icke nog förundra sig öfver att Wigand ej hört talas om schweizaren Arnold Böcklin . . . samme man, som målat de fantastiska taflorna ur mytvärlden. Kom han t. ex. inte ihåg *Im Spiel der Wellen?* — Nej, omöjligt; lille Otto bjöd innerligt till, men kunde icke erinra sig mästerstycket.

Vass betraktar den norska fröken i smyg. Uskedal har ställt sin tallrik med kokt korf i nischen bakom henne för att svalna.

— Ångan stod som en gloria kring håret — berättade Sam efteråt, Norrmannen svarade att det var så likt svenskar att ständigt . . .

Midt under allt detta blundar Lind och tänker på dem i hemmet, utan att göra klart för sig hvad som just nu väkt de gamla hågkomsterna till lif. Juni — altså är modren, med småttingarna, redan utflyttad till villastugan på Håkansvik; gubben kommer väl dit som förr i rodd-

båten hvar lördagskväll med Henrik...
skinnrocken fastknäpt ända upp under
hakan. — Männe lilla syster Olla tar vara
på de bayerska frimärkena? — Huru mån-
gen junimorgon har ej han, Hemming,
vaknat i sin skrubbe på vinden, när sol-
strålarna från fotändan af sängen hunnit
till ansiktet! Och flugorna! Att han kan
bli varm om hjärtat till och med vid att
minnas flugorna! — — —

Alexandersen formar »Aftenposten»
till en tratt för munnen och ropar på
mera öl.

* * *

Hemming Lind tog med ifver och
hetta fatt i sitt arbete. I början kände
han sig på sätt och vis ganska belåten,
och hans förhoppningar växte i löndom
till ett stort trä, som nog skulle gå i
blom och bära frukter.

Herr baronen, den mycket berömde
mannen, hade varit särdeles förekommande.
Då de inträdt i salongen, hade han ånyo
gifvit båda sina varma händer och för-

säkrat, att det gladde honom obeskrifligt att få en ryss till vän och medhjälpare. »I ären ett stort och intelligent folk.» Då Hemming härvid erinrade om att hemlandet var Finland, lydde svaret välvilligt att det viste han ju redan — och då den uppvaktande sökte klargöra ställningen genom att använda ordet *elev*, skrattade den andre och slog ut med handen. Mottagandet hade sålunda icke kunnat vara mera förbindligt.

— Ni har alldeles rätt i er sträfvan efter själfständighet — yttrade den berömde arkitekten. — Det hedrar er. Men därförinnan måste vi skaffa oss auktoritet. Och vi ska lyckas, om vi förstå att ställa oss. Rom blef inte färdigt på en dag. Och vid de flesta byggnadsföretag äro ställningar af nöden.

Han log och väntade på ett leende, som naturligtvis genast gjordes i ordning för hans räkning.

Nu visades »vännen och medhjälparen» in i ett stort rum, inrättadt till bibliotek; här lämnades han några ögonblick ensam, tydligen för att få hämta sig.

Att falla ned och tillbedja var Hemming emellertid icke fallen för, utan inväntade han, något otåligt, mästarens återuppträdande på scenen, hvilket åtföljdes af en upprepad ceremoni med de varma händerna. — Väggen där till höger... ja, just den där!.. upptog uteslutande arbeten och planschverk, hvilka högst densamme själf utgifvit. Han, herr Lind, kände antagligen till dem förut, men en förnyad bekantskap, för att bli fullt hemmastadd i metoden, vore möjligen till icke ringa nytta. För öfrigt finge nämde herr Lind fritt disponera öfver dessa samlade skatter... allt stode till hans förfogande. Den angränsande salen tjänade till atelier; i detta ögonblick ritade där tvänne ovanligt begåfvade utlänningar — han ville minnas amerikanare.

Härmed var audiensen slut.

Synpunkten, hvarur Hemming betraktade baronens förbindlighet, var mycket betecknande. Han fäste icke synnerligt afseende vid det blandade intryck, som första besöket kvarlämnat; sköt det åt sidan, tils något mera personligt inträffat,

som kunde föranleda en verklig undersökning af karaktären. Nu angick denna honom på intet vis. Af auktoriteten önskade han för egen del endast tillfälle till detaljstudier och en smula uppmuntran. Och här gafs honom det begärda med varm hand. Resten måste han finna själf, om han det kunde. Han var i detta fall, likasom ofta i sina iakttagelser, helt och hållet »en mogen man» — den benämning han själf skulle använt, ifall han egnat förhållandet någon granskning. Men det gjorde han denna gång icke. Stack däremot »barnsligheten» inom honom upp hufvudet, blef han densamma nästan alltid varse, späjande, missmodig och rådvill.

Den öfvertygelse om att hafva rätt, som röjde sig i själfanalysen, gjorde han ingalunda gällande vid bedömandet af andra. I följd af vanan att sitta till doms öfver sig själf, intresserade honom alla, med hvilka han kom i beröring, blott i den mån han trodde dem i stånd att utöfva något inflytande på individen Hemming Lind. Detta icke af egenkärlek —

snarare tvärtom. Han lät gärna fel och svagheter hos nästan passera utan klander förbi, såframt han ej upptäkt samma brister hos sig själf. Då väkte de hans missnöje. Och han tykte sig redan bland nordborna ha påträffat mycket, som föreföll honom oväntadt och besynnerligt, men som han ansåg sig ej mäktig att rätt förstå tils vidare. Han ville i allmänhet tro godt om hela världen och hoppades att denna skulle visa honom samma tjänst tillbaka... ehuru han hunnit röna flera prof på motsatsen. — Nu sökte han med all flit göra sig förtrogen med sin omgivning; det vore måhända bäst att i någon mån antaga de främmande sederna. Och sålunda öppnades dörren på glänt för den allsvåldige herskaren *Vanan*.

Ungefär fyra timmar dagligen var han på »ateliern», dessutom långa stunder i biblioteket. Vid sidan af en mängd kopieringar: glasmålningsmönster, kolonnkapital, gotiska rankornament m. m., hvilka alla han ärnade omstilisera för sina ändamål, gjorde han åt den tyske mästaren utkast till en »brunn med delfiner»

— en beställning. Och hans stora plan, hans älsklingsprojekt? Alt däri var ytterst fantastiskt, en blandning af olika motiv, rikast och mest utfördt i centrum, det öfriga enklare; han förvarade det hälst hemma. Att segra med ett slag vågade han ej hoppas på. Det fordrades energi och uthållighet. — Att segra?

Han hade plötsligt blifvit mera förbehållsam än förut i fråga om sina planer — altsedan Vass, obetänksamt som ofta, i de andras närvara sport om arkitekten Lind höll på med att bygga sitt tempel af idel stöttestenar? »Hällre vanliga tegel, bror!» — — Men när han var ensam, antingen i sitt rum eller ute på vandring, tog han skadan igen genom att gifva förhoppningarna lösa tyglar — förhoppningarna om att »finna sig själf» i konsten. Bevisade inte det energi, att ej vara nedslagen, fast det mången gång förefallit honom som komme han ej ur fläcken? Bevisade inte det energi, säg? Eller kanske var han nedslagen? Nej. Han var ju färdig att göra alt för att lyckas. Herre Gud... tänk, att bli erkänd som

en stor, en reformerande konstnär! Det hade ju före honom många andra . . . hvarför skulle inte han också? . . . Ja, hvarför?

I den ljusa, rymliga ateliersalen gick han omkring i skjortärmarna. En prat-sjuk vindfläkt (det var bestämdt alltid densamma!) fjäskade nyfiket in och ut genom de öppna fönstren, blåste dammet från posterna, rörde prasslande vid alla åtkomliga pappersrullor — därpå bar det af igen, hvirflande sand i blomsterrabatterna på gården. Lind själf böjd öfver ritbrädet, ifrig, glad, modstulen, ond, en-vis — oh, det var så att han kunde kasta linealen ifrån sig, bita ihop tänderna och stampa! Baronens änvisningar och fagra ord . . . puh! — På hvad vis var t. ex. detta originelt, träffande? — — — I dylika ögonblick pånyttföddes i hans sinne det smygande tviflet. Lyckades han icke *nu*, så lyckades han aldrig. Männe han valt det rätta området för sin förmåga? Eller var kanhända hela hans tro på en konstnärlig skaparkraft en chimär?

Till styffadren skref Hemming att för den där inredningen hade han nu

ingen lust. — De två amerikanarne tog han föga notis om; för att få vara allena arbetade han om förmiddagarna, hetaste tiden. Han hade ämnat spisa middag tillsammans med Sam, men när hvarje aftal angående tid och rum befans omöjligt att träffa, särskildt emedan nämnda måltid stundom af kamraten inhiberades, så måste han afstå därifrån. Aftnarna tillbragtes i början ofta på teatern, sedermera vanligen i Schwartz, med nordborna, eller i någon Biertrögård. Tidigare företogos emellanåt ströftåg åt olika håll, men med samma syftemål: öl. — Det var ändå bra godt, begynte Hemming tycka; men en smula dåsig blef man.

Vass och de öfriga funno snart att finnen (som de ibland kallade honom) var nedstämd, utan att de viste grunden. Sam tog saken till tals och sökte på sitt vis vara uppmuntrande. Men när han som ett universalmedel föreslog Lind att hvissla genom näsan, höll denne på att bli allvarsamt stött, ehuru han nödgades dra på munnen.

De sutto just då i Englischer Garten — midsommarkvällen. Musiken spelade på afstånd i det kinesiska tornet, och några borgarfamiljer stälde till dans i paviljongen därinvid. Samtalet lämnade småningom Hemming i fred och började i stället öfvergå till en dispyt om färgnyanserna i skogsbrynet, bortom den öppna platsen. Daggen glittrade som silfver i månskenet.

4.

Så förflöto några veckor, ganska enformigt; solen lyste och solen försvann. Lind var rätt belåten med sitt rum och sin värdinna. Med henne hade han kommit öfverens om att få te de kvällar han ville bli hemma — likasom Fillestad. Någon gång hämtade hon själf in brickan, men mestadels var det dottern, som passade upp honom, bäddade sängen och gick till charkuteriet. När han, Hemming, sakta vaggande lutade sig bakåt i sin gungstol och betraktade adertonåringens pigga ansikte, kroppens flinka rörelser och de flinka händerna, kände han sig särdeles väl till mods, fri sitt tröttande själfplågeri

och upplagd för skämt. Dock rörde sig detta ingalunda på farliga områden, spetsade sig endast till en hvissling, om hon fälde damborsten, öfvergick till en blinkning och ett leende, som besvarades, om hon måste böja sig, så att blodet steg henne åt kinderna, eller stegrades allra högst till ett chevalereskt »vänta, jag ska hjälpa», när hon icke kom åt majolikavasen med påfågelsfjädrarna uppe på hyllan. — Han kunde emellertid ej låta bli att le för sig själf, då han drog sig till minnes modrens invecklade antydan om hvad unga flickor äro utsatta för i en storstad... äfven af hyresgäster... hon menade nu inte precis doktor Villestadt, grannen.

Denne, Hans Christian Fillestad, lefde sitt vanliga lif, arbetade till tolf, låg sedan en stund och vräkte sig, hvarefter han gärna besökte något fashionabelt kafé på vägen till middagen, som i all enslighet intogs än här, än där; stod säkrast att träffa half tre-tiden i Probst, vid kaffet och de danska tidningarna. Där satt han då, jovialisk och själfsäker, med

sitt röda, kloka ansikte böjdt öfver spalterna, svor öfver de små förhållandena där hemma och lät ibland narra sig till att spela ett parti domino eller biljard. Efter detta vandrade han en timme, eller två, upp och ned längs de mest trafikerade gatorna, stundom ensam, stundom i sällskap, tittade in i butikfönstren, disputerade om de utställda artiklarna och kallade enhvar »Bonde-fredrik», som tyckte annorlunda än han. Resten af eftermiddagen stannade han vanligen vid sitt skrifbord, ifall han icke läste eller sof, ifall ingen lockade honom ut medels förespeglingen af en enda liten, liten absint, eller ifall icke solstrålarna dansade för vackert i Englischer Garten. Var det sista händelsen, kunde man vara ganska säker på att få se honom spatsera förnöjd längs slingergångarna, med cigarr i munnen och cylindern en smula i nacken, styrande kosan bort mot parkrestaurationen, i hopp om att där höra gratismusik. Mynt stannade aldrig länge i hans ägo; han spenderade gärna, särskildt i vinstugorna. Med komisk förtviflan vände

han ofta ut och in på alla sina fickor, och då intet stod att finna, var han därpå länge fullkomligt ur sikte, flitigt skrivande sina omtyckta korrespondenser, recensioner och småberättelser.

Det var Fillestad, som tog första steget till ett närmande med Lind. Ogenerad, elegant i sin bruna sommarhabit (han bedyrade ofta att han ägde rätt till fina kläder, emedan han aldrig fläckade ned dem), trädde han en eftermiddag in till grannen, hälsade helt familjärt, vårdslöst, som hade de känt hvarandra länge, men detta tillika så öppet, att det var svårt för den andre att taga anstöt.

— Här sitter Ni och leds för er själf!.. Hörde Ni att jag knackade i väggen?

Jo, det hade Hemming hört.

— Nå, hvarför sökte Ni inte upp mig eller svarade med en inbjudning? Nu kommer jag obedd. Vi ska munhuggas en stund, inte sant? Jag känner mig fullmogen för en dispyt eller något sånt. (Paus.) Åh, skjut undan de där ritnigarna! En akvarell, hvasa?

— Ja.

— Målar Ni?

— Ibland.

— Seså, nu tycker arkitekten att jag är tidningsman... jag menar oförskämnd. Var inte barnslig — Lind gör stora ögon — hva tjänar det till? Ni har inte på länge talat med en förnuftig människa... samma fall med mig. Nå, så göra vi det!

Literatören betraktar sin värd med vidgade pupiller, medan han tänder en cigarrstump och söker säkerställa mustascherna. Den andre räcker honom tiggande sitt fodral, men han svarar med ett kort: nej tack!

— Vi ska roa oss i dag. — Några ifriga bloss. — Det är rätt af er att inte likna tyska byggmästare. Jag har en gång råkat ut för...

— Hvari skiljer jag mig?

— De gå i kort, brun sammetsjacka och ha en lös duk kring halsen för att röja konstnärsbegåfning. Det kliar mig i fingrarna... jag får genast lust att hårdt dra till knuten... *hårdt*, förstår Ni. Det vore då en välgärning!

— Hur så?

— Hva för »hur så»? Tror Ni på dem... på »konstnärerna» här?

— Å-ja... kanhända. — Lind är tveksam, vet icke hvart den andre syftar.

— Godt, då ha vi tråden. Det var bra. Jag har just fått tag i en typ, en riktig jubeltyp... han vill med våld bli skådespelare.

— Och hvem är det?

— En systerson till vår värdinna; heter Stephan Keil. Jag ämnar koka en tvåaktssoppa på honom.

— Ämnar Ni det? — Hemming småler, men tämligen tvunget. Han inskränker sig, som ofta, till frågor och upprepningar, med en försmak af »koryfékretsarna» där hemma, och är noga på sin vakt, så att herr literatören ej må frestas att krydda anrättningen med hans andel i samtalet.

— Ser Ni, mostern beklagade sig för mig. Hennes syster är enka, fick en smula pengar att råda öfver efter sin man, och nu gå de snart åt, om det fortfar som hittils. Unge Stephan är helt enkelt

inte riktigt klok, det fann jag strax, när han var hos mig. Han har blifvit opererad i halsen för en strupåkomma, har röst som en kråka och utseende som en fågelunge . . . stora, uppspärrade ögon. Och ändå vill han bli skådespelare! Han tar dyra lektioner i deklamation för en herre vid Residenzteatern, det är det samma hvem, öfvar hemma gehöret med pianoklinkande och ger hin i mosterns föreställningar. Denna ber honom tänka på hva modren ska lefva af; då frågar den idioten patetiskt, om hon vill att han ska dö? Nej, det vill hon naturligtvis inte. Nå, då bör hon sluta upp med sina jeremiader. Han är altför begåfvad, kanttänka, för att ta hänsyn till småsaker, så länge det ännu fins medel till konstnärlig uppfostran. Den idioten! Jag frågade honom, om han hade klart för sig hva en teater är för något? Han gaf mig till svar att han ville bli stor och berömd, resten angick honom inte. Jag sa honom att teatern är ett akvarium. Ett akvarium! Ja. Akvariet inrymmer fiskar, satta i scen, med kulisser ur egen

värld och konstgjord belysning. Några enstaka exemplar, valda för att visa prof på släktet... huru det lefver, leker och dör. Hvaraf det lefver och hvaraf det dör. Så är det äfven med teatern. — Det där var en guldplomb i unge Stephans vetande. Först tittade han långt på mig, sen påstod han sig vara mycket beläst... med en gest som ville han säga: ja, det kan nu inte hjälpas. Ämnar debutera som Ophelia!.. den idioten! Med mig önskade han bli bekant för att lära känna den danska nationalkaraktären — den idioten! Modren är själfallet galen i honom, enda barnet, pappas afbild: »Ack, den begåfvade gossen! Ni skulle höra honom berätta! Han besitter ett sånt öfverflöd på idéer, förstår att finna beröringspunkter mellan likt och olik och har gifvit akt på drag, som undgått andra. En sån mäktig fantasi... han kan tänka sig det otroligaste i sin inbillning och alltid på ett så vackert sätt. Ni skulle bara höra honom berätta!» — Tack så mycket. Mostern tillrådde jag att låta ge honom ett kok stryk, och herr Stephan

själf att gå in vid frälsningsarmén. Den idioten!

Hans Christian Fillestad stryker ånyo eld på en tändsticka; det rycker och spritter i hans tjocka kropp af idel åtlöje och indignation.

Lind moltiger; tar för gifvet att den andre icke kan ha någon underförstådd afsikt med att berätta detta just åt honom och just nu, men det egendomliga sammanträffandet oroar. Med ängslan tycker han sig finna att Keil, enligt beskrifning, borde passa som karrikatyr öfver honom själf, Hemming Lind; och Vass' ord »bygg du fähus, rätt och slätt» bli åter lefvande. Han börjar nästan frukta att dansken skall märka den likhet, som han själf misstänker; då blefve det säkert ett nytt jubel. Men denne är lyckligtvis upptagen af att för sig själf fortsätta sin tankegång, medan han tidt och ofta blåser ut lätta, darrande rökringar. Plötsligt kastar han häftigt fram påståendet att målarne i München äro en hop lättingar och stackare. Sin smula talang slarfva de bort med dåliga föredömen och i dålig

skola... »i skola». Fan i skola! Men hur kan man för resten vänta annat å en ort, dit ingen friskare fläkt förmår tränga — ingen hafsfläkt, så att säga. Det måste ju bli atelierluft och »skola». Han behöfde blott nämna Uskedal. Denne gömde norska bonddräkter i en kista, och dem klädde han på sina bayerska modeller; landskapet, i hvilket figurerna inpassas, komponerar han efter flyktiga skizzer, gjorda någon sommar i Norge för länge sedan... i nödfall duger nog en bergsvy från Chiemsee. Och så kallas taflan *Hemfärd från fisket*, *Fjordstiltje* eller något i den stilen, och går åt. Den tyska smaken är ingalunda nogräknad. — Annat var det i Paris.

Nu kom Fillestad i tagen. Han vred och vände sig och slog knogarna i knät. Som bevis på hållbarheten af sin skildring tog han fram det ena kända namnet efter det andra — med de flesta var han »gammal, god vän», en hade fan i kroppen, en annan var en genial prisse. Café de la Régence dök upp altemellanåt, och Champs Elysées och Place de la Concorde.

Där, i Paris, gick konstens pulsåder, hvori blodet flöt ohämmadt, hett och bedöfvande.

— Feber — afbryter Lind, som något lugnat sig.

— Låt gå för feber. Men hva är här? Öldåsighet och gamla, dåliga kopior, som kopieras dåligt än i dag. Pfui! — Nå-ja (tillägger han om en stund) det blir ju alltid en smula mer sagdt än man menar, i häftigheten. Men det väsentliga är sant... sant som sanningen.

Tillägget slog Hemming med förvåning. Det föreföll att vara ett ofrivilligt medgifvande... han andades lättare, när herr literatören befans i stånd till ett medgifvande, låt vara ofrivilligt. Men då denne ville ha honom ut till en restaurang, sade han envist nej, likasom för att rättfärdiga sig i egna ögon: inte var han så smickrad af...

Men det var han ändå, och märkte det. — Förargligt! Naiv, ständigt naiv!

* * *

Gregers Vinther Thorne och Wigand arbetade på Konstakademin; detta blef i längden billigare än att ha egen atelier, menade de. Så ofta därstädes drogs lott, från hvilken sida enhvar af målarne i deras sal finge studera den nya modellen, voro båda uppe i god tid om morgonen för att hinna vara med och ej behöfva nöja sig med de sämsta platserna. Följaktligen gäspade den förre mera än vanligt dessa dagar i månaden; kvällen förut hade han, för säkerhets skull, gömt en skrifvelse till värdinnan i sina utanför dörren ställda stöflar, med anhållan om att bli väkt. Hos lille Otto åter yttrade sig dagens betydelse i en stor obenägenhet för stillasittande; ifall detta icke kunde undvikas, i en otrolig snarstickenhet, som merendels gaf honom mod till diverse oväntade angrepp mot närmaste grannar.

Axelson förebrådde gärna kamraterna deras slarfviga teckning, talade fortfarande gärna om »de gamle holländarne» och satt gärna i timtal vid sitt kammarfönster, omsorgsfullt rengörande sina penslar och ordnande dem i rader.

— Från det lilla till det stora — brukade han säga, när det skämtades öfver »småaktigheten».

Sam Vass däremot (likasom Uskedal) hade atelier — i begynnelsen visserligen endast fyra toma väggar, med ett smutsig tak och ett bristfälligt golf. Men sedan dess hade i ett af hörnen uppenbarat sig en vidunderlig, låg möbel (tydligt uppkommen genom korsning af säng och soffa), hvilken kostade honom »femtio kopparpennningar» i veckan. Denna tingest var beröfvad sitt öfverdrag, som medels snören tjänade till att efter behag något dämpa dagern, och spelade nattetid rollen af bädd... Madsens stora, rutiga pläd var lånad till täcke. Ett rankigt bord, en stor, upp-och-nedvänd packlåda och en pall fulländade möbleringen. — »Akta, trampa inte... pipan och tobaken, vet jag.» — Ofvanför sängen, på den kalkade väggen, stod med kol skrifvet: Oblo-mow; för öfrigt skizzer och studier öfveralt, utom i taket, målarskrin, urkramade färgkapslar, en hög klädespersedlar — »stampen är min byrå» — ett tvättfat,

två ölkrus m. m. — Det var här Sam Vass regerade med den lyckligaste min i världen.

Väderhatten åter — hans egentliga namn var naturligtvis Petterson — hade äntligen fått arbete och i sammanhang därmed en ny rock. Lind, som för icke länge sedan bekommit den utlofvade växeln, hjälpte honom en smula att börja med och fick strax mottaga välvilliga råd och vinkar rörande ritningen till brunnen. »Sväng den stora delfinen mer!» — Bara han, Erik Petterson, skrapat ihop lite pengar, hälst för två månader framåt, skulle han nog betala och taga ihop med en Vapensmed . . . Hemmings idé. Det blefve något helt annat än det krims-krams han nu måste hålla på med: sniderier för högaltaret i en katolsk landskyrka. Få se, kanske skulle turen vända sig! Femton mark om dagen var haldagsgodt för en person, som kunde lefva af ett mål mat i dygnet och resten öl. Och kanske finge han sin Vapensmed såld! — Lind hade muntrat upp honom.

Den sistnämde och Fillestad träffades numera oftare än förut. Tydligt fann dansken det bekvämt att på nära håll ha någon, hvem som helst, att tala med, och grannen kunde omöjligt låta bli att känna sig smickrad af umgänget. Men något annat band dem emellan var otänkbart, dels emedan Hemming visade sig ytterst försiktig, altsedan deras första längre samtal, dels emedan den andre, som det tyktes, hvarken kunde eller önskade närmare sluta sig till någon människa.

* * *

En seneftermiddag i slutet af augusti satt Hans Christian Fillestad allena i sitt rum — värdinnan hade nyss burit in te-kannen, på begäran tidigare än vanligt. Efter första glaset fylde han genast åt sig ett annat, hvori haldes några droppar fin konjak ur en flaska, som för detta ändamål förvarades uppe på hyllan i klädska-pet. Sedan tog han plats vid sitt skrifbord, stälde den heta drycken till

vänster om bläckhornet och lade några ark papper framför sig. Men pennan ville icke löpa — han var altför nervös och retlig; drack därför ur och gick ett par slag öfver golfvet. Under det han bytte om krage och bråkade med knappen i nacken, tils han svettades, samt gjorde sin öfriga toalett i ordning, hvisslade han hela tiden. Slutligen blef han i tankar sittande med den ena bottinen i handen. — Ja, i kväll måste han äta god mat, riktigt fin mat, det skulle göra honom stämd... pinade två af sina feta fingrar ned i den strama västfickan och skakade misslynt på hufvudet, när undersökningens resultat, trots flerfaldigt förnyande, icke blef mera lysande än ett enda stackars guldstycke... en tia. Men hemma ville han på inga vilkor stanna!

Det dröjde icke länge, innan han nådde den förnämaste delen af staden. Han gick med raska, elastiska steg, bägge händerna i fickorna på den korta öfverrocken och käppen pekande uppåt längs armen. När han var framme vid pelaraderna midt emot operan, häjdade han

sig ett ögonblick framför kafé Maximilians glasdörrar — så gick han in. Öfveralt fullt af folk, alla carambol-biljarderna upptagna; att hans sedvanliga stol vid den förgyllda spegeln icke var ledig, retade honom särskildt. Just där hade placerat sig ett sällskap damer och herrar, hvilka tyktes roa sig ofantligt. Det plågade honom att höra huru det ena klingande skrattet aflöste det andra. Dammernas ljusa regnkappor lågo tillbakakastade öfver soffkarmen, herrarne rökte och fylde ideligen glasen till bräddarna med det lätta, röda vin, som stod kvar efter middagen. Det hade säkert varit en fin middag! Och lika säkert var, att sällskapet bestod af idel inskränkta människor, som ingalunda förtjänade en så fin middag. Detta retade honom — *han* hade förtjänat den, så sant som han var ämnad till en rik man, med rik-mans vanor, fastän fattig af rent misstag. Världens välvärdade polisonger, som skymtade bakom buffeten, retade honom också. Han nickade igenkännande åt markören, gjorde en anmärkning om en af köerna,

svängde nonchalant om på klacken och lämnade salen.

Rof för en sådan sinnesstämning, möter han Lind på trottoaren. Seså, nu skulle de ha sig en festkväll! — Nej, den andre hade lofvat sammanträffa med Vass.

— Hvar då?

— I kafé Orient.

— Nå, det är detsamma, jag följer med.

När de stigit in på kaféet, valt bord och satt sig, kommer en uppasserska leende fram till dem och ger en biljett: — »Jag kan se att den är till er.»

Utanskriften bestod af ett *Till* — och Hemmings anletsdrag, förträffligt tecknade med några få streck. — Han har ju talang, den pojken! — utbrister Fillestad förvånad.

Innehållet var mycket kortfattadt: »Redan varit här. Råkat min modell och råkas hemma. Sam.»

— Nu bry vi oss inte om Sam — föreslår literatören.

— Jo, jag måste få tag i honom, han har ärende till mig. Men en stund kan jag dröja.

— Bra . . . två absint, fröken! Apropos modell, är det inte befängdt hur ofta fruntimmer ha skulden, när någonting går en emot? Det är ju för resten gammalt och erkändt. De likasom störa harmonin i mönstret . . . i ens väf; brandröda inslag, som inte hålla färg, utan blekna med tiden. Men — och han småler — det ges ju intet ondt, som ej har något godt med sig. »Godt» — han upprepar ordet med välbehag. — Är *Ni* måhända fäst, intrasslad, herr arkitekt?

— Nej. — Lind kan ej återhålla motfrågan: — Än *Ni* då?

— Inte jag håller, för tillfället. Men jag kommer nog . . . ah!

Han tystnar och riktar hela sin uppmärksamhet på en ung kvinna, som tagit plats i soffan nära ett af fönstren, till hälften bortvänd; letar efter sin pincenez för att förstärka glasögonen.

— Det var då . . .

Hemming tittar flyktigt åt samma håll.

— Hon är ju obetydlig.

Fillestad ser nästan förbittrad ut:

— Den där obetydlig! . . . Det var då också en smak! Jag ska säga er att hon är . . . det är någonting (han söker uttryck, är varm och klämmer fast pincenezen) . . . ja, det är någonting . . . något af . . .

Nu betraktar arkitekten henne närmare; själf tyckes hon fullkomligt omedveten om den nyfikna granskningen. En svart hatt, med stenkolsprydnader, ett grått flor, som framhåller kindernas och hakans hvita hy, en enkel, åtsittande, grå dräkt, med ett svart läderbälte kring det fulliga lifvet, och ett par långa, svarta handskar — se där ramen! På en stol bredvid henne står en liten resväska.

Hon vänder hufvudet. Lind stirrar strax mot väggen, förbi henne, men hinner dock bli varse ögonen . . . stora, mörka rådjursögon . . . och en mun med halföppna läppar. Blicken var sökande, alldeles säkert sökande — han tyckte för sin del nästan öfvergifven. Hon stiger upp, tar sin väska och går mot dörren; rörelserna äro långsamma, trötta. Utanför på gatan har en spårvagn stannat.

Fillestad tömmer i ett drag sitt glas — »betala Ni för mig!» — Och härmed är han borta . . . för att vara artig kavaljer, antar Hemming. Denne sitter kvar vid sin absint, helt ensam; ser i detsamma huru dansken hoppar upp i vagnen, just då denna rullar förbi i riktning mot centralstationen.

Alt detta är ingalunda egnadt att förbättra arkitektens lynne, som redan förut var mycket miserabelt. Gårdagen gaf nämligen upphof åt nya bekymmer. Han har gjort sig fri, tackat herr baronen för all välvilja, lämnat honom brunnsprojektet halffärdigt, likväl fått öfverdrifvet beröm — och därpå de båda varma händerna till afsked. En man med Hemmings inåtvända natur är aldrig nöjd med egna beslut, och vore dock lika missbelåten, om desamma icke blifvit fattade.

Han likviderar och går otåligt sin väg, eftersom Fillestad icke återvänder. Det här blef ju riktigt en festkväll! — Altmera skyndar han på stegen, ifrig att få omtala sitt entledigande. I den smala trappuppgången till Vass' atelier är det

skumt, och han stiger miste, men griper fast sig i ledstången.

— Det där är Lind — hörs Sams stämma förkunna; dörren till korridoren är på glänt. — Klif på! — Och till någon annan i rummet: — ja, hva är konst egentligen?

— Konst? Det är konst... att förtjäna pengar.

— Men det är större konst att vara glad. He? Eller hva de kalla lycklig.

Hemming stannar på tröskeln; han kan knapt svälja ett slags förlägen ursäkt: »förlåt, jag viste inte...»

En fullvuxen flicka, naken till midjan och sysselsatt med att kläda sig, kastar på lek mot Thorne sin korsett. — Åh, han är ju målare, du!.. lugnar henne Vass vid den nykomnes inträde. Hon skrattar, höjer utmanande hufvudet och samlar det rika håret till en knut i nacken. Norrmannen ligger på sängen.

— Go-kväll, *Hemming*... ser du, här har jag en skogsnymf färdig! Är inte hållningen stilig, hvasa?.. upprätt mot klippväggen? I morgon till en konst-

handel; jag ska ställa ut henne, förstås.
Och så till landet!

— Till landet?

— Ja, därför har jag ju sökt dig.

Du ska med.

— Gewiss... dit ska du — mumlar
Thorne (de äro numera nästan alla när-
mare bekanta). — Ge fan i tysken!

— Det har jag ren gjort.

— Ren gjort? Nå, hva tvekar du?

Sam betalar modellen och klappar
henne kamratligt — »mer en annan gång».

När hon gått, frågar han:

— Trampat på dina liktornar, eller
hur?

— Hvem?

— Tysken, förstås. Jag menar på
dina förhoppningar?

— Nej. Men jag vill arbeta för mig
själf... har det material jag behöfver.
Nu ska det tas i på allvar.

Hemming aktar sig visligen för att
ange värkliga sammanhanget: att herr
baronen i går fick syn på hans stora plan,
samt därvid menade att »det där ska vi
helt och hållet göra om». Detta var en

ömtålig punkt — och Lind svarade, ovanligt häftigt, med att undanbedja sig »schema och chabloner». På eftermiddagen skedde uppgörelse, och de skildes med en komplimang.

— Först måste du i alla fall gaska upp dig ett par veckor eller så — påstår Vass. — Riktigt vara i lugn och ro.

— Hvart far du?

— Till Schafwaschen... vid Chiemsee. Thorne har bott där en sommar.

Och han berättar hvad denne meddelat. Stället är ett bondvärdshus, med många rum för gäster i öfra våningen. Alldeles vid sjöstranden. Värden (*Der alte*) har ej mycket att säga i huset, rotar mest i vedskjulet eller åkrarna. *Mutter* sköter gården, i samråd med älsta dottern Térese och sonen Benno. Flera barn?... å-ja: Anni och Regine, båda halfvuxna, samt dessutom tvillingarna, pojkar. Alla heta Mayer, likasom de flesta i Rimsting, byn därinvid.

— Billigt att lefva, fisk och mjölk... kött köpa vi själfva från järnvägsstationen. Och te tar jag med mig. Öl fås

där också, om man vill. — Han skrattar:
— »om man vill!»

Arkitekten begär besinnetid, med löfte om att bestämma sig med det allra första.

Hemma går han hela kvällen af och an, af och an öfver golvet. Han har svårt för hvarje afgörande och anar dock sitt blifvande svar. Nog kommer han att resa, å-ja, men inte att erfara den ro och tillfredsställelse, hvarom Sam talat. Hvad har han här uträttat? Ingenting... nästan ingenting. Icke desto mindre förefaller det honom som stule han en dyrbar tid från sig själf, ifall han nu sloge sig lös. Åh, nog kommer han att resa! — Och han börjar omedvetet utfinna tvingande skäl för färden.

Det understöd, som styffadren lofvat och kan lämna, upphörde med senaste växel, och hvad han, Hemming, för närvarande äger i reda pengar, räcker knapt till julen. Utsträcket resan in på det nya året — hvilket otvifvelaktigt blir fallet, om han ej afstår från turen till Italien — så måste han taga upp ett lån; för-

beredelserna därför (lifförsäkring och annat) träffades genom brodern redan i hemlandet. Således är det på alt vis mycket välbetänkt att lefva riktigt indraget nästa månad — eller hur? — i synnerhet då han samtidigt kan hämta mod och krafter till förnyade ansträngningar? Och kanske kan han det! — Han skickar med stadsposten ett brefkort: »Äfven jag, min Brutus», och börjar strax göra sig i ordning. Men som sagdt: en man med Hemmings inåtvända natur är aldrig nöjd med egna beslut, och vore dock lika missbelåten, om desamma icke blifvit fattade. Skall han värkligen fara? Ja, nu är det ju afgjordt. — — — Tobak må han inte glömma att köpa... värdinnans dotter springer och skyndar på tvätterskan. Rummet får stå obebodt för hans räkning under bortavaran. De svarta kläderna lämnar han hemma; hvad gör han med dem?

5.

Ett grundligt Frühschoppen-drickande med de öfriga nordborna; så bär det af.

Half sju-tiden på kvällen stiga Lind och Vass ur en vagon vid stationen och köpingen Prien, efter ungefär två timmars resa. Den förre tar några af de närmaste byggnaderna i skärskådande — hvitrappade och med trögårdar — gläntar förgäfves på åtskilliga dörrar för att få veta vägen till Schafwaschen (stationskarlarna begripa ingenting, skaka på hufvudet) och lyckas slutligen kila in sin fråga till en gubbe, som bökar bland buskväxterna. — »Jaså... ditåt, tack så mycket» — den senare ombesörjer under

tiden packningen, så att denna tils vidare kan lämnas i en af väntsalarna.

Det har regnat, landsvägen är blöt, och Sam menar att tre hela kilometer under sådana förhållanden bli väl mycket för hans två söndriga skor.

— Tusan till sandsmörja . . . gissa hva jag har här! — Han lirkar fram en pappersstrut ur rockfickan. De befinna sig nedanför banvallen, och Hemming håller just på med sitt tredje försök att tända cigarren i blåsten, hvilken rå och fuktig tränger dem inpå lifvet öfver Chiemseevattnet och den långgrunda stranden.

— Nej, jag . . . (ett par bloss, och så slocknar tändstickan).

— Karameller.

— Jaså . . . tack, inte för mig.

— Nej, men för bondbarnen. Du ska få se hur det är gångbart mynt för de modellerna. — Struten gömmas försiktigt ånyo, och vandringen fortsättes.

Arkitekten är misslynt — vid en vägskilnad gingo de nyss åt oriktigt håll, naturligtvis, tils de träffade en flicka, som medels förlägna tecken visade dem

på rätt. Målarn däremot tyckes vara den lycklige ägarn af ett stort förråd af munterhet, hvilken han emellertid anstränger sig med att hålla för sig själf. Men när taket af en byggnad blir synligt ett stycke framför dem, sipprar den fram redan i tonfallet:

— Nå? — Lind, som blifvit en smula efter och väjer för vattenpussarna (det gör Vass aldrig), höjer hufvudet.

— Röker cigarrn?

— Javisst.

— Det är bra. Ser du?

— Ser? .. hva då?

— Huset där borta.

— Nåja, det är väl inte så underligt.

— Nej, det är Schafwaschen. Be-tecknande namn, du!

När Sam i detsamma ger sig till att springa, saktar Hemming farten, stannar och blickar sig omkring. — En blygrå dimma tätnar på hinsidan sjön, vid foten af Kampfenwand och den öfriga bärgskedjan. Järnvägsvallen, hög som en ås och gräsklädd i slutningen, stryker fram alldeles invid honom; där den gör en

sirlig böjning för skogen, ser han två hvita bondgårdar, med klumpiga tillbyggnader för kreatursfodret. Låga, yfviga trån stå spridda i grannskapet, och en våt, smutsgul väg förgrenar sig i gångstigar, som mellan gropar och diken krypa ned till insjöbrädden, dess tjocka säf och hoptofvade vattenväxter. Skogen är mångskiftande, trots den kalla belysningen, och röda tallstammar afdela löfgrönskan... en flock kråkor lägga sig borta på ängen. — Strandvågorna sträcka för sista gången ut sig i äfjan, innan de somna; långt i fjärran, knapt synlig mera vid sidan af en holme, försvinner slottet Herrenchiemsees fasad i töcken. — Ett utdraget råmande, och blicken riktas åt motsatt håll: en karl, som plöjer, aftecknar sig skarpt mot luften på toppen af en närbelägen kulle. Oxarna få hvila ett ögonblick, vädra och skaka nackarna under oket. Så vänder bonden plogen, det går åter utföre, och synen sänker sig gradvis: karlens rygg... axlarna... hatten. Nu falla de första regndropparna.

Då Hemming Lind kommer fram till värdshusets trappa, är Sam Vass redan otroligt hemmastadd. Han sitter skratande på tröskeln, under balkongen, håller tvillingarna i famn och har hunnit vinna deras fulla förtroende. Mutter står bredvid och ler beundrande med sin tandlösa mun — »aldeles lik min» förklarar han åt Térese, när denna stannar i förstugan. Alla nödiga öfverenskommelser äro träffade, till ömsesidig belåtenhet; målarn har tagit familjen med storm. Han och arkitekten få emellertid lof att några dagar bo i granngården, strax ofvanför... bara tils Kunstmaler Schoerl flyttar. »Jaså, *den!*...» utbrister Sam på svenska. — Sedan det största rummet i öfra våningen.

— Ni är en hedersgumma, mor Mayer... men betala lofvar jag inte. — Mutter fnissar och visar in dem.

Källarsalen är stor och ganska hög. Bänkar löpa rundt kring väggarna, som äro kalkade och försedda med brunmålade panelning. Sex fönster finnas, af hvilka två i gafveln; mellan dessa hänger ett

dammig t krucifix, och därunder tre små porträtt i mörka läderramar: kejsar Wilhelm I, Fredrik, kronprinsen, och Benno som *einjährig*. — Den gröna kakelugnen gör ett knä mot midten af rummet. »Du, Lind, där kommer jag att ställa mitt spritkök.» Borden stå med benen i kors, och stolarna knarra vid minsta vidrörande. En torkad blomkvast är stucken bakom dörrposten.

Sam frågar efter Benno — åh, Benno är med fyrhjuliga arbetsvagnen på väg till Prien efter herrarnas packning — slår sig ned riktigt lätjefullt och stryker skorna af fötterna. Då Anni och Regine komma springande ur fähuset, bortre ändan af byggnaden, väcker detta hos honom tanken på mjölk . . . »och ställ mina stöfletter nära elden!»

— Se inte så förbannadt ledsam ut — fortfar han, denna gång till Lind. — Här ska vi lefva som vore hvar dag den sista.

En stund senare är ett slags kvälls- vard framsatt. — »Mer mjölk!.. jag dricker som en killing.» — Äfven arki-

tekten börjar småningom tina upp och myser mot den andre, som spottar fiskben åt alla väderstreck. Han drar halfgardinerna för fönstren och skrufvar veken i taklampan högre.

I detsamma lyssnar Vass: lätta, tysta steg — och två personer inträda. När Hemming skjuter tallriken åt sidan, fäster han sig vid uttrycket i kamratens ansikte, vänder sig på stolen: nej, men!.. Han kan knapt hålla sig stilla af förvåning.

Den unga kvinnan från kafé Orient breder ut en hvit, nystruken duk på ett bord i närheten. Hon har samma grå dräkt som senast (ärmarna uppvikna — hvilken mjällhvit hud!), ställer en rykande stenkarrött ifrån sig, spørjer sakta någonting och försvinner emellanåt till köket. Mannen, hennes sällskap, begynner sin måltid med likgiltig min och långsamma armrörelser. Han är en vacker, blond germantyp, välväxt och reslig, ehuru han sitter; för resten vårdslöst klädd, i tofflor och utan krage. En tax — Dackerl tyckas de kalla den — nosar omkring under bänkarna.

Arkitektens blickar söka sig mycket gärna bort till det okända paret. Naturligtvis sker det endast i smyg (Hemming Lind undviker närgångenhet), men i stället desto oftare. Ovissheten om de båda främmandes inbördes förhållande väcker först hans intresse. Nygifta... ja, så är det. Och nu fira de sin smekmånad här på landet. Alldeles för sig själfva! Så ville han också... i en stilla, färgrik och solig trakt. — Men en underlig, kall stålglans han har i sina ögon, mannen! Nu dämpas den, när han tar »hustrun» om handleden. Åja, nygifta... inte förlovade. Eller tänk om det vore bror och syster? Han är visserligen ljus och hon är mörk, men det behöfver ingalunda vara något hinder. Hvem vet, kanske är det bror och syster! Ifall en ung fru sutte midt emot, vore nog det hårda draget kring munnen borta.

— Det är bror och syster — säger han högt till målarn. Denne skrattar:

— Tycker du de då skulle sluka hvarandra så där?

— Sluka? Jag kan ju inte se hennes ansikte.

— Men jag kan; hon har nog talande blick, hon!

Hemming nämner hvar han gifvit akt på flickan förut. — »Fillestad sprang för att hjälpa, tror jag.»

— Fillestad!.. jasanya, du tror verkligen för att hjälpa?

Den andre undviker att svara. Han nödgas erkänna det berättigade i Vass' tvifvel, men påminnes samtidigt om sin förmodan att det fordras finkänslighet för att kunna allsidigt uppfatta en bevekelsegrund. Och hvarför ej lika gärna tro godt om folk, när man ingenting vet?

Nu vill han lämna omgifningen i fred. Men han behöfver blott helt litet vända på hufvudet, så få tankarna åter en sol att kretsa omkring. Samtalet må vrida och vränga sig huru som helst (medan Sam röker, mätt och belåten), oupphörligt har Hemming en behaglig känsla af den kvinliga grannens närvara, och oupphörligt frestas han att gissa sig till hvad

han önskar veta. — Nu bär hon tallrikar och glas till köket; Dackerl följer troget.

»Brodren» kallar på Anni, och denna hämtar honom hans långa studentpipa. Han kastar tändsticksasken efter henne; stiger upp och närmar sig makligt de två nordborna. — Doktor Richard Hanemann — Lind — Vass.

Ja, han är på en liten sommartripp till landet; assistent vid Frauenklinik i München. — »Och så fick Mari, min syster, följa med för hushållet.»

Sam förändrar icke en min, men Hemming är genast särdeles tillmötesgående.

— Jaså, syster!.. han tystnar, med ett inre återsken af triumf i anletsdragen, medan fingrarna ifrigt tvinna det krusiga skägget. Efter en paus:

— Jag har nyligen sett henne i stan.

— Nog möjligt — tysken flyttar högra benet öfver det vänstra — hon återvände i går därifrån. Uppköp. Här får man inte mycket.

Nu kommer fröken Mari in — men stannar tvekande; doktorn sitter stilla och småler, nästan ironiskt, herrarna presentera

sig själfva. Hon blickar förvånad upp, när arkitekten räcker handen. — Rådjursögonen! — Hanemann yttrar i förbigående:

— Födda i Bayern båda, men jag har studerat i Hannover . . . och det märks på uttalet. — Samma löje.

Jaså, Hannover! . . . där har nog Hemming vistats. Vass faller samtidigt in med ett flyktigt skämt öfver sin kostym, hvilket gör fröken Mari uppmärksam . . . hon viker ned ärmarna, »Hvilka andra bo här i huset?» — Schoerl (ja, honom känna de) och så en professorska, d. v. s. enka efter en ritlärare. Sonen Hans är med henne; han går i bryggarlära, men har en månads ledighet. Modren får rummet gratis, emedan Hans hjälper till med ett och hvarje i gården.

— Vill inte fröken ha öl? Alldeles friskt?

— Nej tack. — De tre herrarna beställa emellertid hvar sin seidel. Térese sneglar nyfiket på gruppen, medan hon sysslar med något i källaröppningen.

— En annan kväll kan jag bjuda på te — antyder Sam. Hans kvinliga granne ser frågande på doktorn.

— Ja, det tycker nog Mari om.

Nu passar Lind på att grannlaga förråda ett oförlåtligt misstag: att herr Vass och han i början trott dem vara ett nygift par... eller rättare att *han* trott det. Hanemann skrattar och omfattar systemen med en menande blick; hon blir röd vid tinningarna, böjer sig ned öfver taxen, som hon håller i famnen, smeker och pratar med den. — Dackerl ska i morgon få hälsa på sin bästa vän och lekkamrat i Rimsting... ja, det ska Dackerl få. Dackerl är en snäll, liten hund, som inte gör någon människa för när, det är Dackerl. Och därför ska Dackerl få sin belöning.

Ute har det redan blifvit kolmörkt, man ser hvarken sjö, väg eller trästammar. Värden, Der alte, uppenbarar sig med en lykta för att lysa de två nya herrarna till deras kvarter. Vass hviskar med Mutter: hon ska inte glömma att föra bok öfver förtäringen — och Mutter

nickar förstående tillbaka: nej, nej, nej. Sedan beger han sig af i förväg. Arkitekten blir efter, han vill nödvändigt invänta... ja, han vet inte riktigt hvad han vill, men fröken Mari är borta på ett ryck för att visa Regine hvar plommonfatet blifvit stäldt af tvillingarna, och han vill gärna...

Hans sjunger för Benno på trappan, där han sitter med sin aftonpipa:

»Bei uns im alten Bayernland
gedeiht kein goldner Wein,
wie an dem rebengrünen Strand
vom greisen Vater Rhein;
dafür gebiert das runde Fass
das and're hochberühmte Nass,
das liebe, braune Bier!«

Fortfarande dimmigt; en våt, kylig dunst slår emot Lind, då han längs farstuväggen trefvat fram till en bakdörr, på motsatta sidan af huset. Lyktan syns som en ljus prick uppe i backen — »vänta lite där borta!»

Han stannar. Är det ej systemens röst?.. ansträngd och upprörd:

— Richus . . . Richus, du gör mig illa!
 — Hörde han miste? Han hastar, fam-
 lande, tillbaka i riktning mot salen, men
 får ej strax fatt i dörrvredet. Fördömda
 mörker! — Syskonen äro ensamma . . .
 Térese blir samtidigt synlig från köket.
 Fröken Mari stöder ena armen mot kakel-
 ugnen, på knä; tårar tränga ur ögonen
 och läpparna darra. Hon reser sig med
 en sakta klagan.

Hvad är på färde? Lind stammar:

— Hur i all . . . kan jag vara till nå-
 gon tjänst?

— Åh, hon snafvade, det går nog
 öfver — doktorn ställer sig framför henne
 — tack, Ni generar endast.

— Förlåt . . .

Tysken är altför främmande för att
 Hemming Lind skulle komma sig för med
 att vara enträgen. Hvad hade då händt?
 — — — Nu närmar sig ljuspricken, blir
 större och tydligare.

— Kommer du inte snart? — frågar
 Sams stämman.

— Här . . . bara jag hittar ut. Jag
 tyckte någon ropade på mig, därför gick

jag in ånyo. — Arkitekten anser det onödigt att afge någon vidare förklaring... han hade naturligtvis hört miste. Alt-sammans var ju blott en bagatell, efter hvad brodren menat. Och det tvära, buttra sättet är så vanligt hos läkare.

Mycket försiktigt klifva de uppför sluttningen i vätan, och för hvart steg hörs ett plaskande. Ändtligen framme; de kröka sig i den låga ingången, samt stampa vattnet och gytjan af fötterna. Inne är det mycket varmt. Två flickor sitta bakom bordet och sy vid en lampa, halfklädda.

— Sötungar...

— Nej, kom nu, Sam!

— Nåja — han lyder, nickar åt »lyktgubben» och klättrar efter bondvärdinnan upp till en liten vindschammare. En tom butelj tjänar som ljusstake. — »Go-natt, go-natt mor!»

På golfvet ligga äpplen i högar för att torka. I ett af hörnen står målarns stora packlåda, jämte öfriga tillbehör, och arkitektens kappsäck. Sam vill spela ett parti kort, innan de krypa till kojs —

»ser du, jag tog med mig en gammal lek från Schwartz» — men Hemming säger sig vara trött, hvarför afklädningen omedelbart vidtar.

Hej! Vass hoppar i säng, med ett äpple mellan tänderna.

— Vasserra, hva här ska finnas vägglöss, du!

Intet svar; ljuset är släkt.

— Hva fan går åt dig?

— Ingenting.

— Så-å.

Tyst en lång stund. Men plötsligt förnimmes ett aflägsset buller, som växer till i styrka, en gäll anghvissling skär i öronen, och strax därpå har nattåget till Wien rullat förbi utmed banan nära husknuten. Nu hör Lind intet annat än ljudet af kamratens tuggande käkar. Denne spottar ut en bit skal:

— Det är surt som syra, det här. Sof sött!

Hemming vrider sig oroligt på sitt bolster; tvekar... utbrister slutligen:

— Jag hade ändå rätt, jag: bror och syster.

Ett sakta flinande:

— Åhå . . . sof sött, sa jag!

* * *

Arkitekten vaknade nästa morgon af att målarb, i underkläderna, stod och hamrade kil efter kil i en ram, på hvilken duk var uppspänd. Från en molnfri himmel sken solen varm in genom de små, otvättade rutorna. Och Sam sjöng (*obs.* Sam sjöng!), med häftstift i munnen; melodin kunde hvarken han själf eller den andre få reda på.

Efter äggfrukosten synades lägenheten.

Värdshuset — båda räknade detta redan som sin bostad — var delvis af röd tegelsten, delvis af trä. Pelarna, som buro den lilla balkongen, omslingrades helt och hållet af vilda vinrankor; modigt klättrade dessa vidare, grepo tag i springor och ihåligheter, rundt öfra våningens fönsterbräden, och nådde här och

där taklisten. Ur norra gafveln stack från höskullen en bred stockbro ut i sluttande riktning, tils den fick fast mark nära källlandet. Nedanför backen, vid köket, trängdes kärror och alla möjliga redskap under ett skjul, på hvars torftak och i hvars grannskap hönsen gingo pickande omkring och kacklade — tuppen stjärtlös och generad.

Framför trappan buktade sig sjön i en liten vik, eller båthamn, ofvan hvilrens innersta del en öppen bod på höga pålar blifvit uppförd. Grundvattnet under dennas golf var gässens och ankornas hemvist. Där simmade de beskäftigt omkring, snattrade, putsade vingarna, dök hufvudstupa ned i bottenäfjan eller vågade sig stundom längre ut i den smala farleden, ända bortom säfven och vassstråna. Men föll det dem oförmodadt in att profva hampsådden, fick man snart se hela skocken återvända i en lång, vaggande linje — en af tvillingarna efterst i raden, med ett spö, högtidlig, hotfull.

Lind träffade Hanemann i förstugan. Denne såg trött och enerverad ut. System

hade i natt så häftigt insjuknat att han själf nödgats springa till Prien efter medicin . . . inte sofvit en blund. Nu måste hon ligga till sängs en tid framåt.

— Efter fallet i går? — förmodar Hemming.

— Nej.

— Nå, hva kan vara orsaken?

Doktorn rycker på axlarna och stirrar envist ut i luften. — — —

Herr Schoerl vardt otroligt glad öfver att träffa gamla bekanta, log så att hela ansiktet lyste och instämde i alt som sades. De sista dagarna före affärden dref han långs stränderna i gårdens ekstock — i sällskap med professorskan, som härigenom skaffade sig en oväntad inkomst. Antingen han målade henne som sittande eller stående staffage, utgjorde en gammal, blommig parasoll det väsentligaste.

— Hon har fläkt och uppfattning — förklarade han entusiastiskt — och får således själf bestämma sin position i landskapet. Hennes man var ju ritlärare. — Och så visade han med stolthet en större studie, där den femtioåriga enkan satt på

en trästam nära vattenytan, blickande ut öfver sjön. Vass' yttrande: »jag tror hon grinar af sorg öfver att Ni är gift, inte mot solen» smickrade konstnären ofantligt; ännu genom vaggonsfönstret, då de följde honom till stationen, påminde han därom hviskande. Professorskan var med, men icke Hans; denne gänglige, i vågor gående yngling uppehöll sig hälst i Der altes närhet. Och gubben tyktes anse det som sin förnämsta lifsuppgift att slipa liar under brohvalfvet framför gafveln.

Sam Vass lade märke till, att arkitektens lynne betydligt försämrades under den vecka fröken Mari var försvunnen. De hade nyligen tagit det stora rummet ofvan källarsalen i besittning, och medan målarn ströfvade omkring med sitt staffli och sitt skrin, gick den andre för det mesta fram och tillbaka i hettan där inne. Och likväl voro september-dagarna så härliga att Sam ej viste hvilken belysning han borde välja för sina *Badande pojkar*. — Fan — svor han för sig själf — Lind går och tjurar, fast Väderhatten skickat och betalat honom. Han blefve väl inte

ens annorlunda, om jag gjorde detsamma...
men det får han alt vänta på.

Hemming sticker ut hufvudet genom
den öppna fönsterhalfvan och ropar åt
kamraten, som satt sig på bodstegen:

— Har du sett henne?

— Hvem?.. han låtsar icke begripa.

— Fröken Mari. Doktorn sa nyss
att hon i eftermiddag vågat sig ut för
första gången.

— Jag är blind för systrar, jag.

— Du är blind för alt möjligt!

Hvad tänker han på i detta ögonblick, unge Hemming? På sina obestämda förhoppningar? Nej. Han har verkligt lyckats slå sitt idé-grubbel något ur hågen... om blott för tillfället, vet han icke. Och det är egendomligt: han bryr sig ej särdeles om att veta det. Han öfverraskar sig med att ha varmt, fordrande blod i ådrorna och sinne för natur... naturen i och för sig, åtminstone i vissa, mänskliga former. Tänk, om han där kunde nå Skönheten? Eller om inte just den, så i stället några borgerliga släktingar: Behaget, Godheten, Oskulden?

Han tror att han i dag skulle nöja sig med dem. — — — Ack, nyss var han åter så modstulen! Intet förmådde afleda tankarna från det ouppnådda i hans längtan efter »den stora konsten» — den, som hittills med sina lockelser gifvit hans sjäslif dess innebörd och dess plåga. Nu är det annorlunda, han känner sig lugnare, naturligare, och är själf förvånad öfver proportionen mellan orsak och värkan. Äger han då så ringa bekantskap med kvinnor, att denna enda på nära håll kan? . . Seså, igen samma evinnerliga grubblände! — Nu vill han sluta till sina ögon och i fantasin möta en sökande, han tycker nästan öfvergifven blick; utbrister ofrivilligt, ehuru han aldrig förr talat högt för sig själf: — Stackarn, hon har säkert lidit bra mycket!

Men där sitter hon ju på balkongen! Hvad hon är affallen! . . i synnerhet kroppen. Han har icke tidigare gifvit akt på huru verkligan smärt hon är. Det var sällsamt! — Han skyndar sig att hälsa: — »Åh, fröken ska snart bli kry och rask igen!»

Nere på den öppna planen, framför byggnaden, ligger Sam i gräset och rasar med tvillingarna. En af dem har han på bröstet, den andra håller honom i fötterna. Skratt och skrik och karameller.

— I morgon, ungar, ska vi måla. Ni ska stå i vatten till knäna i båthamnen, och på stranden ska kläderna ligga... just det där röda lifstycket! — Skratt och skrik och karameller.

* * *

Huru uppstår en bekantskap? — Här växte och underhölls den genom en mängd småtjänster och galanterier från nordbornas sida, i den mån förhållandena det tilläto.

Sam Vass var synnerligen road af att förstulet iakttaga Linds aldrig tröttnande omsorg om den bleka, tysta konvalescenten; huru han sveper sjalen kring hennes knän, när hon sitter på bänken utanför dörren; huru han oupphörligt frågar och frågar: om hon sofvit väl, om hon mår bättre i dag, än i går?.. »här

är lä och skugga». Själf letade Sam reda på sina fyra små teservietter (märkta med stora, röda monogram, broderade af en »kusin») och lät alltid en af dessa åtfölja den kopp han om kvällarna råkade deras gemensamma väninna — med en min, som skulle antyda att han, Sam, kunde åstadkomma ännu mycket mera, om han bara ville. Och härunder är Hemming en förtjust åskådare, bjuder frikostigt cigarrer åt doktorn, äflas med att värma vatten, antingen det behöfves eller icke, skämtar på sin brutna tyska och följer hela tiden en viss person med ögonen, hvart hon går.

— Det var tur att följderna inte blefvo än värre — han vidhåller sin egen förmodan angående orsaken, trots brodrens »nej». — Känner Ni er verkligen frisk som förut?

Fröken Mari svarar med ett stumt leende, prägladt af tacksam förvåning.

— Men säg, hur gick det till?

— Jag snafvade...

— Snafvade?

— Ja... stötte mot en stol... min klädning fastnade i foten.

— Det var ju underligt. — Han upphör emellertid med sina frågor, af fruktan för att synas efterhängsen.

Brodren bryr sig föga om hvad dem emellan afhandlas i hans närvara; men är systemen ett ögonblick borta, ropar han strax på henne. — Om aftnarna, efter maten, tas kortleken fram, och de tre herrarna fördrifva ett par timmar med Skat. Vass känner spelet delvis förut, Lind lär sig och Hanemann vinner.

— Få se, om jag inte dröjer här längre, än jag ämnat — undrar arkitekten vid ett tillfälle, då målarn och han äro allena.

— Ja, det kan jag tro.

— Hur så?

— Nå... det begriper du väl bäst själf.

Snart viste Sam berätta att deras båda kamrater logerade i lag. »Ser du, gosse!» — Yttrandet faldes, med afsikt, alldeles oförberedt. Hemming teg först, bestört, misstrogen; invände sedan lamt

till försvar, att det här måhända var så brukligt bland syskon på landet. De hade rummet naturligtvis afdeladt med skärm, voro antagligen nödsakade att ta hänsyn till kostnaderna... och detta blef ju billigare. Han hvarken kunde eller ville medge någonting annat om fröken Mari, icke ens för sig själf; kände ett sådant deltagande för henne... hon hade nog gråtit beta tårar, hon, därom vittnade ögonen tydligt. — Att höra sig för hos Mutter ansåg han som spioneri. Men en gång, då doktorn var på väg upp till sig, låtsade han vara intresserad af utsikten därifrån. De följdes åt uppför trappan och genom korridoren, men vid dörren stannade Hanemann.

— Ni kan inte komma in till mig utan att passera min systers kammare, och det tror jag hon inte tycker om. För resten är det bara backen med vedspånorna som syns.

Igen sköt den kalla stålglansen fram i blicken, likasom för att skymma ett invärtes, försmädligt löje. Tonen var vårdslös. — Mannen håller mig för en narr,

for genom arkitektens hufvud. Hvem vet, kanske systemen plågats och plågas på allt upptänkligt vis? Men hvarför? — Han känner plötsligt en obeskriflig motvilja för denne doktor, ett agg, som han icke ens bemödar sig om att dölja.

— Som Ni vill — han vänder tvärt om och går. Den andre ser undrande efter honom.

— Vi träffas vid Skaten.

Detta blef emellertid ej fallet; Hemming höll sig undan.

Följande förmiddag satt doktorn på golvet i förstugan, med raka, utsträckt ben, makligt upptagen af att reparera systemens parasoll, hvars skaft gått sönder. Han höjer otåligt rösten:

— Hvar är du, Mari?

— Här, vid sjön. Behöfver du mig?

— Hon nickar skrattlystet åt Lind, som hjälper henne med att samla rörtofs till en bukett. Vattnet sköljer honom öfver skodonen.

— Nej. Är du ensam?

— Javisst.

Nu nickar arkitekten i sin tur, erkänsamt, och hämtar därpå mod och krafter till att lyfta henne öfver på en annan tufva.

— Jag är alldeles för tung . . .

— För tung! — Han är helt djärf och upprymd: — jag skulle kunna . . . lätt och vacker är Ni.

— Tack . . . ta med detsamma de där liljorna, så är Ni snäll!

Nåja, han är naturligtvis genast snäll . . . dessutom ångerfull öfver sina slutord, dem han efteråt anser mycket förmättna. Och tänk, henne har han funnit obetydlig!

— Hva fröken är olik sin bror till utseendet!

— Är då inte han vacker? . . hon bär retsamt försiktigt upp kjolen med ena handen.

— Å-ja; men Ni är mörk.

— Vi ha inte samma mor.

De stå åter på det torra. Fröken Mari ordnar sin skörd, medan de långsamt vandra i bredd utmed stranden.

— Ska vi inte hvila oss? — Lind har upptäckt en sten i närheten och pekar på den med ett långt rör, som han svänger i luften.

— Ja, en liten stund, men Richus väntar.

— Låt honom vänta! Han har er ju dag och natt.

Hon blir röd vid tinningarna.

— Hur menar Ni?

Lind är förskräckt och rodnar, äfven han; söker blanda bort sin förlägenhet, utan att, på bruten tyska, finna annat än:

— Att jag vill . . . ja . . . jag menar . . . hvar bor fröken i München? — (Paus.)

— Hos en gift syster, och hon har barn; det ger mycket arbete. Min svåger är forstmästare.

— Jaså, forstmästare. Och hvilka . . . hvilka nöjen?

— Teater och konserter. Richus brukar ofta bjuda mig.

— Får jag göra det någon gång?

— Jag förstår inte herr arkitekten.

— Inte? Att vi stundom ska träffas, sen vi återvändt härifrån . . . från landet.

Hon besinnar sig ett ögonblick.

— Ja, gärna. Jag tror min bror tycker mycket om er.

— Tror Ni! — Han synes tvifla. — Gör fröken detsamma?

— Javisst. Ni är ju så artig och uppmärksam.

— Och *praktig*?

Hon småler.

— Förmodligen. Men inte är väl jag något sällskap för er?

— Hur kan... det var då märkvärdigt!

— Jag är så obildad. Men Richus vet mycket, han.

Hemming sitter och betraktar henne, tyst af förvåning. Hon höjer emellanåt blicken, halft brydd, halft uppmuntrande. Händerna, med hvilka hon ifrigt bryter och binder stråna, äro hvarken små eller särdeles fint formade, men ovanligt hvita, likasom hyn för öfrigt. — Hvad hon är... är tilldragande!

6.

Middagen är snart färdig. Linds ansikte strålar — »hvar är stekpannan, fröken?» — »Anni skurar den». — Tillsammans i köket, när biffköttet bul-tas (fröken Mari har ärmarna uppvikna, arkitekten skär lök och ler genom sina tårar) — tillsammans på svamplockning — tillsammans på uppköp till Prien.

Till Rimsting också. I den oansenliga bykyrkan, med dess snickargrannlåt, stå båda stilla och andäktiga. Vass där- emot — »den hedningen» — snokar omkring i alla hörn och påträffas vid utgån- gen sysselsatt med att förhjälpa en half-drunknad broms och en spindel ur vig-

vattenskarlet. — En frän lukt af rökelse har trängt in i tak och väggar.

Lümmel-Mayers, skomakaren, minsta flicka är sjuk, och hos henne är doktorn. — Dackerl ger sig för tillfället ej ro att vara i sällskap, fastän fröken Mari lockat honom; han måste nödvändigt hinna med att flyktigt ögna igenom grafvårdarnas inskrifter. Vännen och lekkamraten ögnar lika träget.

Vädret är högsommarsoligt. De återvända, alla fyra i bredd, längs den hårda körvägen öfver kullarna. Röda och hvita blommor prunka å ömse sidor, gloende på dem med af humlorna utstungna ögon — vagga sina frodiga knoppar och sträcka på halsarna. Små, glänsande insekter, med vingar, leka »ta fatt» i det fina dammet. Kråkorna varsko hvarandra, flyga öfver sumpmarken på afstånd från trä till trä, in bland buskarna, bort bakom stenar och stängslen. En hare! Den lyssnar, med käkarna orörliga; så besluter den sig för att stanna och gnaga vidare.

Hvad tänker han denna gång, unge Hemming, eftersom hans leende är så

lyckligt? Oh, han är förtjust öfver att vara människa, framför alt människa och man . . . ja. Och han är förtjust öfver att äfven andra människor finnas — framför alt kvinnor . . . ja. En blick åt sidan. Han har tänkt detsamma förut, men utan tro. Nu vill han tro. Han bryter en blomma åt fröken Mari.

Om doktorn och målarn samtala, så må de göra det. De förstå ej ändå den stämning, som dallrar i luften. Men han, arkitekten, är mäktigt gripen däraf, stirrar ut i den vida rymden och fantiserar. Hvad? En saga. Om hvem? — Om Skönhetens gång på jorden. Himmel ser han . . . höjder och dälder, blånande vatten och åter himmel. Hon kommer, den gudomliga! O, vore han solen, som plötsligt sliter sina molnfjättrar och kysser henne. Morgonrodnaden gryr. — — —

Sam Vass frågar hvad det är för datum? Datum? Lind skakar på hufvudet. Datum!

Ingen af dem har reda därpå, men väl att det är lördag och oktober. Detta påminner Vass om att Thorne, Wigand

och Väderhatten ämnat i morgon göra en påhälsning. Men i går anlände återbud — han höjer rösten. »Vi vil maaske komme en anden gang», skref Thorne. Bildhuggarn nämde om att Uskedal nyligen sålt en tafla och därför bjudit några af dem på vin. »Det var bra gjordt af honom — fogade han till som P. S. — att bjuda... jag menar inte vinet. Vapensmeden är och förblir i leran, bror Lind.»

Kampfenwand syns. Hvita skyar, liknande snöbollar, hopa sig öfver och i hvarandra, gå sönder och rulla ned bakom bärgstoppen. — Lind upptäcker Benno i källandet, blinkar mot den starka dagern och nyser. Farväl, stämning!

Frauenwörth?... hvar fins Frauenwörth? — De sitta i värdshussalen. Doktorn orienterar sig med pekfingersnageln på en flottig karta, i hopp om att nu ha funnit mål för en länge beramad utflykt. *Frau-en-wörth?* Systemen trampar otåligt bakom honom: — »Hvar, hvar?»

— Tyng inte på armen, har jag sagt!
Gå din väg!

Såväl öns läge som tillvaran af en liten fiskarby och ett nunnekloster konstateras. Strax efter middagen göres ekstocken i ordning.

Fröken Mari sätter sig på en pall i midten, målarn vid hennes fötter, med benen korslagda; arkitekten rör i förn, doktorn skjuter ibland på i aktern. Dackerl är med, står stödd på framtassarna mot kanten af farkosten och viftar med svansen. Sam kan ej låta bli att kittla den på ryggen, hvilket tidsfördrif framkallar munterhet å ena sidan och ett missbelåtet gläfs å den andra.

Endast en svag vindkåre krusar vattnet omkring dem, men nu och då märkas starkare ilar som mörka strimmor längs ytan. Den långgrunda hemstranden, med de altmera glesnande, slutligen enstaka stråna, försvinner just bakom en holme, när Vass gör förslag om att låta Dackerl simma. Hanemann finner infallet förträffligt, lutar sig framåt på knäna och griper den i nacken.

— Nej, nej, Richus! . .

— Lass geh'n — — ett ynkligt tjut och ett sprattlande.

Hemming blir oväntadt het:

— Hva tjänar det där till!

— Hva det tjänar till? — Tysken hvisslar och ropar: — sparka på, ditt kräk! — I detsamma får han en ny ingivelse, skrattar redan på förhand och börjar ro af alla krafter.

— Men Richus då!.. systemen har tårar i ögonen.

Arkitekten är blek, tar ett hårdt grepp om sina åror och spjärnar emot, så att farten tvärt stannar. Detta retar doktorn... båda anstränga sig.

— Aha — utbrister målarn intresserad. Emellertid har taxen, ehuru med knapp nöd, hunnit fatt dem under den häftiga, oafgjorda täflan, och fröken Mari passar på att lyfta in den. Dock måtte därvid ett slag af ena akteråran ej ha kunnat undvikas... gnällande borrar hunden hufvudet under pallen, rädd för Sam, rädd för alla.

— Nåja, nu kunna vi fortsätta —
Lind flämtar — efter ert vackra tilltag,
herr doktor.

Denne svarar ingenting, kastar blott
en hotande blick på systemen.

Sam Vass är den ende, som ej låter
störa sig af misstämningen. Han pratar
och skämtar utan afbrott, mycket förvå-
nad öfver hela uppträdet — och snart
därpå landa de vid klostrets båtbygga.

— Ni är ju stark — säger fröken
Mari sakta till Hemming, då de en stund
senare spatsera omkring i trädgården och
något skilt sig från de öfriga. Han tol-
kar detta som ett förstulet uttryck af
erkänsla och finner i sin stora glädje intet
annat svar än:

— Ja, och Ni vacker. Andra ha
också fäst sig vid er.

— Andra?

— Ja. Träffade Ni inte en främ-
mande herre, då Ni sist kom från stan?

— Jag såg många främmande herrar.

— Men en som följde och hjälpte
er... gjorde sig bekant? — Han spanar

ifrigt efter någon förändring i hennes ansikte.

— Ne-ej. Hvarför tror Ni det?

— Åh, bara i allmänhet. — — Seså, här ha vi er bror.

Doktorn håller hatten under armen och torkar pannan med sin näsduk. Han närmar sig leende.

— Vi envisades båda, herr arkitekt... det behöfver ju inte vara något skäl till ovänskap, eller hur? — Han räcker handen som ett slags försoning.

— För all del — Lind får strax ett varmt, blödigt tonfall i rösten och ögonen tindra; detta närmande besegrar honom helt och hållet. Han tänker genast: jag har kanske misskänt mannen! Och i och med detsamma, likasom för att godtgöra en grym orättvisa, vet han icke huru han skall bära sig åt för att vara i lag, aflägsnar sig instinktlikt från systemen, riktar de två öfrigas uppmärksamhet på omgifningen, skrattar och är med om alt. De dricka öl i den gammaldags bykrogen, rita gubbar på bordduken, kasta stenar vid stranden och roa därmed en hop små-

flickor, hvilka nyfiket titta på dem. Innan de äro färdiga för hemfärden, hinner det bli klart månsken.

Sjön är spegellugn. Hanemann står upprätt i aktern och stakar på de grunda ställena . . . en skarp silhuett mot vågglittret. Lind sjunger sakta en svensk folkvisa, medan han ror, och Vass öfversätter samtidigt orden för de andra. Dackerkel soffer i frökens famn.

Ankorna och gässen möta dem i båthamnen — några dyka, andra flaxa med vingarna och springa plaskande på vattnet, så att taxen vaknar och icke kan styra sig. — »Tyst, skäll inte!»

Värdshusets hela nedra våning är upplyst — ur köksskorstenen väller en tjock, ogenomskinlig rök. Två fönster slås upp och mörka hufvuden visa sig i den varma ånga, som inifrån tränger ut med luftdraget. Äfven under balkongen, i halfdunklet, ses en skymt af gestalter, och för att komma åt några drufvor står en pojke på bänken framför de båda perlarna. Träna rundt omkring ha korta, markerade skuggor. — — Anni ber her-

rarna äta i lilla kammarn till höger —
 hviskar: »här är så mycket, mycket folk»
 — men det roar Hanemann och Vass att
 taga plats i ett hörn af stora salen. Frö-
 ken Mari vill ingen kvällsvard ha, utan
 går genast upp till sig med en bundt
 tidningar — ett illustrerad romanblad,
 som Lind funnit i en bordslåda.

— Få de hvarandra? — frågar han
 muntert, just då hon lämnar dem.

— Jag vet inte.

— På hvem beror det?

— Jag gissar på honom.

— Då är han dum, som inte tar
 henne... om han kan.

— Han är det. — Hon nickar be-
 kräftande.

I förstugan ses en stor säck, som rör
 och vrider sig mot väggen; detta är ett
 tecken på veckans sista dag, ty eljes vore
 Höns-Mayer icke på vandring med sin
 lefvande vara. Han räknar förtjänsten,
 medan han makligt drar benen åt sig för
 att låta Hemming passera.

Sch!.. Stilla! — Mutter är bestämd.

— Gräl? Nej, ingalunda... blott en

något hårdhänt lek... man skrattar, stöter ihop ölmuggarna, så att skummet stänker öfver handleden, sjunger och jodlar. Idel lördagströtta bönder, som glädja sig åt aftonens frihet, svänga sina fjäderprydda hattar och prata så spottet yr, med pipmunstycket mellan tänderna. Nyheter från byar och gårdar i trakten aflösa hvarandra, bestyrkta af en grof gest eller en ed eller ett gutturaljud, som icke kan motsägas. Térese och småflickorna ha brådt, källarluckan är öppen, och i det svarta hålet ses en lykta — Hans ropar åt Benno att vända tunnan... vända, vända den! Der alte gömmer sig någonstädes, ingen vet hvar.

— Är det där din fästman, Térese, han med de gröna strumporna?

— Tror doktorn det?

— Ja, han tittar altjämt på dig.

— Svartsjuk — infaller Sam, som annars brukar bry henne för Thorne.

— På er kanske — hon rätar ut sin kraftiga figur, småler och låter icke uppehålla sig.

De tre herrarna ha slutat sin måltid, försvinnande tysta i larmet. Och eftersom ingen Skat kommer i fråga, så skiljas de. — — —

Ett-tiden springer Hemming ur sängen, väkt af ett vildt tumult i salen inunder. Det var ju... »vakna, Sam!» — Jaså, Sam är redan borta.

Han skyndar till ett af fönstren för att kasta en blick på den öppna planen. Hvad det är vackert där ute! Natten är vindfri — ja, alldeles vindfri — himmeln skylös. Bärgskedjan i fjärran har matta konturer. Den synliga delen af fjärden ligger som en blank, aflång sköld af metall... månstrimman är ett blixtrande svärd, draget däröfver, med korsfäste af briljanter vid synranden. Vägarna utmed stranden likna hvita band, ringlade längs det daggvåta gräset.

Han har ej ro att ta rock. Där korridorerna skära hvarandra, stannar han, lyssnande, och varsnar professorskan på balkongen; dubbelviken lutar hon sig öfver skranket för att sålunda möjligen få en inblick i förhållandena. På trapp-

afsatsen, tätt intill väggen, står en nedhukad, späjande gestalt. Det är fröken Mari.

Eldskenet smälter motvilligt samman med det ljus, som månen smusslar in öfver farstutröskeln. Tallrikar slås i stycken, en ruta likaså . . . man trängs och brottas i dörrarna. Vid kragen och hängslena släpas en karl ut af tre andra, stretar emot, sparkar, med håret på ända, trasig, osäker på sina stapplande ben. Törstiga, hesa strupar fylla med skrån hvar vrå i huset. Ord kunna icke urskiljas — Térese söker förgäfves göra sig hörd och klöser ifrån sig midt i en röra af lyfta armar, ryggar med rifna rockar, så att skjortan sticker fram ofvan bältet och byxlinningen . . . bänkar ramla mot bord och skuffas åt sidorna . . . igen ett krus i bitar! Mutter skyndar oförmärkt ur köket med en lampa. På kammargolfvet, till höger om ingången, ligger en dödfull kropp . . . ansiktet flattryt mot den hopgyttrade mattan.

— Jag är så rädd, så rädd!

— Fröken ska inte bry sig om dem, de gå väl snart alla. — Lind bjuder till

att lugna, i det han ställer sig bredvid henne. Hon darrar — halfklädd som hon är, med bara axlar, öfver hvilka en gles, virkad sjal är svept; snibbarna håller hon fast öfver bröstet med ena handen.

— De ha slagit skomakarn... herr Vass hjälper Richus med förbindningen. Jag tror att Hans är där också.

— Då stannar jag hos er så länge... är han illa däran?... på hva vis slagen?

— Med en gaffel i halsen, hörde jag. För att få fred bars han nyss till fähuset. Är det inte rysligt!

— Ja... javisst. Aldrig har det förr varit så här om lördagarna.

Rörelsen och bullret i stora salen ha aftagit. En hoppackad klunga af bönder sprider sig öfver förstugan ut i det fria; de skrika några namn och tveka, men låta slutligen öfvertala sig af Térese, som oupphörligt manar på de eftersta med böner och knuffar. Två vända om, få mannen på kammargolfvet upplyftad och taga honom mellan sig. Efter ett kort försök till motstånd, ger han vika.

Hemming börjar bli otålig öfver att stå på afstånd.

— Ska vi inte ner till de andra, fröken?

— Nej, nej...

— Men jag är ju med.

Hon tar ett par försiktiga steg; en skräll och ett klingande höras... »seså, det där var ert tekök! Någon är kvar ännu!»

— Åh, gör ingenting, kom trygt... här vika vi af — han slår i sin ifver armen beskyddande om hennes skuldror. Hon jämkar sjalen tätare öfver bröstet, men drar sig icke undan.

I gången till fähuset dyker Hans upp, bärande en balja med vatten; de stiga åt sidan i skuggan för att vara ur vägen. Fröken Mari, fortfarande osedd, stannar och hviskar:

— Vi gå inte in.

Från tegelstensgolfvet äro halmstrån och hötappar undansopade mot bjälkväggarna. Några af korna hvila, andra skafva hornen mot afbalkningen eller stirra uttryckslöst mot lampan, som Mutter håller

och som utgör hela belysningen. Framför en täkt trälår, hvarur nu och då ett kacklande tränger, har man i ett af hörnen lagt ett bolster; där ligger en lång karl utsträkt på rygg... Hemming urskiljer endast hufvudet och fötterna, ty doktorn och Sam stå lutade öfver bädden. Den slagne har en bloddränkt bindel för munnen, kring halsen och under nacken; han andas tungt genom näsan, och blickarna häfta stelt vid det svarta taket, där man ser yrvakna flugor dansa kring den ljusa, runda fläck, som lampskenet åstadkommer.

Lind flyttar sig närmare; borde han ej hysa mera medlidande — bistå, om möjligt? I stället upptäcker han nära intill sig de bara, hvita axlarna under sjalen. Fröken Mari tar hans hand:

— Richus kunde märka oss... söla inte! Oh, hva jag är rädd!

— Ni är barnslig — han lägger en viss tonvikt på det sista ordet och armen varsamt, faderligt om hennes lif för att slippa förbi. Då hon icke håller nu drar

sig undan, häjdar han sig och erfar en underlig känsla af beklämning.

Kan väl denna kvinna vara en bildad mans syster? Han nödgas nästan göra våld på sig för att ej med ens förvissa sig därom . . . brutalt. — Emellertid ilar hon plötsligt ifrån honom, så snart mörkret det tillåter, förskräkt tittande sig omkring, när röster höras. Utan ett enda ord. Vill hon kanske locka honom att följa?

Några kvarblifna bönder smyga genom förstugan, på väg till den sårade. I källarsalen bråka Anni och Regine med att undanrödja spåren efter slagsmålet. Térese mumlar något om att »det här kalaset få de nog själfva betala», medan bonden med de gröna strumporna hjälper henne att skrufva luckor för det söndrade fönstret.

Hemming Lind går tyst upp till sitt rum, icke fri från fruktan att i trappan möta fröken Mari. — Är hon Hanemanns syster? Det måste han få afgjordt . . . längre fram . . . snart. Ja, ja. Men inte genom närgångenhet. Må Sam tro hvad

han vill! Hvad vet Sam? Seder och bruk äro ju så olika.

På stigarna längs stranden skymta de sista vacklande gestalterna i månljuset. — Inte lönar det sig att vänta på Sam och doktorn . . . Är hon väl dennes syster?

Ack, det behöfs blott en ny morgon och fröken Maris mörka ögon, förgråtna, för att få nattens tvifvel att skymmas af återväkt deltagande. Den hotande blicken? Märkte brodern henne i går, och kanske han? . . . — Stackars flicka!

* * *

I hett, stickande solbadd ha Lind och Vass tillryggalagt vägen till Prien. De ha hunnit tala om alt möjligt, ge akt på alt möjligt: huru skuggorna falla öfver sanden, huru vattentunneln är gräfd genom banvallen, huru marken på några ställen är sprucken och bränd. De ha hvilat sig på stenbron öfver en uttorkad bäck — grälat och åter kommit öfverens. Svetten, som lackar dem i pannan och

rinner långs kinderna, alstrar ömsesidig retlighet.

Köpingen ligger i dvala; inga människor synliga. Hett, stickande solbadd. — De ha gått förbi den låga, gula byggnaden vid bommen, där antikviteter finnas till salu... gamla böcker, inbundna i skinn eller trä, med brokigt målade titlar, söndrigt lergods, hälgonbilder, radband och crucifix. Några hundar fördrifva tiden med att kifvas utanför en slaktarbod, och segraren kryper med sitt byte under en lång rad af halmfyllda kärror, som i gränden stöda skalmarna mot en vägg. Ogräset tvinar i rännstenarna, och fruktträna stå i orörliga ställningar bakom planken, med sina knotiga grenar böjda i det glesa, dammiga löfvärket, som ville de boxas. — Hett, stickande solbadd.

Nu ha de satt sig, Lind och Vass, på en bänk i allén vid stationshuset. Den senare har just velat framhålla som sin förtjänst att skomakarn är på bättringen... »jag höll i så förbannadt bra åt doktorn, ser du», då han plötsligt erinrar sig någonting annat och frågar:

— Du vet väl af att de resa snart...
kanske ren i öfvermorgon?

— Hanemanns?

— Ja, *Hanemanns*. Syskonparet, kan-
tänka.

— Jag reser ju samtidigt.

Vass' ögon vidga sig:

— Jaså, du reser?..

Den andre nickar hastigt, till tecken
på beslutsamhet.

— Ja-ja... du har, förstås, blifvit så
intim att du inte kan stanna, när *hon* far.
Alt är väl på det klara, hvasa? Och så
har du naturligtvis berättat för henne om
syster Hanna och bror Henrik?

Lind skiftar färg.

— Gå inte för långt i ditt gyckel,
Vass!

— Nej — — ursäkta. — Han brusar
upp igen: — Men jag är ond på dig.
Och jag ska säga dig en sak: du är
hyper-hyper-naiv... det är du! Det är
rent *Sam*-språk, om du så vill kalla det.
Begriper du då inte att tysken vill bli
flickan kvitt?.. ja, du kan ge dig fan
på att de spela under samma täcke. Och

nu vill han säkert att du ska svara för följderna.

Arkitekten afbryter, med en växande förnimmelse af obehag och förbittring:

— Det där förstår du inte. Därtill fordras finkänslighet.

— Jaha... det är väl så. Men akta dig!

De skiljas emellertid som vänner. — Vass ber med stora later om en hårlock af fröken Mari, och doktorn skrattar. När slutligen allt är uppgjort med Mutter, när Benno kört effekterna till stationen, när tåget just satt sig i rörelse och Hemming ännu en gång blickar tillbaka genom vaggonsfönstret — då står Sam kvar på perrongen och viftar med hatten och skriker:

— Ta vara på dig, gosse!

7.

Aldrig förr, aldrig, har Hemming Lind lefvat i sådan spänning som under veckorna närmast efter återkomsten från landet. Själf anser han detta vara en för hvarje utveckling nödvändig kris — den benämning han finner lämpligast för sitt sinnestillstånd. Det inåtvända i hans natur öppnar sig utåt, när värligheten i en olycklig, ung kvinnas gestalt står framför honom. Ty olycklig måste hon vara! Javisst — hvad eljes?

De öfriga nordborna träffar han nästan aldrig. Han gör ofta dagslånga upptäcktsfärder vida omkring i staden, gno-lande för sig själf, om gatutrafiken det tillåter. Oh, huru nervös! Genom dan-

sken, Fillestad, har han fått smak för absint; ett glas däraf, eller två, värkar så lugnande i hans tycke. Och han tömmer det icke sällan, med behaglig långsamhet, i helt små klunkar, medan han röker starkt och betraktar kafékunderna. Alla pinsamma föreställningar motas i tid, ge vika, och i stället få lockande bilder tillträde. Ännu ett glas. Här måtte öfveralt ha blifvit dyrare, eftersom börsen numera ständigt är tom. Nåja, kanske för han lite högre diet, än vanligt. Te kommer icke mera i fråga om kvällarna... alltid varm, stärkande mat. — — Plånboken stickes i fickan. Hvad är det? Jaså, brefvet från styffadren; tänk, att syster Hanna fått plats vid telefonen! Hon är säkert bra glad. Mamma skrifver snart... Henrik hälsar. — Och nya saluhallar (han tittar flyktigt på sista sidan) — gubben vill att han, Hemming, ska skicka ritning... »för att göra hålst någon nytta»... själf ämnar han ta uppförandet på entreprenad. — Lind blundar, likgiltig som anginge förslaget en främmande. Saluhallar!.. kött och ägg

och smör och grönsaker. Äsch — det är ingenting för honom. Dessutom fängslas tankarna nu af annat.

Kanske skall denna tid skänka honom impulser för den kommande; han har ju ofta läst och hört talas om kvinnans allmakt. Och hvarje värk, som kunnat bestå odödligt, har i någon mån ledt sitt ursprung ur lifvet själft. Härmed anknyter han det närvarande vid sin tidigare idékrets.

Tyvärr, hon kan inte vara doktors syster! Han börjar nästan tro att Vass har rätt... de tala ju olika dialekter till och med. Hon kan inte vara doktors syster. Således sväfvar hon i fara... hvilken fara lämnar han oafgjordt. Det är därför en plikt, intet annat, att oegenlyttigt inskrida... på hvilket sätt lämnar han lika oafgjordt. Ensam vågar hon icke frigöra sig, det är tydligt; nåväl, icke ensam. Hennes älskare (Hemming Lind har aldrig velat tänka sig detta ord i detta sammanhang)... ja, af hvad skäl förställer sig älskaren? Eller är det ingen förställning? Men det är sant: en

man, som försonligt räkt handen, vill han hvarken fördöma eller urskulda. Funnes intet hemligt förtryck, huru kunde han då blifva en befriare? Det hela ett försåt? Ingalunda. Ett eldprof är det, som skall härda stålet i viljan... det stål, hvarmed han kommer att skära sina lagrar. — Vid den sista tanken blir han åter orolig.

Emellertid lugnar han sig snart, denna gång, rotfäster sin öfvertygelse, ansar och ställer den på tillväxt, samt besluter att låta omständigheterna sköta resten. Han tror att förtänksamheten nu bör i viss grad söka ersättas af ögonblickets ingifvelser. Under sysslolös väntan på dessa, upptäcker han en mängd egenskaper hos sig själf, hvilkas förekomst varit honom alldeles obekant, förkrympta som de blifvit genom brist på användning. Hans sätt mot fröken Mari blir mindre tvunget, ibland till och med frimodigt, och skyggheten slår alt oftare öfver i ett lekfullt öfverdåd, som är mycket intagande. Då han hänger upp hennes kapp, drar han ärmarna afviga och smusslar frukt i

alla fickor... han gömmer hennes hatt, hennes handskar och roar sig i denna oskyldiga genre på ett vis, som roar de båda andra, emedan blicken hela tiden lyser af den mest otvetydiga välvilja.

Fröken Mari och han bo ganska nära hvarandra, Hanemann nästan en timmes väg därifrån. Detta fann Hemming genast i allo gynnsamt.

Vid återkomsten till staden var han glad och ridderlig. När tåget stannat, lyfte han sin dam försiktigt ned på perongen. Han bar hennes kappsäck. Han köpte en bukett. Han skulle ledsaga henne till svågern.

Men inte ända fram till porten... nej, nej. Hon reder sig mycket väl allena, herr arkitekten har ren besvärat sig mer än nog. — Således sprang han af från spårvagnen.

— Vi träffas snart, fröken, det litar jag på!

Och de träffas snart. Han besöker doktorn ofta, merendels på eftermiddagarna; doktorn honom en gång, helt flyktigt. Är fröken Mari ej tillstädes, så gå

de efter henne. Hon måste jämt och ständigt vara med; Lind föreslår regelbundet: — Vi ska kanske hämta er syster?

Han bjuder dem på operan. »Richus» kan ju icke uteslutas, och dessutom: ensam med henne... omöjligt. Han har valt dyra parkett-platser; det får inte se knussligt ut. Fröken Mari tyckes förlägen; samma svarta hatt, grå dräkt och långa svarta handskar som vanligt. Hvad hon ändå tar sig bra ut, fastän enkelt klädd! När en vaktmästare under första mellanakten (man ger Wagners *Die Fëen*) blir synlig med glace i sidogången, vinkar Hemming åt honom, »Tre portioner!» — Hanemann protesterar: — »Ni är alldeles för frikostig». Då ger han delvis med sig... »altså två portioner!» — En äldre herre, grannen, finner rösten onödigt hög och fixerar honom, men i stället känner han en sakt tryckning af en hand till belöning. Hvad hon är vänlig! Han stöder armbågen mot hennes stolkarm och nickar glädt tillbaka. — »Låt den ligga kvar, herr arkitekt, den generar mig

inte». — »Tack». — Ler ej Hanemann förstulet bakom sin kikare?

Varieté-teatrarna utöfvade största dragningskraften på doktorn.

— Där är mer nöje och billigare.

— Men då kan ej er syster komma med — han förglömmar sig oupphörligt.

— Hvarför inte?

— — — Jaså.

Och Hemming Lind sitter tyst och betraktar henne, när någon af de uppträdande är mera än vanligt frivol. Genast stirrar hon med en ytterst likgiltig, frånvarande min på publiken. Han är ihärdig med att söka upptäcka något uttryck af obehag, någon färgskiftning i hennes ansikte. Kanske vid tinningarna... han har förut lagt märke till att de hvita kinderna sällan rodna. — Doktorn applåderar ihållande:

— Hon är bra, den franska Carrette!

Jonglörer och clowner roa »systemen»; det var vid ett dylikt tillfälle Lind första gången hörde henne skratta högt. Klan- gen ljud så innerligen oskuldsfull och barnslig i hans öron. »Brodren» hade

stålglansen i sin blick, med en tillsats af cynism:

— Ser du, Mari, såna ben den där karlen har! — På måfå ilar arkitekten strax till hjälp, själf mest brydd af situationen: — Vill fröken ha te? Vill fröken ha vin? Vill fröken ha frukt? — Ja, frukt vill fröken ha.

Kanske är hon ändå syster, sist och slutligen? Vore hon någonting annat, så borde väl älskaren visa sig svartsjuk? Men tvärtom. Doktorn är ju honom till och med tacksam för att han följer henne hem om kvällarna; omvägen i mörkret blefve besvärlig i längden.

Ja, fröken Mari och Hemming återvända ständigt på tu man hand, hvar afton de med Hanemann varit ute tillsammans. Om han skulle bjuda henne armen? Nej, det är kanhända inte brukligt här. Att han fortfarande ska känna sig så blyg! — De gå i bredd, med hastiga steg, och samtalet inskränker sig till några allmänna anmärkningar eller afstannar helt och hållet. Men en gång, då det regnade — hvilket välkommet

regn! — och arkitekten hade paraply med sig, gjorde han förslaget. Hon stack mycket beredvilligt sin arm i hans, som om hon hade väntat därpå. Och för att dropet ej må väta ärmen, sluter hon sig tätt intill honom. — Kanske går han för fort? — »Nej, för all del». Han tycker sig kunna höra småsystrarnas skrik: titta, titta på Hemming!.. ifall de nu såge honom sådan han ser sig själf... drypande våt längs hela vänstra sidan.

Arbete kom dessa tider ej i fråga. Han egnade detsamma, uppriktigt sagdt, icke mycken tanke, och när så skedde, var det alltid med en obestämd förnimmelse af att sakna nödig ro och stadga. Dagarna flögo vingsnabt förbi, likasom tvungos därtill för att nästa möte snart måtte stunda. Sysslolösheten födde själf-förebråelser, omedvetet, och dessa åter lust efter förströelse. Men däremot vande han sig afsiktligt vid tanken på att upplefva en roman, i hvilken den ädle hjälten-befriarens roll blifvit honom förbehållen.

En solig november-dag råkade han Thorne på gatan. Denne gick långsamt och vaggande, med läpparna framskjutna och rynkor i pannan. De stannade naturligtvis och talades vid, utan att å någondera sidan visa hvarken brådska eller intresse.

— Hvart ämnar du dig?

— I kyrkan. — Norrmannen gäspar. — Gudstjänst med halfdunkel, målade fönster, rökelse och hemlighetsfull musik... det tycker jag om, det är någonting för mig. Alt stiger en så lagom åt hufvudet, ser du, att man söfves. Och det tycker jag om.

— Jaså. Ja-ja.

— Kommer du med i hälgedomen?

— Nej, jag har annat att uträtta.

— Med systemen? — Han letar efter tobak i fickorna. — Jag tror jag hinner med en pipa, innan det börjar.

— Hvem har?..

— Om systemen? Åh, jag vill minnas att Vass skref något dylikt.

— Hva har Vass skrivit?.. till er?

— Inte om henne precis, men han skickade pläden tillbaka åt Madsen, som far härifrån, och då nämde han i kortet . . . Är hon nätt?

— Reser Madsen härifrån?

— Ja, till Laurvig för att gifta sig. Han har friat i bref och lyckats; höll rakt på att få krängel med sin fru här i München. Nu vill han att jag ska ta henne. — Gregers Vinther Thorne ler sitt allra vackraste leende.

— Och du gör det? Jag ska följa dig ett stycke. — Lind är idel öra.

— Nej, fandan håller . . . man kunde få sota för andra.

— Det är rätt; låt inte narra dig.

— Tack, kära far. Men det är alltid bättre att ha råd, än ta råd, och jag har inte råd till slikt. Lust? Å-ja . . . nog är det ju lite proprare. Kom med och hör sången!

— Nej, nej.

— Det är sant . . . du har väl mycket arbete, du. Men var försiktig, om du inte har pengar. Hvarför syns du numera så sällan i Schwartz?

— Där är hett och tråkigt; det är ett gement hål. — Han ändrar sig för att ej citera Fillestad: — ett simpelt ställe.

— Ja, hvem skulle inte hellre äta fin mat och dricka fint, men när man inte orkar och ids tråla, så måste man hålla till godo. Dansken går där oftare nu för tiden.

— Gör han? Jag har inte sett till honom alls, fast han är granne.

— Det är en öfverlägsen en, den där Hans Christian. I Köpenhamn lär han gälla för att vara mäktig genial... bohême, hva det kallas. Här har han nyligen fått korn på en stilig flicka. Hon undgår honom inte.

— Känner du henne?

— Tror du han biktat för mig! Wiggand frågade naturligtvis... ja, Otto Wiggand far snart hem till julen, vet du det?

— Nej. — Nyheten intresserar icke det ringaste. — Vänta, gå inte in ännu!

— Jo, nu går jag — Thorne stoppar pipan i fickan och börjar långsamt stiga upp för trapporna.

* * *

Fasching-kväll — första Redouten i Kil's Colosseum.

Hemming Lind håller Axelson under armen; enligt aftal ha de träffats i Probst. Väderhatten lämnar dem vresigt vid etablissementets port. »Kommer jag med, så vet jag snart inte till mig. Det fattas hälsa och pengar.»

Ingångens hvita glödlampor lysa upp ett bredt stycke af den lilla tvärgatan, där fotgängarna leta sig fram mellan hästar och åkdon. Skrämda skrik af fruntimmer, förargade karlröster, hvisslingar, vagnsskrammel. Den väldiga byggnadens fasad är en mörk fond, mot hvilken de hundratals fönstren glimma. Portiern — en jätte i rikt galoneradt livré, med staf och axelgehäng — står lik en vågbrytare midt i strömmen af människor, orubbligt lugn. Köbildningen sker under mycket buller. »Två platser på högra läktarn!» — »Här är uppgången... gif rum, var god!» När dörrarna till stora salongen öppnas för de inträdande, brusar orkestermusiken ut i vestibulen, men stänges in

ånyo, omsorgsfullt, och ljuder dof som ur jordens inre.

Det är redan ganska sent. »Hitåt, Lind!» Af herrarna uppträda de flesta omaskerade; damerna nästan alla i kostym. Hvilket virrvarr af färger!

I afton har Lättsinnet sin stora recept — ligger i luften som en naken, välustig gudinna, kring hvilken allas tankar kretsas; njuter med vidöppna, fuktiga ögon, flämtar andlöst i hvarje vals, hviskar förföriskt i hvarje grupp... blottar, hängifver sig, ah! Hettan stiger... från blomhöljda buffeter tränger en berusande doft och gjutes olja på elden. — — — Svettiga, fläktade af en sidenduk eller en röfvad solfjäder, skymta herr-ansikten fram öfveralt nära lifliga, leende kvinnors. Par efter par söker sig ut ur värmen, ut i korridorerna, skämtande, ystra, gående förbi hvarandra med miner af hemligt förstånd. En bröstbukett är krossad — »ack nej, Ni får inte!..» kavaljeren lutar sig ned, biter af tråden, som fäster stjälkarna, vidrör lätt det mjuka hullet med sina läppar... »seså, nu ska jag hämta

en annan af rosor.» Hör — där fäldes något klingande i golfvet. Ur alla smygvrår och från trösclar rusa vaktmästare till stället med sträkta halsar, dansen stockar sig i ett hörn... en öfverkypare skriker, högljudd och myndig. Hvad är på färde? Åh, ett dussin sönderslagna glas!

Men se, se!.. blinkande svänga några kulörta lyktor af och an i luftdraget, en girland börjar ryka... skratt, när en rödklädd, bjällerprydd hofnarr bryter af de farliga kvistarna och tänder en cigarett. Trängseln blir allt större, själfsvåldet likaså. I trappnedgången till våningen inunder, ölrestauranten, spärrar en sotare vägen. Cylindern i nacken... han håller en liten stege på tvären för damerna. »Färgar du af dig?» — »Så här» — han borrar hufvudet tätt intill den frågandes kind. Nu rusa de förbi honom, alla på en gång. Blondinen med fjärilsvingarna fångas af Axelson, halft ofrivilligt — han vacklar mot ledstången. »Jag har sett dig förut... du är en gammal och ful, svensk målare!» Hon tar honom blidkande i rockuppslaget; tänderna lysa,

då hon utbrister: — Bjud mig på någonting, här är så hett! — Arkitekten gör en gest till farväl, förlorar kamraten ur sikte och stiger vidare, fot för fot, mellan svarta bonjurer, bara axlar och löjen . . . löjen.

Han ställer sig vid en pelare, i stridiga tankar. En förunderlig svindel har fattat honom; hvarför är han här? Han vet icke af huru bra han tar sig ut i sin mörka, åtsittande dräkt, förrän en arm hvilar i hans och en låg, förtrolig stämman hviskar:

— Du är ju riktigt, riktigt vacker.

— Ni!

— Det fins ingen *Ni* på Redouterna. Känner du mig?

— Åja. — Hans blick omfattar smeksammt den bekanta gestalten. Kjolen är mycket kort, enfärgad, mörk vill han minnas, han fäste sig som vanligt mest vid ögonen. Lifvet urringadt i en trekant på bröstet. — Tag af dig masken!

Fröken Mari gör som han ber och ler gladt emot honom. Hvad! . . . är det ej Fille-

stads breda rygg, som just försvinner genom en af dörrarna?

Hemming vänder sig häftigt:

— Nickade du?

— Javisst.

— Ni har således träffat honom ändå?

— Hvem? .. den där? — hon besinnar sig — nej, nej, jag tyckte det var en bekant.

En ofrivillig tystnad. Hon stöder sig tungt på honom, i det de långsamt passera salen.

— Att du har kommit hit!

Lind är tydligen ur humör:

— Det borde väl jag undra. Nu gå vi till buffeten.

— Tack, nej.

— Hvarför inte?

— Följ mig hållre ner... du vet.

— Där är så kvalmigt och otäkt.

— Hva gör det! Bara på ett ryck.

Den undre lokalen är mycket rymlig, men illa upplyst. På bänkarna, ibland på borden, hvila sig varma, törstiga par i lätjefulla ställningar. Andra dansa cancan — herrarna utan rockar, med de mest

vågade språng — och skratta, så att det skallar under det låga, hvälfda taket. Ölet flyter i strömmar, och skinksmörgåsar ha strykande åtgång. Tobaksröken inhöljer alt och alla i en blågrå dimma.

— Hvar är er bror?

— Er!.. Richus hade inte tid.

— Altså ensam?

— Hva skulle det göra? — Hon märker i detsamma en förändring i arkitektens min. — Jag är tillsammans med min svåger.

— Att han lämnat!.. dig.

Nu kommer en groflemmad flicka fram till dem, klädd i höglandskostym; hon pratar ifrigt, med ifriga gester, mycket upphettad, och vaggar höfterna tillgjordt, då hon närmar sig.

— Är det här din gosse, Mari?

— Asch, låt oss vara i fred...

— Han är ju präktig!

Igen präktig! De mest olika föreställningar korsar hvarandra i Hemmings hjärna. Således... således... Bah, alt detta borde han strax ha förstått; tänker

tvekande »jag är visst barnslig som alltid», och hämtar sig vid frågan:

— Hva ska jag kalla dig?

Han söker möta blicken i samma stil:

— Säg Richus . . .

— Ge mig ett glas öl — afbryter fröken Mari oroligt, med en nästan omärklig blinkning åt den andra. Denna höjer sig dristigt på tåspetsarna mot Lind och kysser honom. I nästa sekund har hon aflägsnat sig med en kavaljer, som vårdslöst tagit henne om midjan . . . »aj, du kittlar mig!» — — —

— Nå? — frågar Hemming sakta; det är en egendomlig betoning.

— Hon tycker om dig, hon också.

— Vi ska gå härifrån.

— Ja strax. — Hans följeslayerska för en seidel till munnen och dricker begärligt; den blottade trekantigen af bröstet höjer och sänker sig med lugn regelbundenhet. Arkitekten kastar en slant på disken. »Det är jämt.»

— Nu upp i stora salen!

— Nej . . . hem.

— Hur menar du? . . hon ler af idel öfverraskning. — Klockan är ju bara två.

— Följer du inte?

— Hvert har du plötsligt så brådt? Ska vi inte dansa? Jag har ju aldrig dansat med dig.

— Kommer du?

— Är Ni ledsen på mig?

— Jag är trött — han stiger förut uppför trapporna. — Hvar har du dina kläder? . . jåså, här. — Hon ser altemellanåt skygt upp i hans ansikte, men lyder mekaniskt, låter honom hjälpa med kappan, dra ned ärmarna, svepa den hvita duken kring hår och nacke. — Skon? Ja, vänstra skon. Han böjer knä, känner hennes mjuka vad däremot, biter ihop tänderna . . . Klacken har lossnat, han sliter bort den.

— Kan Ni reda er?

— Åja.

— I morgon skickar jag ett par andra.

Förgäfves bemödar hon sig att fånga hans blick; han öppnar artigt den tunga dörren i vestibulen — stöter sedan igen den med en skräll. Gatan är öde.

Fröken Mari har dragit sig ett stycke ifrån honom och håller med båda händerna fast sjalen, som fladdrar i den kyliga nattblåsten. — — Han bör kanske sakta farten; oh, huru hans inre är i uppror! Minen ytterst beslutsam — Hemming Linds beslutsamhet gömmer alltid något af förtviflan i sig.

— Nå, fröken, hva blef det af er svåger? Jag kunde tro att det inte var sant. . . annars hade Ni väl väntat på honom.

Hon går tyst, med nedböjdt hufvud. När de hunnit det torghörn, där de eljes pläгат skiljas, häjdar han sig oväntadt och stannar. Beslutsamt, betvingande slår han armen om henne. Hon yttrar icke ett ord.

— Jag . . . Du är . . .

Hon lyfter hufvudet och betraktar honom stadigt, utan att blinka. Då trycker han lystet sina läppar mot hennes ögon.

— Följ mig till squaren där borta, till gaslyktan!

Det är alldeles folktomt omkring dem.

— Hvem tillhör Ni?

Intet svar.

— Tror... tror Ni att jag är ett sånt barn att jag inte från första stunden vetat af ert förhållande? Tror Ni verkligen det?

Intet svar.

— Ni kommer att ångra... han gör er olycklig, doktorn, var viss på det!

— Han har lofvat att gifta sig med mig.

— Lofvat! Han!.. jag ska säga att han ledsnat vid er. (Lind talar omedvetet i samma anda som Vass.) Han vill bli er kvitt, det är hela saken.

— Hur vet Ni det?

— Åh — han tvekar, vrider sig, nästan vändas — följderna.

— Följderna?

— Ja.

— Jag förstår inte.

— Jag menar... kvitt *följderna*...
åh, hva Ni förstår!

— — — Barn?

Ett otydligt jakande.

— Nej... nej, nej.

— Det vet Ni inte — arkitekten känner sig retad.

— Jag är säker därpå.

— .??. — Tystnad.

Halft bortvänd, hviskar hon brådskande: — Det kan jag inte säga er.

— Jaså... ja... Ni begriper ju att allt hädanefter är slut mellan oss. Jag ska skriva till doktor Hanemann min mening om hans beteende och inte spara på ord. — Han är så upprörd af den värlighet, hvilken han förut ej velat fatta, att minnet sviker honom; befriare-tanken är död för att efterträdas af andra.

Ångestfullt griper hon hans ena hand och prässar den mellan sina båda.

— Ni får inte skriva till Richus!

— Jag måste.

— Gör med mig hva Ni vill, men inte detta... lofva mig att inte skriva till honom!

— Jag lofvar ingenting.

— Ack, herr arkitekt — hon snyftar, ser sig omkring, vädjar till honom med hvar rörelse — här är en bänk, kom och

sätt er, jag ska berätta alt... nej, nej, jag kan inte, kan inte!

— Farväl, fröken — rösten darrar.
— Vore Ni... hade Ni från början varit mer uppriktig, så kunde jag nu måhända...
— någon utväg till hjälp vet han icke, har han aldrig vetat.

— Mer uppriktig? Hur hade jag kunnat det? Besinna: hur hade jag kunnat det? Ni får inte skriva till Richus! Stanna!.. säg, när får jag träffa er härnäst och förklara mig?

— Farväl, fröken.

Han lämnar henne.

Har han portnyckeln i behåll? Några trefvande slag mot fickorna... javisst. Det är sant, han bör ju stänga kammar-dörren. Han stänger den.

Ljuset förblir otändt. Trött, med svindlande hufvud, lutar han sig redan bakåt i gungstolen. Den är bra bekväm, gungstolen!

Otydliga, klarnande, tydliga vakna tankarna, en efter en, i hans hjärna. — Är någon där? Nej, det var säkert ett kol, som föll genom kamingallret.

Otydliga, klarnande, tydliga tycker han att tankarna framträda. Stolt? Hm, inte just det. Men något vanligt äfventyr är det icke. — Plötsligt önskar han höra sin egen stämma i mörkret, likasom för att komma till fullt medvetande:

— Det är som i franska romaner, det här (han vill visa sig själf huru objektivt han skärsådadar det passerade)... ungefär som att vinna sin nästas hustru.

Berätta för andra hvad han upplefvat vill han ej. Om däremot samtalet längre fram... bland herrar... ja, om det någon gång stjal sig in på ett dylikt kapitel, så vill han le godmodigt, öfverseende: »inte illa, men»... sedan i en menande nick resten, som han ej vill omtala. Ty något vanligt äfventyr är det icke. Nej, långt därifrån.

Och hon, som trodde sig lyckas i att fånga, dupera honom! Åh, därtill är han altför erfaren. — — — Barnslig? Hvad är det för dumheter: barnslig? Han måtte visst ha druckit för mycket. Eller är han på annat vis berusad? Ska han inte tänka detsamma framdeles?

Ack, nu vill han sofva. Har han något att uträtta . . . något arbete? Ingenting, nästan ingenting. Han har ju alldeles nyss gjort hvad många ej vore i stånd till. Tänk, att afstå från ett sådant byte! — — — Hvad Hanemann är för en narr! Han, Lind, har nog från första stunden genomskådat honom!

* * *

Han, Lind, kände sig mäktiga generad, när värdinnan fann honom sofvande vid skrifbordet, fullt påklädd. Hvad alt kunde hon inte inbilla sig!

Hela förmiddagen gick han omkring i dvala; drack åtskilliga seidlar öl, det smakade bra, döfvade . . . att streta emot hjälpte icke. Grubbla öfver de senaste händelserna hvarken vågade eller ville han nu. Men ett par sidenskor kom han ihåg att köpa och afsända — skulle de passa, mån tro?

På hemvägen från butiken sammanstötte han med Fillestad, hvilket var lika

ovanligt som ovälkommet. Han bugade sig flyktigt:

— Att Ni är vid lif!

— Aa, jeg spiller Komödie. Lev vel!

— Äfvenså.

Mot kvällen blef han bättre till mods och skref beslutsamt några rader till bror Henrik om sitt lån; det kunde omöjligt uppskjutas längre.

Följande morgon mottog han följande bref, något försenadt:

»Käre herr Arkitekt!

Förlåt, att jag på detta sätt vågar närma mig Eder. Då vi i går skildes från hvarandra, sade Ni mig för evigt farväl. Så länge vi varit bekanta, har Ni mot mig visat Eder så uppmärksam (ack, så älskvärd och uppmärksam!) ja, Ni har ofta haft till och med utgifter för min skull, och för alt detta säger jag Eder min innerligaste tack. Huru gladde jag mig ej de dagar, då jag viste att Ni med Richus och mig skulle vara tillsammans! Huru älskvärd var Ni ej då, och huru grym kunde Ni ej vara i går!

Och likväl, herr Arkitekt, vågar jag ännu en gång närma mig Eder, med bön om att Ni måtte skänka mig hälst ett enda ögonblick till förklaring. Har jag ej rätt att fordra det? Jag vet att Ni föraktar, kanske till och med hatar mig, men Ni har varit så god, att jag därför har mod att skriva till Eder.

Jag blef så uppskakad af Edra ord, att jag i natt ej kunnat sofva, och äfven nu har jag svårt att samla mina tankar. Käre herr Arkitekt, hvad har jag väl felat, om Richus dock skulle gifta sig med mig? Ni, som har en så ädel karaktär som endast få människor, Ni måste inse att jag i går ej kunde säga Eder alt i förskräckelsen. Ni skall förlåta mig, Ni skall hafva mig kär som hittils, vi skola åter träffas och Ni skall vara min vän och min broder. Jag står ju nästan allena i världen och behöfver en ädel människa, som beskyddar.

Jag var nyss hos Richus. Han läste sin tidning, då jag kom. Arbetet hade jag tagit med mig hemifrån. När Richus slutat sin läsning, ville han smeka mig.

Jag höll honom tillbaka och sade oförberedt: du har mig ej kär mera! Då frågade han hvem som sagt mig detta? Jag svarade: en man! Han sporde mig vänligt, ja till och med inställsamt, hvem den mannen var? Jag nekade att nämna något namn. Då blef han ursinnig och befalde mig gå. Jag gick genast och sade ingenting.

Hvarför jag skrifver detta till Eder, vet jag ej själf. Ehuru Ni känt Richus så kort tid, känner Ni honom dock bättre än jag. Hvad kan det betyda, att han befalde mig gå? Han är nu för mig en gåta, herr Arkitekt — hvad menar han därmed? Ack, skrif det till mig!

Jag slutar. Men ännu en gång beder jag Eder om tillgift och om ett möte så snart som möjligt; och att ej skrifva till Richus. Käre vän, låt mig veta när Ni har tid, jag står alltid till Edert förfogande. Ursäkta de dåliga raderna!

Med systerlig hälsning och hopp om ett snart återseende,

Eder tillgifnaste
Mari Dielinger.

P. S. Tack för skorna! Efter sex på kvällen är jag hindrad att gå ut, om jag ej för min syster kan säga att jag besöker teater eller konsert.»

Hemming såg på kuvertet, vek ihop brefvet, öppnade det ånyo, såg på stilen, läste ånyo. »Ni, som har en så ädel karaktär som endast få människor» . . .

Aldrig, aldrig mera ville han träffa henne!

Doktor Richard Hanemann lät snart skriftligen höra af sig, med förslag om en Skat-kväll. Icke en rad till svar. Ännu ett andra stadspostkort . . . en ordknapp, retlig förfrågan, huruvida herr arkitekten mottagit det föregående? Samma resultat. — Hemming Lind var besluten att tigande bryta bekantskapen och i så måtto göra fröken Mari till viljes.

Han har stannat vid ett af fönstren i sitt rum. Ofvan ett lågt, regnvått tak, genom glesa, oregelbundna byggnadsställningar, ofvan en till hälften raserad mur och bortom den gropiga planen, med dess högar af tegel, stockar och grus — parken, en brungrå fond. Senhösten har snart

sin stora friluftstafva färdig; himmeln ändras, med vinden som pensel. Lågt ned mot synranden ha rosenröda, skiftande skyar glidit. De klarna, lysa som eld. De slitas i sär af tränas toppar, tyckes det, och försvinna. Saknaden mäter tomheten... en kall bottenton utan gräns.

Skall han då icke träffa henne än en gång... blott en enda?

Han kan ej annat. Hon *måste* få tillfälle att rättfärdiga sig, eftersom hon det fordrar, men därmed skall alt vara slut. Fordrar? Ja, ja. — »En ädel människa, som beskyddar?» Huru barnsligt!

Han föreställer sig hela tillgången vid mötet. Hon talar till honom med sin låga, förtroliga stämma, bedjande och ödmjukt — hvilken dom? Denna beror naturligtvis af förklaringen... javisst... men han kan ändå ej låta bli att tänka sig sina ord på förhand, han hör dem, njuter af dem. Ty få skulle handla som han... afstå från ett sådant byte. Som en äldre kamrat, vänligt, icke strängt, vill han visa henne till rätta. Vänligt och oegennyttigt. Af förnuftsskäl bör

hon i tid skilja sig från sin älskare. — Dessutom vill han höja hennes begrepp om kärleken.

Hvad vet han härom? Hemming Lind drömmer vidare sin yrvakna dröm om själförsakelse och pröfvad erfarenhet, medan han sakta vaggas i gungstolen.

Enhvar tillhör, förut bestämdt, endast en i lifvet. Är denna enda funnen (han vill tala som i egen sak) . . . ja, då kommer icke bön i fråga. Nej fordran. Hon skall bli drifkraften, han kraften. Hon, den okända, är skyldig sig själf och honom att icke stycka en helhet i två hälfter. Hon får ej vägra, ty han har rätt att taga. Ej lag, ej sed, ej klagan skall kunna därifrån hindra honom. Han vill breda ut armarna för att fast och för alltid sluta intill sig sitt andra jag . . . det är att finna sig själf . . .

Och slikt ämnar han altså säga en . . . en som — han letar fram brefvet och slätar ut det med handen — som skrivit detta! Kommer hon inte att skratta åt honom? — Hemming är exalterad, springer upp och går af och an, af och an

öfver golfvet. Huru veta när den enda är funnen? — — — Om han igen skulle dricka något? Bra, att inte Vass är tillstädes.

Hvad har han numera att skaffa med fröken Mari? Naturligtvis ingenting. Hvarför då åter träffa henne? Hvad drifver honom? Drifver *hon* honom? Är han kär?.. åh fy! Men hon tränger sig ju in i hans själslif, fyller hela hans tanke... hvad vill han henne? — Blixlikt slår det honom: till ansvar... *till ansvar* vill han ställa henne! Hon har oskärat hans fantasi, uttömt hans skaparkraft. När han, Hemming Lind, velat tänka sig Skönheten förkroppsligad, »den stora konsten», har det alltid blifvit en kvinna — men ren, odödlig, gudomlig. Och nu skymmer denna profana flicka idealet. Hvarför har detta ej drabbat honom förr? Han tar sig rulsefullt om pannan — »jag måtte vara fäst vid denna, fäst vid denna!» Han vill ropa till henne: med hvad rätt har Ni fångat mig? — Ah... tänk, om hon skulle svara: jag är ditt andra jag, den sinliga värklighet,

som kompletterar ditt fantasilif . . . du har funnit dig själf, unge Hemming!

Han känner sig kroppsligen utmattad; njuter af några ofrivilliga tårar, men då han ser dem på handen, blygs han i sin ensamhet, harskar sig och försöker gnola en operett-melodi. — Bra, att inte Fillestad eller Vass ser honom, bra, bra.

Vecka efter vecka har förflutit, utan att han kommit sig för med sitt arbete. Hvad tjänar det till att hysa förhoppningar, när man vet sig vara ur stånd att förvärkliga dem? Ett åtminstone är moget inom honom: det finnes ingen proportion mellan vilja och kunna. Det finnes ingen vilja — huru skulle han eljes ha låtit störa sig i sin gärning af ett ansikte och en växt, som visserligen äro oklanderliga, men intet mera . . . knappast något mera? Och hvarom vittnar väl blicken? Kanske om heta tårar, hans tidigare förmodan, men snarare om någonting annat, heta lidelser. Söker han, likasom till afsked, återfinna och forma tankarna i sin stora plan, så öppna sig de mörka rådjursögonen i hans erinring, han känner deras

förlamande, magnetlika invärkan, de draga honom bort . . . nedåt, nedåt.

Man har ju sagt honom att hvar människa är hvad hon arbetar. En gång (det tyckes honom redan så aflägsset) hoppades han att i konsten finna sig själf, varda en helgjuten, en stor personlighet. Nu fruktar han att målet blir handtvärkarns tvungna förnöjsamhet. Han har nedsatt sig själf och därmed det kommande, som skall fylla hans lif — icke Skönheten, kanske Nyttan, säkert Hvardagligheten. Hvad han vågat kalla talang, en ovanlig talang, var endast vanlig äre-girighet och afundsjuka. Dessutom har han icke förstätt att »ställa sig».

Nåväl, så må han då lydigt böja sig, lydigt gå styffadrens ärenden. Eftersom han varit och är ett stort barn, så bör han knäppa ihop sina händer till tack för hvad som varit och är. Sedan vill han gräfvast sig lågt ned bland de obemärkta, öfver hvilkas nivå han icke får höja sig. Och aldrig, aldrig mera skall han djärfvas vända sina skumma, blinda ögon mot ljuset i rymderna där ofvan!

Seså. — Han stryker sig öfver tinningarna. Nu vågar han möta henne lugnt, eftersom hon det fordrar.

Och han möter henne. Det är en af dessa eftermiddagar före julveckan, då luften är kylig, marken hård och frusen, fast solen är klar som förr; då träna stå nakna, färdiga till bad i den snö, som icke faller; då nordbon i södern får hemlängtan och plötsligt ej känner igen sig i sin omgifning.

Där är Prästseminariet, ingången till Englischer Garten — han ser henne. Hon närmar sig brådskande, med nedböjdt hufvud. De gå vidare tillsammans.

Hon ger honom en snabb, tacksam blick. — Han anser sig ha gjort upp räkningen med sig själf; den med henne . . . den vill han endast glömma. Intet är obeaktadt, intet står att ändra, intet fins att tillägga. En blandad förnimmelse af människovän och biktfader, icke domare, beherskar honom. Och dock ryggar han instinktliskt tillbaka för tanken på huru skoningslöst han framdeles kommer att håna sig själf för detta.

Krampaktigt trycker hon händerna mot sina tårlösa ögon:

»Oh, att barnet var dödt!» — — —
 »För tidigt? .. doktorn stötte till er?» —
 En halfkväfd klagan. — »Nå, då var det med afsikt, han förstod nog... som läkare»... »Nej, nej!» — Lind stampar förbittradt. »Jo, han ville det. Hör Ni: han ville, ville! Jag häjdades ju af ert rop.» Och efter en stund: »Det var således *det*, som skedde på landet, första kvällen... hela tiden.» — Han tiger, när hon snyftande sänker pannan mot hans arm.

— Misstänkte de andra något?

— Nej... jag vet ingenting.

— Det är sant, Ni var sjuk. Men hur har Ni kunnat... med allt detta på hjärtat?... ja, ja, Ni är oskyldig, jag tror inte er om förställning.

— Jag anade ingenting, ingenting. Ack, om barnet lefvat!

En ensam herre går raskt förbi dem, hopkrumpen i sin tunna öfverrock för kylans skull. De ha tagit plats på en bänk, något afsides.

— Ja . . . då hade Ni varit säkrare.

— Inte därför. Han har ju lofvat att gifta sig med mig.

— Ni är ännu fäst vid honom? Hysers tillit?

— Jag vet ingenting. (Paus.) Oh, jag var så förväntansfullt lycklig!

Stackars flicka! Hemming är djupt gripen af hennes förtroende, men söker beherska sig. Stackars flicka!

— Bor Ni värkligen hos er syster?

En nick; hon utbryter oväntadt: — Du ska bli min bror, du! Dig litar jag på.

— Nej, nej! . . . aldrig, jag reser snart — detta faller honom in som nödvärn — i hvar fall är det sista gången vi se hvarandra. Seså, gråt inte . . .

Han fattar smeksamt hennes hand; blicken riktar han stirrande ut i luften för att bibehålla sin förra stämning, om möjligt.

— Ack nej, du får inte resa!

— Seså . . . Ni har varit mycket oförsiktig, fröken Mari, mycket oförsiktig. Men jag har ingen rätt, inte håller . . .

ja, jag kan endast råda. Be er bli förständigare hädanefter. För resten är jag ju en främling — hon synes honom så okonstlad, att han tillägger: — som kommer i dag, går i morgon.

— Och om jag inte låter dig gå? — Hon fixerar honom; han gör en afvärande, häftig rörelse:

— Jag har ju ingenting att skaffa med er.

— Inte? Men du kan få.

Likasom af rädsla skjuter han hennes hand ifrån sig; är blek, glömmer kylan, glömmer att det skymmer. Tändas ej lyktorna, en efter en, i trakten af Hofgartens arkader? Eller hvar? Ja, det skymmer troligen.

Han hör henne yttra: — Du är kall, jag ska värma dig med en kyss! — Hon sätter sig i hans knä. Huru han darrar! Fingrarna äro stela, han ger sig förlorad i en behaglig domning under hennes tyngd, vill dra handskarna af och nödgas därvid omsluta henne. Ordlös lutar hon sig upp emot honom, sträcker ut sina lemmar. Han andas kort, häftigt, nästan

gömmer henne i sin famn, trycker den smidiga kroppen hårdare och hårdare in till sig. Under ett uppehåll lösgör hon sakta sin ena arm för att smyga den om hans nacke, böja ned hans hufvud mot sitt och möta med halföppna läppar. Ögonen håller hon slutna, rör sig icke, kan icke röra sig.

Och plötsligt hviskar han i extas, utan att själf veta hvad han säger:

— Du stackars älskling . . . ensam och värlös, ja . . . jag är stark, jag ska beskydda dig, känner du inte hur jag binder dig vid mig? Vi ska fara bort, långt bort . . . dit, där naturen är en enda stor, blomstrande lustgård. Jag tar dig med mig, vi två, ska vi inte? Hvert du vill, hvert du vill. Tror du jag kan öfverge dig! Jag bryr mig om ingen annan i världen än dig, att äga dig . . . du ska lämna den andre. Hva du är vacker! Ett sånt mjukt, fylligt bröst! . . . (hon gömmer ansiktet vid hans hals) se på mig! . . . eller är du rädd? Vänta, din hatt har fallit, jag ska ta upp den . . .

Hvad alt han sagt kan han efteråt omöjligt erinra sig. Men att hon icke

ville följa honom till någon stor, blomstrande lustgård, icke ens till ett hotell... nekat, emedan systemen hade städning och behöfde henne — att han stod bland främmande människor på spårvagnsplattformen, kramande hennes fingrar mellan sina som ett hemligt samband — att han hoppade af på den öppna platsen framför Feldherrnhalle och föll i språnget — att han stannade vid skenorna, förvirrad, medan gaslyktorna på afstånd plirade försmädligt mot honom i mörkret — att han vaknade som ur ett rus, med rocken öppen, hatten på marken — alt detta såg han tydligt för sig. Och ännu mera: huru han fann sig ha tappat ena handskan och skyndade tillbaka mot husarna, mötesplatsen, bort till bänken; huru han strök eld på en tändsticka, en till... ja, där låg den, trampad, halft avvigvänd; huru han lät den bli kvar och smög sig hemåt, mumlande mellan tänderna:

— Hvilken stackare jag är, hvilken svag, svag stackare!

* * *

Solen lyste och solen försvann. Ett par dagar efter nyår föll första snön, men blef icke liggande.

Af allehanda, små orsaker råde i skandinav-kolonin stor oenighet, särskildt under hälgen; till och med julkvällen kom man ej öfverens. Endast två och två, ökade med några nykomlingar, sutto nordborna vid glas och gamla minnen i värds-hus och vinstugor. »Människorna en god vilje.»

Hemming Lind höll sig för det mesta allena. Han hade bränt sina skepp för att ej mera frestas till upptäcktsfärder på ett haf, hvars stormvågor en gång slagit samman öfver hans hufvud. Täffingsprojektet var en askhög, minnet dess urna. Den kris, hvilken han ansett nödvändig för hvarje utveckling, hade efterträds af trött likgiltighet och glädjelöst arbete, utan frihet. Skygg och sluten bygde han saluhallar på papperet (»som en skolpojke», tykte han själf), icke luftslott i fantasin. Stockar och stenar — ifall han så finge uttrycka sig — voro ju hans sak. Vid den tanken måste han vänja sig.

Kanske att slutligen i hemlandet fans jordmån för en förmåga, som stannat i växten, om den alls funnits... stannat vid viljan, om ens det?

Någon afresa kom altså icke i fråga. Men om han i vår blefve färdig med sin ritning — då ville han bort. Icke turen till Italien, altför dyr, men till Schweiz, på genomfart. Det skulle affärerna medgifva, eftersom han fått sitt lån arrangeradt.

Och hans roman, hans »franska roman»? — En helt liten packe bref och biljetter. Han hade icke kunnat hindra sig från att läsa och gömma dem, ehuru första impulsen städse varit att genast kasta alt på elden. »Käre vän, intet svar! Kan du verkligen vara så grym?»

Ja, det kunde han. I konsten att försaka, hvarom man sagt honom så många vackra ord, ville han vara de stora andarnas vederlike. Men hvar rad slog honom i ansiktet som en pisksnärt, så att blodet steg åt kinderna. Och hvad alt hade han väl talat till henne, sista gången, eftersom hon kunde skrifva: »Betänk

blott hvilken fara vi skulle utsätta oss för, ifall vi båda reste allena! Jag har nu flyttat och har anställning; annars skulle jag omöjligt kunna neka. I hvilken grad du gjort mig till din slafvinna, vet du bäst själf. Hvem bär skulden, du eller jag?» Och på ett annat ställe: »Senast sade du dig ej vara till freds med mig. Ack, är du då ej min gode vän som förut, hvilken jag anförtrott så mycket och som jag tillåtit att kyssa mig? Hvarför är du ej då till freds? Hvad har jag mera att gifva? I sanning, jag förstår ej hvad du menar.»

Med ens upphörde brefven. Han märkte det icke utan förvåning; det kom oväntadt... så snart. Ledsnad? Nej, alt var ju slut dem emellan.

Den råkalla luften, dimma och stundom regn, stundom snöslagg, passade i hans tycke väl samman med ensamheten. Och hvem skulle han för resten uppsöka? Vass var borta, ingen viste riktigt hvar, möjligen ännu vid Chiemsee, möjligen annanstädes. Axelson hade för en privat mans räkning åtagit sig att kopiera ett

par gamla väggmålningar i Nürnberg; skref därifrån att han trufdes bra och icke ämnade återvända i brådkastet. Uskedal sällskapade numera mest med tyskar och i en judisk familj, där man trodde honom hysa allvarliga afsikter med afseende å enda dottern (modren var värdshusvärdinna och förmögen). Wigand och Madsen hade rest hem, Alexandersen till Berlin, och Väderhatten låg sjuk, visserligen redan bättre, men höll sig inne och i stillhet. »Otur» förklarade han med en grimas, när någon tittade in till honom i hans torftiga rum i femte våningen. — Hans Christian Fillestad, som enligt värdinnans utsaga börjat ofta vara borta om nätterna, mötte han emellanåt.

— Hur mår Keil?

— Tack för efterfrågan. Åh, han spelar Ophelia på dårhuset — literatören skrattade — det var ju det jag kunde gissa.

— Och Ni ler, Ni?

— Ja . . . hva annat!

— Så-å. — Lind gick in till sig och smälde i dörren.

— Nå, hur gick det?

Norrmannen klämde sönder några sprit-tårar, hostade och skar åt sig en ostskifva, som han fundersamt tuggade och vände i munnen, innan han fortsatte.

— Det gick som det gick, d. v. s. på tok. Hon väntade af mig jag vet inte hvad, och jag var en så oskyldig själ att man hade bort kunna gråta däråt. Jag skulle på något vis lyfta den inhemska konsten högre i utlandets och egen aktning, och hos henne finge jag sen hvila ut och hämta nya krafter. Då skulle hon lägga armarna om min hals och leka med mig och pyssla om mig på alt sätt. Och ingen skulle få ana hvem den stora konstnären hade att tacka för sin värkliga lycka i lifvet.

— Och hur gick det sen?

— Åh... en kväll narrades jag ut af en gammal vän till ett gille. Han glömde att ta vara på mig, glömde att jag var en ovan stackare. Jag blef full och prat-sam... och på natten raglade jag i väg därifrån, ensam, för att leta reda på min hälgedom. Efter den betan var det tvärt...

(en betecknande gest). Jag lär ha skrämt flickan och hennes mamma, hon hade sett mig . . . hm . . . och ville aldrig mer återse mig. Förklaring undanbads. — — Och nu lefver jag här, så knapt jag kan, på två ogifta systrars bekostnad; de ha skola i Kristiansand. De tro ännu att jag ska bli den där stora konstnären, och inte näns jag ta dem ur den villfarelsen.

Värdinnan hämtade i detsamma in ölet. Afbrottet kom lägligt, ty Hemmings dysterhet var redan på väg att alldeles få öfverhand.

En stund senare återupptog kamraten samtalet i en ton, som om han aldrig haft annat än skämt på läpparna.

— Uskedal har gjort sig marknad här nere, han, med sina fjordvyer . . . och Vass reder sig nog till sist, om han bara orkar hålla i. Han är alt den duktigaste talangen af oss.

Lind bestod blott en nick till svar, så sysselsatte honom egna tankar. Och strax efter maten tackade Thorne för undfägnaden och gick.

— Vi ha i morgon ny modell, ser du — förklarade han i tamburen — och nu är jag ungefär mogen för att sofva. Gud välsigne mina fiender . . . ruset också, fast det en gång dref mig ut ur häälgedomen.

Tyvärr, Fillestad hade ändå haft rätt i sin dom öfver dessa konstnärer. Säkerligen bar ölstaden stor skuld; det gömde sig gift i spindelblodet. Detta år hade han, Hemming, stält sig själf på prof — ingen, ingen af dem fylde måttet! Fattigdomen hade han konstaterat, icke det krya arbetsmodet. Men hvem var han, att han skulle kasta första stenen? Här gälde det blott att öfverlefva sina illusioner.

9.

Våren, den glopen, ville anses som fullvuxen och började uppföra sig så illa, att alla gamla somrar vände sig i sina grafvar, ehuru de flesta af dem varit dylika i sin ungdom. Han tyckte det vara duktigt och karlavulet att storma på sin hälsa om nätterna, och ej allenast då. Efteråt var han blek och ruskig, naturligtvis, samt använde ibland så mycket vatten, att ett kviekhufvud kallade det för veritabelt regn. Men erfaret folk menade att han borde få rasa ut — sedan skulle han nog stadga sig.

Och han stadgade sig. Han hade tidigt kommit i farten, var redan lång, med ögon som en blå himmel, och blef

så innerligt vacker att alla människor måste beundra honom. Den affidna vinterns urmodiga dräkt, med de hvita fläckarna, hade han för länge sedan lagt af och var nu en riktig sprätt i sin nya kostym. Oh, huru flickorna svärmade för honom! De stodo på utkik i fönstren, som de öppnade, när han kom — logo och jublade. En ärkespjufver var han i att få dem att rodna, blott han rörde vid kinderna det allra ringaste, och stora friheter fick han taga sig, bringa deras hår i oordning med sina smekningar och kyssa dem öfver hela ansiktet. Äfven herrarna tykte om honom, fast de icke ville visa det så tydligt. — Och mycket godt och gagneligt lofvade han att uträtta, när han en gång väl blifvit sommar.

Ja, han ingaf sådana förhoppningar! Och dessa grodde och spirade i sinnena öfveralt. Till och med entusiasmen gick här och där i blom. Den var vårens älskling, hans ögonfägnad, den vårdade han och gladde sig åt, med sol i blicken. Den var ju så vacker och sällsynt. Men såg han något praktigt exemplar förvissna.

utan att skjuta nya skott, då grämde han sig ända till tårar och var stundom länge, länge mulen.

Just en sådan dag, med duggregn på morgonen, återvände Hemming Lind från postkontoret. Han hade skickat af sin ritning.

Hemma öppnade han ett fönster, stälde undan några stora pappersrullar i en vrå, stack en mängd rit-tillbehör i bordslådan och ordnade ett och annat, som han nyss lämnat framme. Därefter tände han en cigarr och satte sig i soffan, lutad öfver en Bædeker—Schweiz. Han mindes sedermera att han just var på resa rundt Vierwaldstättersjön, när det ringde. Mycket tveksamt. Frun är väl påpasslig som vanligt, tänkte han. Men ingen hördes af, och det ringde för andra gången. Otåligt sköt han boken ifrån sig och steg upp.

Blef Lind förskräkt, när han såg hvem det var, så blef fröken Mari det också. Emellertid var det hon, som bröt tystnaden.

— Jag trodde . . . jag ska gå igen.

— Söker Ni *mig*?

— Nej, jag ... är herr? ..

— ... hvem?

— Er söker jag, er, er; men jag ska gå igen.

— Nå, hur? ..

Hon stannade i trappkrökningen, med handen på ledstången, och blickade upp mot Lind som ville hon påminna sig hans ansikte.

— Ska Ni inte? .. — utan att invänta svar eller ens fullborda frågan, sprang arkitekten i sin rådvillhet för att se om rummet ... tänk, om hon ... När han strax därpå återkom, var fröken Mari borta. I ett nu fick han tag i sin hatt och hastade ned — ut på trottoaren. Icke en skynt af flyktingen. Nästa hörn. Då upptäckte han henne.

Trots sin spänning och sin andtrutenhet hann han dock besluta att icke förifra sig på något vis. Ne-eh-ej. Endast följa på afstånd, hvart det än månde bära. Hvarför viste han icke, men kände inom sig att här var någonting för honom af vikt att få reda på.

Hon gick fort, utan att se sig om. Han följde. Hvar? .. jaså, där. De mötande måtte visst tro honom vara tokig. Karlsthor — ännu längre — protestantiska kyrkan — en tvärgata. I detsamma vek hon in genom dörren till ett grått stenhus. Ett grått stenhus, med en stor skylt ofvan porten; han lade noga märke till hvar enskildhet — oh, han skulle ha kunnat återfinna det ibland tusende!

Naturligtvis väckte denna händelse till lif en hel här af tankar och känslor, hvilka Hemming Lind sökt för alltid begrafva. Med hvilket vemod kände han ej igen dem! Han viste af erfarenhet huru svag han var; därför fruktade han, äfven nu, det obekanta, som detta flyktiga möte kunde föranleda. Hvarför vända om? .. han hade ju varit hemma. Och huru skrämmd hon blifvit!

Emellertid beherskade han sig de par veckor, som återstodo före afresan. Men när allt var inpackadt och han redan bar rundresebiljetten i fickan, hvilket skulle förhjälpa honom att motstå hvarje frestelse, då måste han få säga henne farväl.

Hvarför hade hon vändt om, fast han var hemma?

Duggregn på morgonen. Han gjorde några uppköp i staden — ett etui för syster Hannas räkning, jämte ett par andra småpaket — åt en portion i en restaurang och drack sitt kaffe, hela tiden inbillande sig vara fullkomligt lugn. En stund senare befann han sig utanför ett grått stenhus, med en stor skylt ofvan porten.

Hemming Linds beslutsamhet gömde åter något af förtviflan i sig. — Så många dörrar! Först till vänster, i bottenväningen. Ma-ri Dielinger. — Han hörde icke sin egen knackning, så bultade blodet vid tinningarna. Icke hemma? Ser man på: vattradt papper med guldkanter... ännu en knackning. Nu föll ett annat visitkort, som han icke strax märkt, emedan det varit instuckt bakom hennes, i zigzag ned på golvet. Han tog genast upp det, kunde icke låta bli att... ref det ursinnigt i små, små bitar, som han föraktfullt strödde omkring sig. Han hade läst: *Hans Christian Fillestad, littéra-*

teur, och därunder skrifvet med blyerts:
 »Also um 7 Uhr heute Abend; über die
 Miethe kannst du ganz ruhig sein.»

Jaså, detta fattades . . . var således
 hennes anställning? Hans själförsakelse,
 ack, hvad hade den gagnat? — Narr,
 narr, narr!

Aldrig förr, aldrig, hade han blifvit
 så ond; därpå tydde äfven de darrande
 lemmarna, när han besinningslöst kom
 inrusande till Fillestad.

— Hur har Ni burit er åt?

Literatören höll just på med att tvätta
 sina händer. Han höjde ögonbrynen,
 skakade ett stänk vatten af fingrarna mot
 den varma kaminen och gjorde en tvär
 gest med handduken.

— Sitt ner, var god! . . . och så brukar
 man stänga dörrn.

Icke desto mindre förblef arkitekten
 stående på samma plats, midt i rummet,
 rof för den våldsammaste sinnesrörelse.

— Hur har Ni burit er åt?

— Ursäkta, hva är meningen?

— Hva ondt har hon gjort er, efter-
 som . . .

— Hon? Hva för en »hon»?

— Mari.

— Jaså, *Mari*... Dielinger, kan jag tro — en utdragen hvissling.

— Svara mig!

— Ni är tämligen obehfvad, herr Lind, det måste jag säga. Förstår Ni det själf? Eller... veriebt? (Igen en hvissling.) Det viste jag inte.

— Förklara er!

— Ja, det får jag be om.

— Ni må tänka hva Ni vill... om mig... men det hade varit er skyldighet att lämna flickan i fred. Hon bör gifta sig med doktorn.

— Doktorn! Är det Ni?

— Nej. Gör er inte okunnig, jag har reda på allt.

— Sätt er då ner och berätta — Fillestads ansikte antog åter sin godmodiga, men tillika själfsäkra min. — Var inte barnslig, hva tjänar det till? Jag var nyss nära att bli retad, men nu bryr jag mig inte om det; ohälsosamt. Jag ska tvärtom vara tillmötesgående för ro

skull... inte för er skull. Hva vill Ni egentligen?

Då Lind teg, fortfor han:

— Seså, jag begriper. (Paus.) Hur vi första gången träffades, hon och jag, det har Ni kanske i minnet; vi sutto ju tillsammans.

— Är er... bekantskap väckligen så gammal?

— Hur Ni vill ta det. Men intim blef den först nyligen. Hon påstår sig ha varit på landet med sin bror i somras. Är Ni brodern? (Ett mångtydigt leende.)

— Nej.

— Jaså. När hon sen dök upp här ånyo, fick jag snart syn på henne; var trägen och bjöd till. Men hon talade om att skaffa sig anställning och om en »ädel beskyddare». Det var säkert er hon syftade på?

— Ne-nej, nej — Hemming sökte stöd i en stolokarm; sakta: — jag har öfverilat mig.

— Har Ni då inte alls varit intrasslad med henne?

— Nej. — Tystnad.

— Ni är barnslig — tonen ljud oväntadt vänlig. — Nåja. En dag kom hon själfmant hit . . . hem till mig, hva säger arkitekten om det?

— Att Ni framställer saken brutalt.

— Ingalunda. Riktigt modigt af henne, tvärtom; hon var alldeles förgråten. Alla ha de varit opålitliga, sa hon. Till och med beskyddarn. (Igen samma mångtydiga leende.) »Hun kasted sig ned, hun graed og hun graed», som det heter i visan. Jag tröstade henne så godt jag kunde, och därefter ha vi stämt öfverens, stämt möten o. s. v. För resten dröjer jag inte länge mer i München.

— Och sen?

— Sen? . . . antagligen ingenting.

Värdinnan bad om ursäkt, ifall hon störde, men herr arkitekten borde kvittera — breffbäraren väntade.

— Jag kommer strax — Lind stannade ett ögonblick på tröskeln -- ja . . . det här lär Ni väl koka en ny soppa på, herr literatör?

— Det är sant, Ni kunde bli en intressant studie.

— Farväl.

— Reser? Ja, ja. Ni finner nu själf hur ofta fruntimmer bära skulden, när någonting går en emot. Mins Ni? Jag hade rätt i mina ord . . . som alltid. — —

Det nyss mottagna brefvet var af följande lydelse:

»Wien, i maj —

Unge Hemming, du!

Här har du mig, och här har du pengar, hvad jag sedan gammalt är dig skyldig. Sam mins nog, äfven om han låter vänta på sig. Tack!

Hur jag kommit hit? Ja, det kan du med skäl undra. Min *Skogsnymf* fann köpare (nakna kvinnor ha alltid åtgång, om de inte äro för dyra), och på förtjänstens vingar flög jag öfver gränsen. Nu måla vi ett stort panorama, en professor, tre andra och jag. Det ger god inkomst för tillfället. Ett bataljstycke. Sablar, sablar!

Du är väl gift vid det här laget, eller hur? Jag behöfver inte säga med hvem. Gift! O, ungdom och dårskap!

Bodensjön. Solen går upp. — Klockan är fyra på morgonen, och ångbåten lämnar Lindau.

Resande af olika nationer, ett stort sällskap, röra sig under tälttaket på akterdäck. Natten i vaggonerna har efterlämnat tydliga spår; öfveralt omornade ansikten, med trötta miner och dam i ögonen, tillknäpta rockar, pläder och sjalar i bruk. Hvilken härlig omgifning och hvilken härlig belysning! Det tycka naturligtvis alla, men ingen är stämd för beundran; luften kännes kylig, och de frusna händerna gnidas mot hvarandra, trots handskarna.

Ortsnamn och frågor surra i öronen: Zürich . . . Luzern . . . S:t Gotthard . . .

Hvarifrån och Hvart? — Lind ber om ett glas sherry. När han för det till läpparna, råkar han varsna sin skugga på hyttväggen; huru löjlig han såg ut! — Jaså, nu är han då verkligen på väg.

Vierwaldstättersjön. — Stolt och trotsig är den natur, som gifmildt kastar sin omvända bild i dess genomskinliga rike. Alperna växla former och dräkt. Aldriga jättar finnas, med snöhvita hjässor, men äfven unga, brokiga topphufvuden. Solen är allas vän; leende spelar hon bland dem i alla möjliga tonarter, hela färgskalan igenom. Och se! .. långs randen af bråddjupet har ångan borrar väg för samfärdseln; än synliga, än försvinnande, rusa tågens svarta streck in och ut under sprängda knäveck. Men hvar hälst en uttröttad rygg böjt sig ned till hvila, där lysa hvita torn och hvita byggnader i sluttningen.

Midt upp ur den skyddade däliden sticker kyrkan i Vitznau sitt spetsiga torn, omgifven af villor, hotell och pensioner. Löfskogen, med den ljusa, saftiga

grönskan, har gästfritt lämnat barrträna plats ibland sig. De daggvåta bladen glimma, fjällväggen bildar en florhöljd fond. Skummande bryter gletscherbäcken fram genom en remna i klippan, kastar ett kylande stänk omkring sig och rinner vidare med kraften bruten.

Hemming Lind glömmet sig själf, där han sitter på banrestaurantens veranda. Rödkantade, utspända segel skänka skydd mot solstrålarna, och rödkindade höglandsflickor soda och selters i glasen. Begärligt inandas han blomdoften, med ett tacksamt skimmer i blicken, hvilken glider från utsikt till utsikt.

Middagstid — mättad luft, stark hetta och en glans som af silfver och guld öfveralt.

Matta i tonen af idel värme, stå alpjättarna utan moln kring pannan. Tung-sint stirra de ned i den blanka sjön vid sina fötter — trollspegeln, formad så, som om den en gång burits högre, men fallit och gått i stycken. Och nu locka och le de glittrande skärfvorna... här och där tyckas bärigen stupa på knä för

att nå dem. — Vattnet är orörligt och klart, går skiftande öfver i grönt, stundom i brunt och violett. Hvarje detalj i omgifningen återfinner sina egna färger, endast den skylösa himmeln söker förgäfvets blanda sitt blå på den rika paletten.

Tre dallrande klockslag höras från kyrktornet, och ljudet tänjer ut sig öfver den ångande bukten mellan badhusbryggorna. Den ende polisen hänger med sitt metspö öfver broskranket, och en af stationskarlarna ser på. Löjor blänka i vattenbrynet. Oförtrutet kila de förbi hvarandra i alla riktningar, men dyka eller bortskymmas för en stund, när hjulbåtarnas svallvågor jaga hvarandra in emot stranden. Hvar gång äppelmånglarn, som väter sina bruna ben i den fuktiga sanden, spottar åt dem (och det gör han ofta), ränna de blixlikt samman och bilda små, strimmiga solar, med bytet som centrum — en och annan rubbar kön med en genväg genom luften. Ett par karpar vända sig makligt i hamnen framför köksfönstren; där inne skymta hvita huklen och hvita förkläden, och

altemellanåt kastas rislegymer och bröds-
smulor ut i brådskan.

I den täta skuggan under fruktträna,
utmed kajen, sitta väntande turister i
dvala, med kikare i händerna. — Rigi!
Till Rigi!.. biljettluckan stormas af folk
med stafvar, damasker och ränslar. Från
tunneln hörs vaktens alphorn ge en ut-
dragen signal, och svettigt, flämtande,
skjuter lokomotivet den öfverfyllda vagnen
uppåt långs stigningen. — — —

Afton. Hemming Lind tänder ljus
i sitt lilla rum i pensionen och håller
stickan mellan fingrarna, tils glöden
faller.

I hans rörliga fantasi visar sig det
sista året som en död, ung kvinna, hvil-
kens Brustna ögon han nyss tillslutit —
ett sådant intryck ha de framfarna hän-
delserna kvarlämnat. Nu erfar han en
vemodig känsla af lugn, utan förhoppnin-
gar, men äfven fritt från all sorg efter
den döda. Han har gjort upp räkningen
med sig själf; intet är obeaktadt, intet
står att ändra, intet fins att tillägga. —
Är detta resignation?

6

Den stolta, trotsiga naturen, här ibland alperna, är för honom ett förintande majestät. Den korta tid han vördnadsfullt stannat vid foten af tronen, med trolspegeln framför sig och jättarna som vakt däromkring, har tydligast lärt honom förstå huru lågt, lågt i dalen hans väg går och huru högt det är till rymderna där ofvan. — Detta är resignation.

I morgon vidare mot norden. Därför vill han i kväll besvara styffadrens senaste bref — innan han går till hvila. Han tar fram det ur plånboken; halft leende, halft genom tårar igenkänner han slutraderna, skrifna med stor och lutande stil:

» . . . Din ritning kom nog i tid, kära Hemming. Den är ju helt bra, enkel, redig och användbar; efter hvad jag hört, blir den antagen. Henrik och flickorna hälsa; mamma ber mig säga att hon ej skrifver mer (du byter ju så ofta om adress), och hon vet sig snart få sin stora gosse hem.»
